

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA
THE AUDIOVISUAL COUNCIL OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46, Tel.: (+37322) 277551, fax: (+37322) 277471,
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md, <https://consiliuaudiovizual.md>

APROBAT
Decizia Consiliului Audiovizualului
nr. 259 din 18 octombrie 2024

RAPORT

cu privire la rezultatele controlului modului de reflectare a alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 de către furnizorii de servicii media audiovizuale ale căror declarații au fost aprobate de Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova

07 - 13 octombrie 2024

Scopul controlului: A determina măsura în care programele audiovizuale monitorizate corespund rigorilor juridice, precum și angajamentelor asumate prin Declarația politicii editoriale a furnizorului de servicii media în reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului.

Obiectul controlului: programele de știri și actualități și dezbaterile electorale

Serviciile media audiovizuale supuse controlului:

- 1) „Moldova 1” – serviciu media audiovizual public național, programul informativ „Mesager” difuzat la ora 21:00 și dezbaterile electorale;
- 2) „TV-Găgăuzia” – serviciu media audiovizual public regional, programul informativ „Știri” difuzat la ora 21:30 și dezbaterile electorale;
- 3) „PRO TV Chișinău” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Știrile Pro TV Chișinău” difuzat la ora 20:00 și dezbaterile electorale;
- 4) „ATV” – serviciu media audiovizual privat regional, programul informativ „Новости” difuzat la ora 17:30;
- 5) „Exclusiv TV” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Știri” difuzat la ora 22:40;
- 6) „Jurnal TV” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Jurnalul orei 19” difuzat la ora 19:00 și dezbaterile electorale;
- 7) „TVC 21” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „News Digest” difuzat la ora 19:55 și dezbaterile electorale;
- 8) „TV8” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Știri” difuzat la ora 19:00 și dezbaterile electorale;
- 9) „TVR Moldova” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Telejurnal” difuzat la ora 18:00 și dezbaterile electorale;
- 10) „Cinema 1” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Buletin informativ” difuzat la ora 18:00;
- 11) „N4” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Obiectiv” difuzat la ora 21:00 și dezbaterile electorale;
- 12) „SOR TV” – serviciu media audiovizual privat regional, programul informativ „Știri” difuzat duminica la ora 17:00;
- 13) „Drochia TV” – serviciu media audiovizual privat regional, programul informativ „Buletin de știri” difuzat la ora 19:15;
- 14) „Media TV” – serviciu media audiovizual privat local, programul informativ „Știri” difuzat la ora 18:00;
- 15) „TV Elita” – serviciu media audiovizual privat regional, programul informativ „Știri – Fiți la curent” difuzat la ora 21:00;
- 16) „Studio L” – serviciu media audiovizual privat regional, programul informativ „Știri” difuzat la ora 19:05;
- 17) „R Live TV” – serviciu media audiovizual privat național, dezbaterile electorale;
- 18) „Canal Regional” – serviciu media audiovizual privat național, emisiunile de promovare electorală și dezbaterile electorale.

Perioada de control: 07-13 octombrie 2024

Indicatorii: calitativi/cantitativi, inclusiv frecvența și durata subiectelor electorale, caracterul conflictual/neconflictual al subiectelor, prezența protagoniștilor în subiecte cu caracter electoral, frecvența și durata intervențiilor concurenților electorali/participanți la referendum, atitudinea reporterului/prezentatorului etc.

Metodele principale aplicate:

- **analiza de conținut:** pentru a determina conformitatea/neconformitatea programelor monitorizate cu rigorile juridice;
- **analiza comparată:** pentru a determina evoluția/involuția fiecărui serviciu media audiovizual în reflectarea alegerilor/referendumului;
- **analiza și sinteza:** pentru a genera date relevante care să constate starea de fapt în reflectarea alegerilor de către subiecții supuși controlului.

Categoriile de protagoniști:

- Actori politici;
- Concurenți electorali;
- Cetățeni de rând;
- Experți independenți;
- Organe electorale;
- Organe de stat;
- Participanți la referendum.

Abrevieri

Ap – actor politic

Cel – concurenți electorali

Cr – cetățean de rând

E – expert independent

Oe – organe electorale

Os – organe de stat

Pr - participant la referendum

CA – Consiliul Audiovizualului

SMA – Serviciu media audiovizual

Acasă – Partidul Reîntregirii Naționale „ACASĂ”

ALDE – Partidul Politic „Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa”

AUR – Partidul Politic „ALIANȚA PENTRU UNIREA ROMÂNILOR”

Bl. „Împreună” – Blocul Electoral „ÎMPREUNĂ”

CEC – Comisia Electorală Centrală

CUB – Partidul Politic „Coaliția pentru Unitate și Bunăstare”

MRM – Partidul Politic „MIȘCAREA RESPECT MOLDOVA”

PAS – Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”

PCRM – Partidul Comuniștilor din Republica Moldova

PDCM – Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”

PR – Partidul Politic Partidul „RENAȘTERE”

PSDE – Partidul Politic Partidul Social Democrat European

PSRM – Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”

PVE – Partidul Politic „Partidul Verde Ecologist”

PVM – Partidul Politic „Partidul pentru Viitorul Moldovei”

Bl. „Victorie” – Blocul Electoral „Victorie”

PN – Partidul Politic „Partidul Nostru”

PPN – Partidul Politic „NOI”

VP – Partidul Politic „VOINȚA POPORULUI”

GUV – Guvernul Republicii Moldova

PARL – Parlamentul Republicii Moldova

PREZ – Președinția Republicii Moldova

MAEIE – Ministerul Afacerilor Interne și Integrării Europene

MAN – Partidul Politic Mișcarea Alternativa Națională

PDA – Partidul Politic „Democrația Acasă”

WatchDog – Asociația WatchDog
SIS – Serviciul de Informație și Securitate
Promo-Lex – Asociația Promo-Lex
IGP – Inspectoratul General de Poliție
CNA-Centrul Național Anticorupție
FISC – Serviciul Fiscal de Stat
APL Cimișlia – Autoritatea Publică Locală din Cimișlia
P „Șansă” – Partidul Politic „Șansă”
PA - Procuratura Anticorupție
MAI - Ministerul Afacerilor Interne
MAEIE – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
ANI – Autoritatea Națională de Integritate

ALEGERI PREZIDENȚIALE ȘI REFERENDUMUL REPUBLICAN CONSTITUȚIONAL DIN 20 OCTOMBRIE 2024

Prin Decizia nr. 234 din 20 septembrie 2024, Consiliul Audiovizualului (în continuare – CA) a dispus inițierea unui control privind respectarea de către serviciile media audiovizuale de televiziune, care au declarat că vor reflecta alegerile, a propriei declarații privind politica editorială pentru alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, a art. 89 și 90 din Codul electoral nr. 325/2022 și a Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023 (în continuare – *Regulament CEC*). Controlul dispus vizează programele de știri și actualități, emisiunile de promovare electorală și dezbaterile electorale.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din CSMA, ale art. 90 alin. (15) și (16) din Codul electoral nr. 325/2022, CA a efectuat controlul serviciilor media audiovizuale de televiziune „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „Pro TV Chișinău”, „Canal Regional”, „ATV”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR TV”, „Drochia TV”, „Media TV”, „Axial TV”, „TV Elita”, „Studio L” și „R Live TV”, la capitolul respectării prevederilor art. 89 și 90 din Codul electoral nr. 325/2022 și ale Regulamentului CEC, în baza înregistrărilor captate de la un operator IPTV (Moldtelecom) stocate pe serverul CA.

În cadrul ședinței publice din data de 04 octombrie 2024, CA au luat act de Notificarea cu privire la renunțarea la reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024 a furnizorului de servicii media „HONESTAS” SRL, fondator al serviciului media audiovizual „Axial TV”.

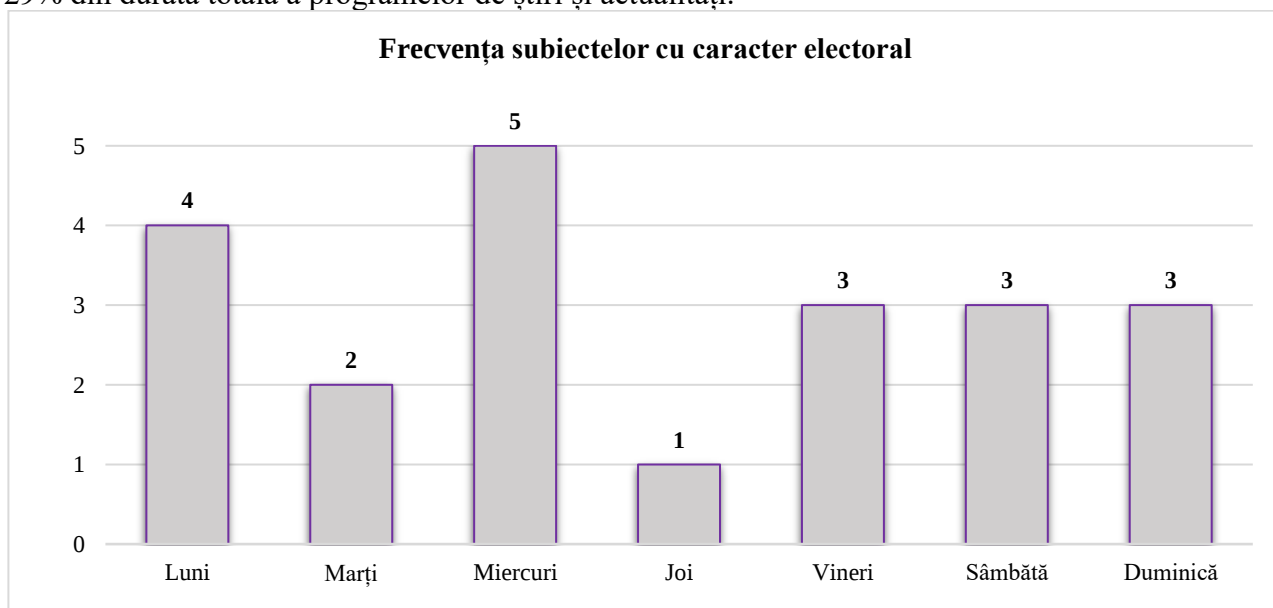
„Moldova 1”

I. Program de știri și actualități

1. *Reflectarea campaniei electorale*

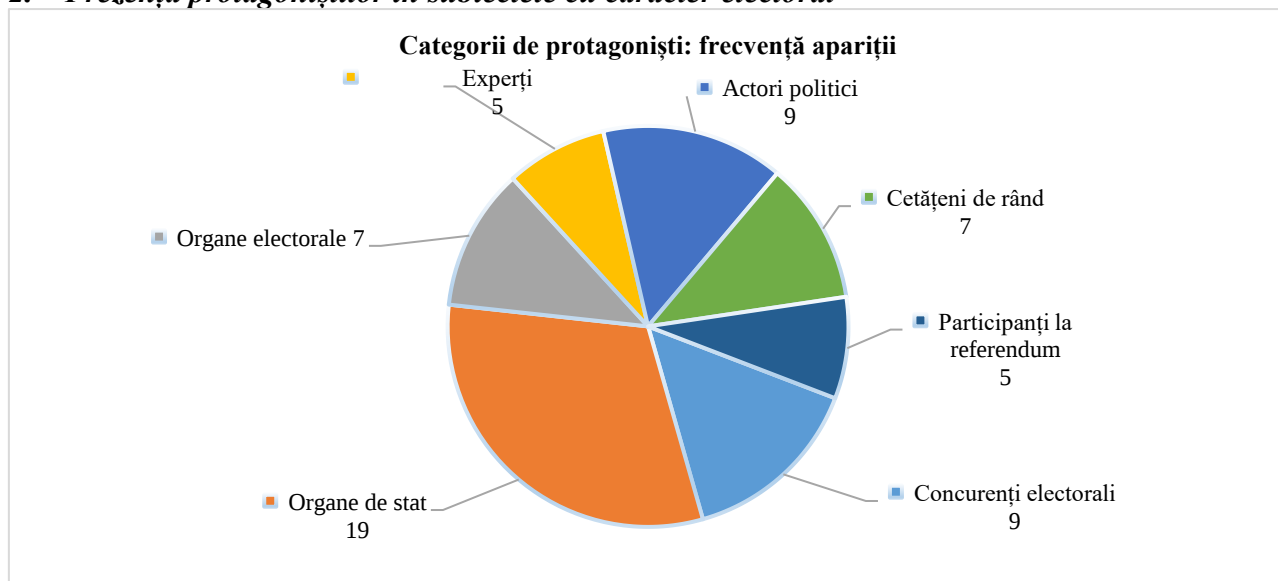
În perioada de control, serviciul media audiovizual „Moldova 1” a difuzat, în programul de știri și actualități „Mesager”, de la ora 21:00, 21 de subiecte cu caracter electoral.

Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 1 oră 07 min. 12 sec., ceea ce constituie 29% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„Moldova 1” a difuzat zilnic subiecte cu caracter electoral. Cele mai multe știri electorale au fost difuzate miercuri, 09 octombrie, iar cele mai puține – joi, 10 octombrie 2024.

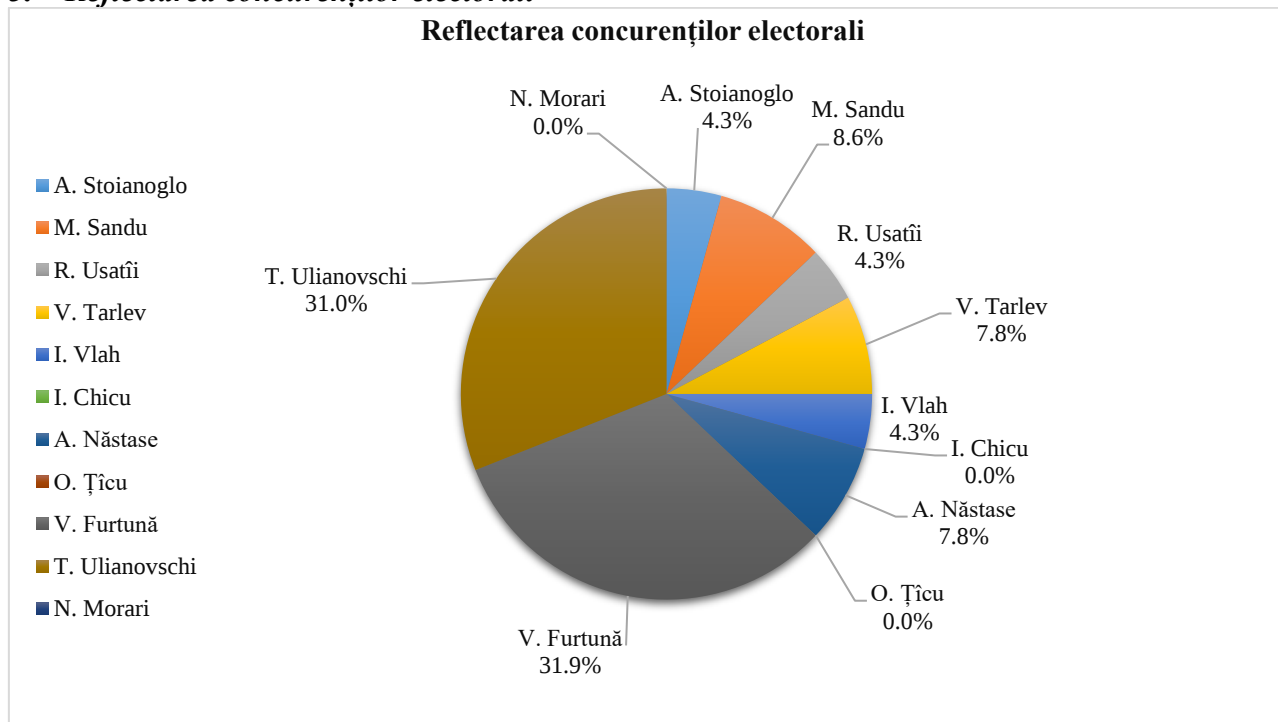
2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate toate cele 7 categorii de protagoniști: organe de stat, actori politici, concurenți electorali, cetățeni de rând, organe electorale, participanți la referendum și experți.

De cele mai multe apariții au beneficiat organele de stat (19 ori), urmate de actorii politici și concurenții electorali (9 ori), organele electorale și cetățenii de rând (7 ori). Cele mai puține apariții le-au avut participanții la referendum și experții (5 ori). Dintre actorii politici au fost reflectați I. Șor, Blocul „Victorie” și PAS. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: CNA, IP Comrat, IGP, MAE, SIS, MMPS, MAI, Procuratura Anticorupție, Primăria Orhei și Judecătoria Chișinău. În calitate de organe electorale a fost prezentă CEC și Consiliul Electoral de Circumscripție pentru secțiile electorale de peste hotare. În calitate de experți au fost prezentați Promo-LEX, M. Isac, S. Ghilețchi, V. Koroli și M. Nistor.

3. Reflectarea concurenților electorali

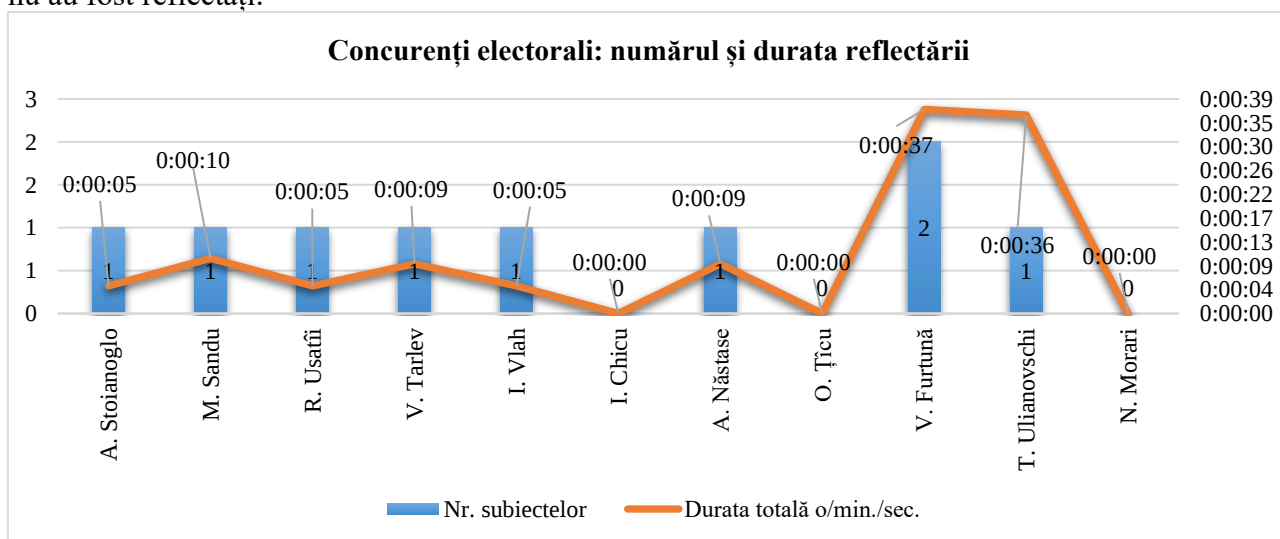
În perioada de raport, „Moldova 1” a reflectat activitatea a 8 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

Nume concurent electoral	Nr. de subiecte	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	1	00:00:05
M. Sandu	1	00:00:10
R. Usatîi	1	00:00:05
V. Tarlev	1	00:00:09
I. Vlah	1	00:00:05
I. Chicu	-	-
A. Năstase	1	00:00:09
O. Țicu	-	-
V. Furtună	2	00:00:37
T. Ulianovschi	1	00:00:36
N. Morari	-	-

TOTAL

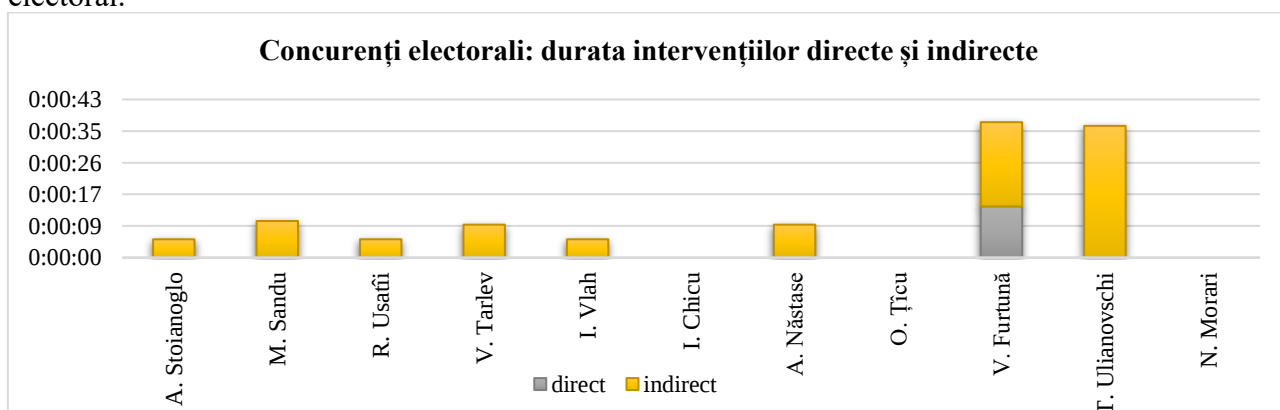
0:01:56

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 01 min. 56 sec. Totodată, se atestă că, cel mai mult timp de reflectare a avut V. Furtună cu 37 sec. (31,9%), urmată de T. Ulianovschi cu 36 sec. (31%), iar cel mai puțin au fost reflectați A. Stoianoglo, R. Usatîi și I. Vlah cu 05 sec. (4,3%), fiind doar menționați. Concurenții electorali I. Chicu, O. Țicu și N. Morari nu au fost reflectați.

În perioada de raport, V. Furtună a fost reflectată în cele mai multe subiecte - 2, ceilalți concurenți electorali au fost reflectați în câte 1 subiect.

Concurenții electorali I. Chicu, O. Țicu și N. Morari nu au fost reflectați în niciun subiect cu caracter electoral.

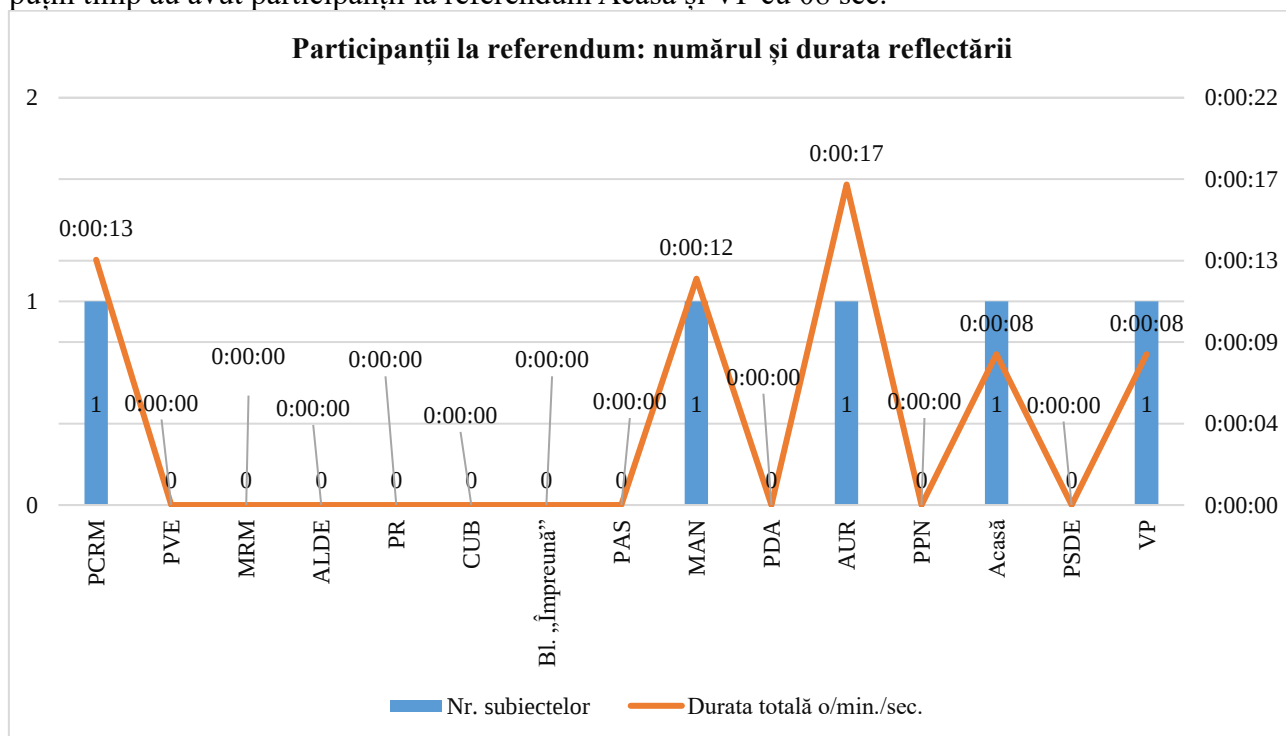
Concurentul electoral V. Furtună a fost reflectat atât direct, cât și indirect. Ceilalți concurenți electorali au avut apariții indirecte.

4. Reflectarea participanților la referendum

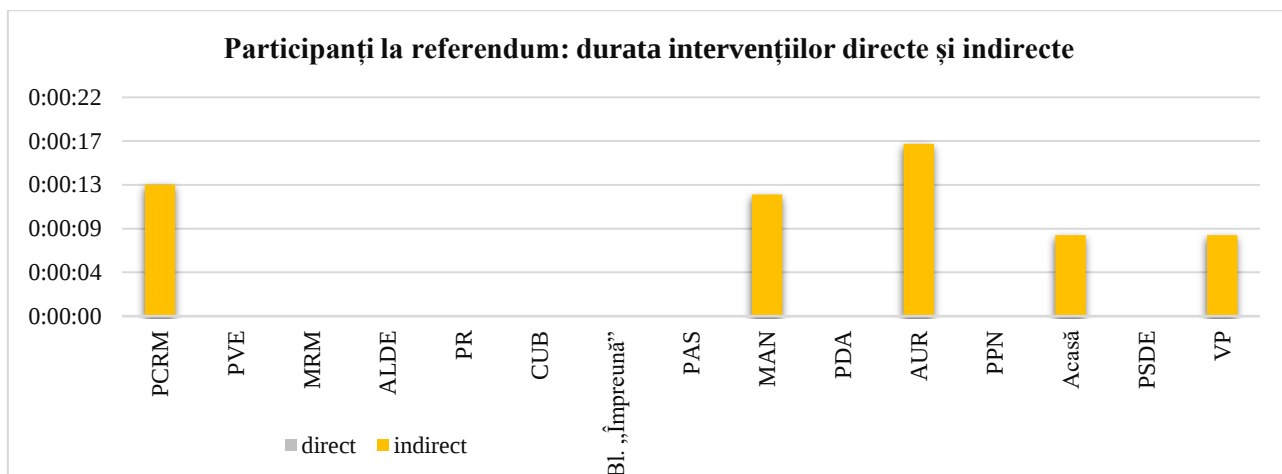
În perioada de raport, „Moldova 1” a reflectat 5 participanți la referendum. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp participanților la referendum, după cum urmează:

Participant la referendum	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
PCRM	1	00:00:13
PVE	-	-
MRM	-	-
ALDE	-	-
PR	-	-
CUB	-	-
Bl. „Împreună”	-	-
PAS	-	-
MAN	1	00:00:12
PDA	-	-
AUR	1	00:00:17
PPN	-	-
Acasă	1	00:00:08
PSDE	-	-
VP	1	00:00:08
Total		00:00:58

În perioada de control, volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 58 sec. Cel mai mult a fost reflectat AUR cu 17 sec, urmat de PCRM cu 13 sec. și MAN cu 12 sec., iar cel mai puțin timp au avut participanții la referendum Acasă și VP cu 08 sec.

Toți participanții au fost reflectați într-un subiect.

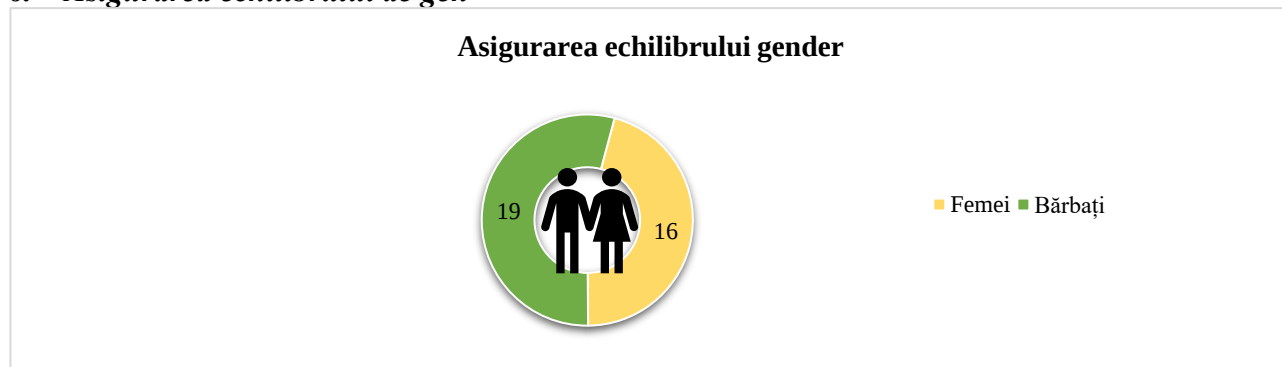

Toți participanții au fost reflectați în mod indirect.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „Moldova 1” a reflectat 8 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 19 bărbați și a 16 femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „Moldova 1” au fost relevante și au vizat procesul electoral: banii pentru coruperea alegătorilor, adolescenți implicați în politică, sondaj despre preferințe la alegeri, secțiile de votare în Rusia, rezoluția de la Strasbourg, sprijin din partea UE, tipărirea buletinelor de vot, plată unică pentru pensionari, cadouri electorale expirate, datorii ale cetățenilor RM în Rusia, percheziții în context electoral, prima dată la vot, procedura de votare, accesibilitatea la secțiile de votare, investigația ZDG, rețineri pentru corupție și rapoartele financiare prezentate la CEC.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/participanții la referendum reflectați.

9. *Accesibilitate*

„Moldova 1” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

Toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media audiovizual de televiziune „Moldova 1” au fost incluse în rubrica „Electorală-2024”.

II. Dezbateri electorale

În perioada 05 – 13 octombrie 2024 „Moldova 1” a difuzat 5 dezbateri electorale, dintre care 2 au vizat alegerile prezidențiale, iar 3 – referendumul constituțional.

Rezultatele controlului sunt prezentate, schematic, în tabelul de mai jos:

SMA	Indicatori				
	data	ora	concurrent electoral/ participant referendum	tip scrutin	prestație SMA
„Moldova 1”	08.10	19.00	A. Stoianoglo, M. Sandu, R. Usatîi	P	cu devieri
	10.10	19.00	V. Tarlev, I. Vlah, I. Chicu	P	cu devieri
	07.10	19.00	PVE; MRM; PCRM	R	fără devieri
	09.10	19.00	ALDE; PR; CUB	R	fără devieri
	11.10	19.00	BI ”Împreună”; PAS; MAN	R	fără devieri

„Moldova 1” a difuzat dezbaterile electorale pentru funcția de președinte al RM la ora 19.00, în loc de ora 21.45, indicată în Declarație. „Moldova 1” a invitat la dezbateri concurenții electorali în ordinea înregistrării acestora la CEC. Conceptul dezbaterilor prevede, între altele, ca moderatorul, într-o rundă din cele 5, să adreseze întrebări invitaților. Astfel, la dezbaterile din 8 octombrie au fost invitați concurenții electorali A. Stoianoglo, M. Sandu și R. Usatîi. A. Stoianoglo a părăsit dezbaterile de la primele minute, iar M. Sandu n-a dat curs invitației, în platou rămânând R. Usatîi. La runda întrebărilor moderatorului, după răspunsurile lui R. Usatîi, moderatorul a precizat (min. 22:42) ce întrebări i-ar fi adresat concurrentului A. Stoianoglo, dacă ar fi participat la dezbateri. Moderatorul, însă, nu a precizat și întrebările pe care urma să le adreseze concurenței M. Sandu, dacă ar fi participat la dezbateri. Prin urmare, se întrevide o ușoară abatere de la principiile echității, echilibrului și imparțialității. Din perspectiva unei abordări corecte, ar fi trebuit să se opteze pentru una din următoarele două posibilități: fie discuții doar cu singurul participant la dezbateri, cu adresarea întrebărilor pregătite pentru acesta, fie comunicarea întrebărilor pregătite pentru ambii concurenți care nu au participat la dezbateri.

III. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	47	10	21
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	01 oră 02 min. 46 sec.	19 min. 55 sec.	01 oră 07 min. 12 sec.
3	Pondere subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	18%	8%	29%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	-	8
5	Durata reflectării concurenților electorali	13 min. 29 sec.	-	01 min. 56 sec.

6	Numărul de participanți la referendum reflectați	6	-	5
7	Durata reflectării participanților la referendum	02 min. 12 min.	-	58 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	8	2	8
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	0	0	0
9	Raportul gender (femei)	36	4	16
	Raportul gender (bărbați)	52	13	19
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	-	-	pct. 28 din Regulamentul CEC

În comparație cu cele două perioade precedente de control, furnizorul a alocat mai mult timp subiectelor cu caracter electoral, ponderea acestora, atât în valori absolute cât și raportate la spațiul total de emisie acordat programelor de știri, fiind în creștere. Celor 8 concurenți electorali reflectați le-au fost alocate 01 minute 56 secunde, sau mai puțin decât o zecime din timpul acordat în prima perioadă de control (în perioada a doua de control concurenții electorali nu au fost reflectați). Totodată, se atestă menținerea tendinței de alocare scăzută a timpului de emisie în raport cu activitatea participanților la referendum.

Cu privire la desfășurarea dezbaterilor electorale, este de menționat că, „Moldova 1” a difuzat dezbaterile dedicate alegerilor prezidențiale la o altă oră (19:00) decât cea indicată în Declarație (21:45).

Prin urmare, în privința activității furnizorului de servicii media IP Compania „Teleradio-Moldova”, fondator al serviciului media audiovizual de televiziune „Moldova 1”, în perioada de control, sunt relevante prevederile pct. 28 din Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023, potrivit cărora: *„FSM reflectă alegerile în conformitate cu declarația privind politica editorială după aprobarea acesteia de către CA și după publicarea ei pe pagina web oficială a CA. Declarațiile se plasează, în termen de 24 de ore de la aprobare, pe pagina web oficială a CA.”*

Potrivit art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325 din 08.12.2022: *„În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.”*

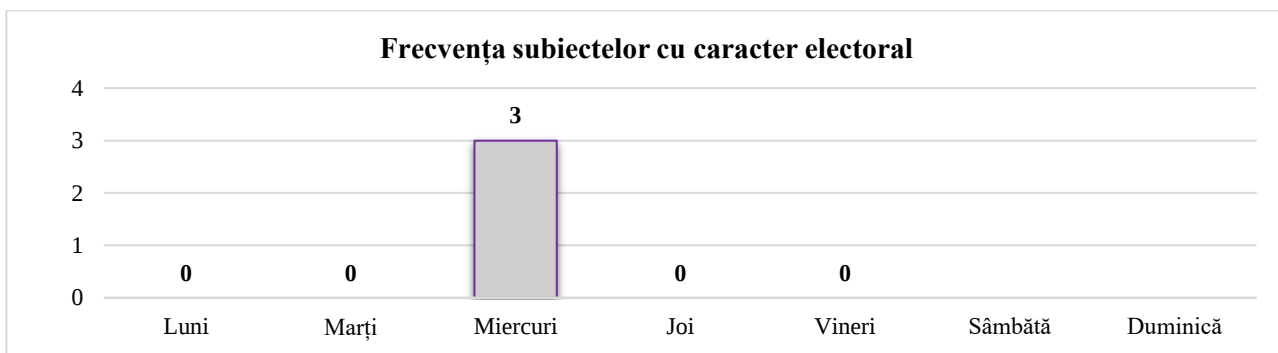
„TV-Găgăuzia”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

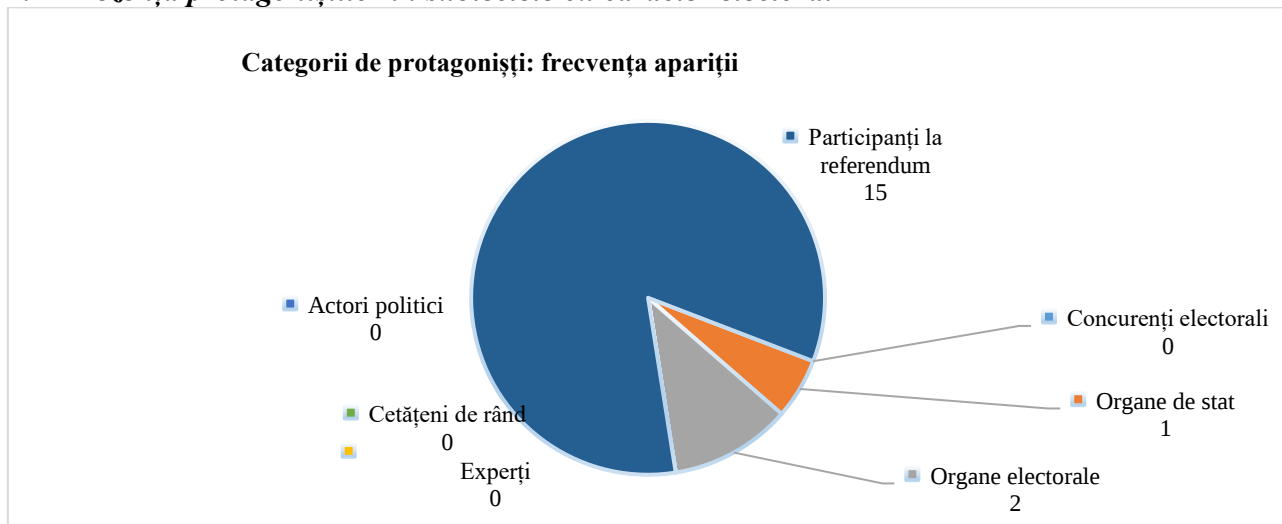
În perioada de control, serviciul media audiovizual „TV-Găgăuzia” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri”, de la ora 21:30, 3 subiecte cu caracter electoral.

Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 04 min. 34 sec., ceea ce constituie 3% din durata totală a programelor de știri și actualități.

Toate subiectele cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 9 octombrie.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 3 categorii de protagoniști: participanți la referendum, organe de stat și organe electorale.

De cele mai multe apariții au beneficiat participanții la referendum (15 ori), dar cele mai puține apariții le-au avut organele electorale - CEC (de 2 ori) și organele de stat: Guvernul (o dată).

Actori politici, cetățeni de rând, experți și concurenți electorali nu au fost reflectați.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „TV-Găgăuzia” nu a reflectat niciun concurent electoral.

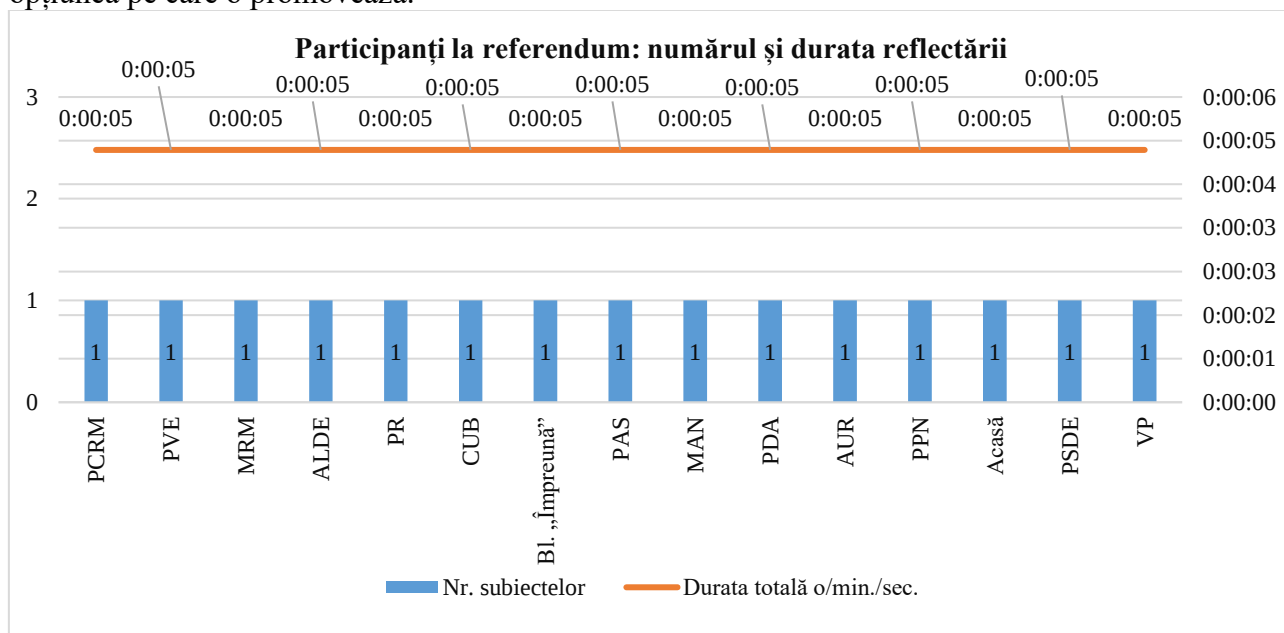
4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, „TV-Găgăuzia” au reflectat 15 participanți la referendum. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp participanților la referendum, după cum urmează:

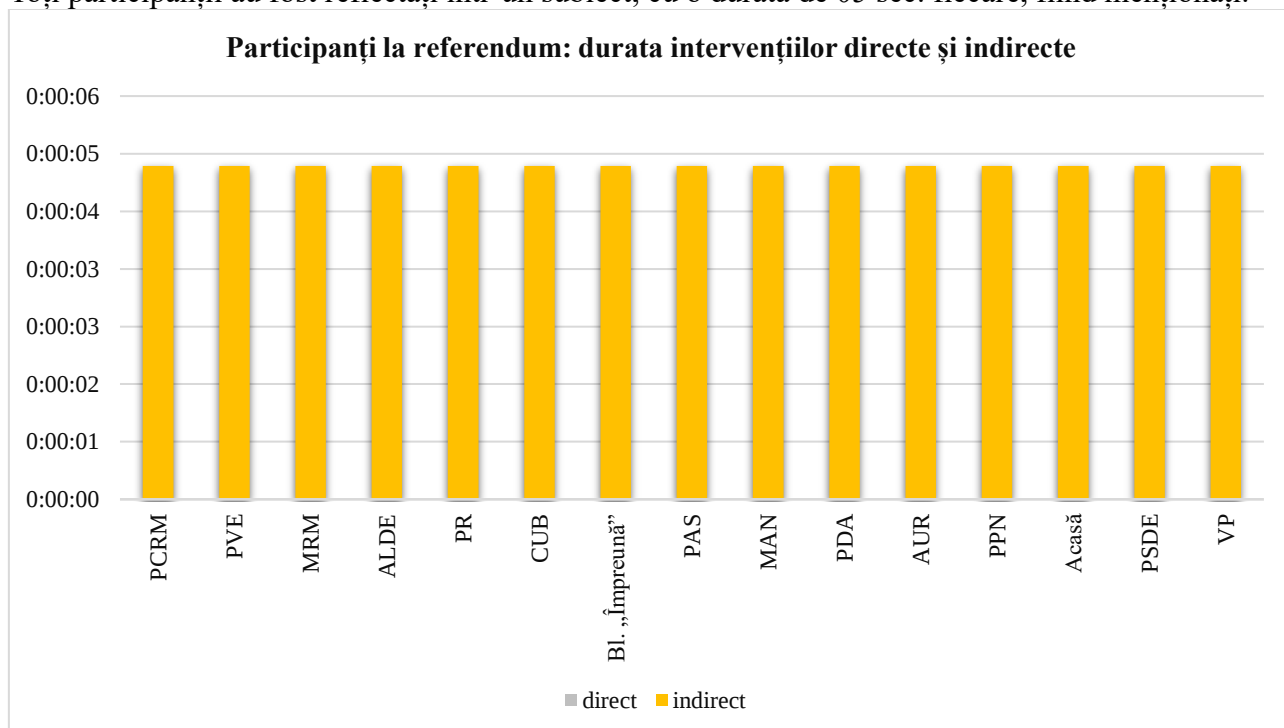
Nume concurent electoral	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
PCRM	1	00:00:05
PVE	1	00:00:05
MRM	1	00:00:05
ALDE	1	00:00:05
PR	1	00:00:05
CUB	1	00:00:05
Bl. „Împreună”	1	00:00:05
PAS	1	00:00:05
MAN	1	00:00:05
PDA	1	00:00:05

AUR	1	00:00:05
PPN	1	00:00:05
Acasă	1	00:00:05
PSDE	1	00:00:05
VP	1	00:00:05
Total		01:15

În perioada de control, volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 01 min. 15 sec. Toți participanții au beneficiat de câte 05 sec. într-un subiect despre participanții înregistrați și opțiunea pe care o promovează.

Toți participanții au fost reflectați într-un subiect, cu o durată de 05 sec. fiecare, fiind menționați.

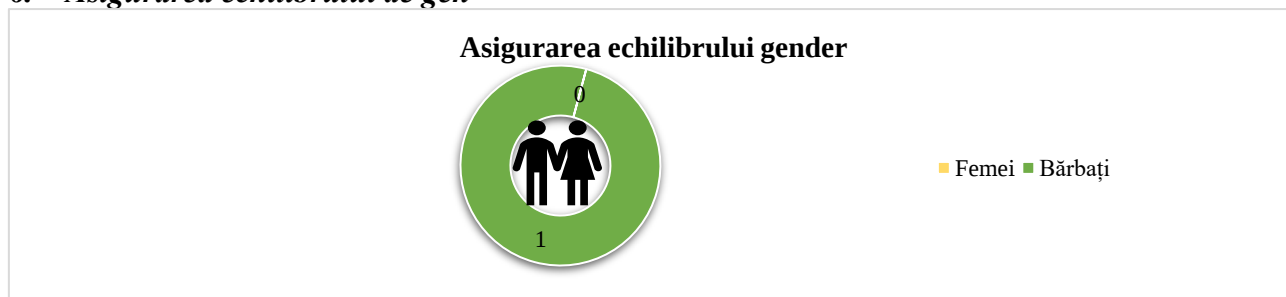

Toți participanții au fost reflectați doar în mod indirect.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „TV-Găgăuzia” nu a reflectat niciun subiect electoral conflictual.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența unui singur bărbat.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „TV-Găgăuzia” au fost relevante și au vizat procesul electoral: tipărirea buletinelor de vot, numărul de tineri care vor vota pentru prima dată, participanții la referendum înregistrați la CEC și opțiunea pe care o promovează.

8. Atitudine autor

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de participanții la referendum reflectați.

9. Accesibilitate

„TV-Găgăuzia” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

Toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media audiovizual de televiziune „TV-Găgăuzia” au fost incluse în rubrica „Electorala-2024”.

II. Dezbateri electorale

În perioada de raport, „TV-Găgăuzia” nu a organizat dezbateri electorale.

III. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	8	11	3
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	13 min. 56 sec.	15 min. 58 sec.	04 min. 34 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	7%	9%	3%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	4	11	-
5	Durata reflectării concurenților electorali	06 min. 29 sec.	12 min. 28 sec.	-
6	Participanții la referendum reflectați	-	15	15
7	Durata reflectării participanților la referendum	-	01 min. 15 sec.	01 min. 15 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	-	-	-

	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	13	7	0
	Raportul gender (bărbați)	13	11	1
10	Devieri atestate	-	-	-

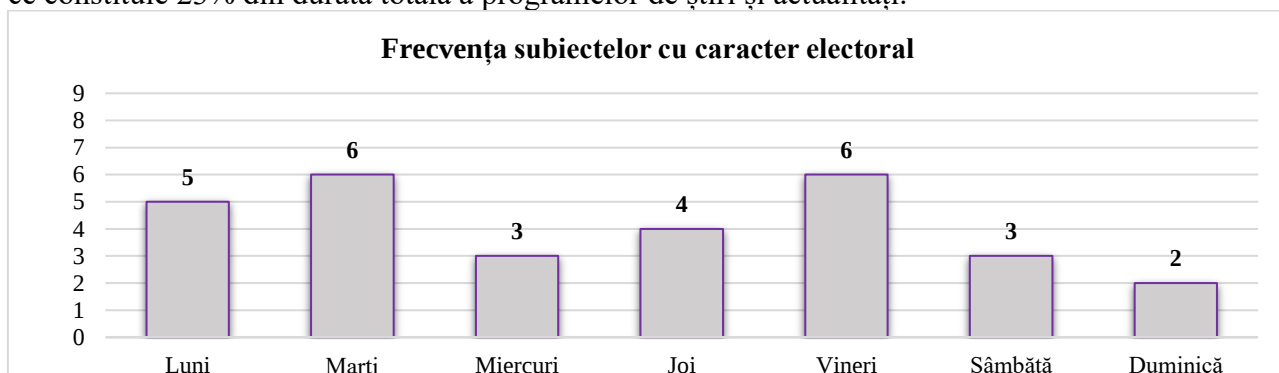
În perioada de raport, s-a constatat o descreștere a numărului de subiecte cu caracter electoral și a timpului alocat acestora pe parcursul campaniei electorale. De asemenea, nu au fost reflectați concurenți electorali, în timp ce participanții la referendum au fost doar menționați. La fel ca și în perioadele precedente, furnizorul nu a reflectat niciun subiect electoral cu caracter conflictual.

„PRO TV Chișinău”

I. Program de știri și actualități

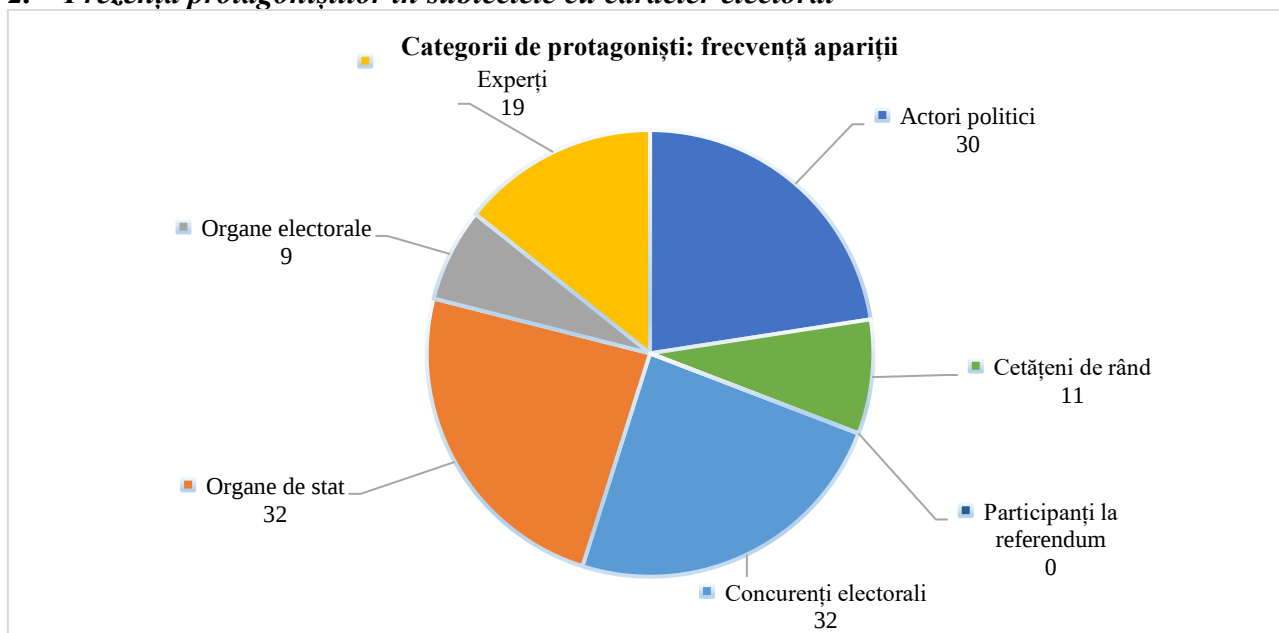
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 07-13 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „PRO TV Chișinău” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știrile PRO TV Chișinău”, de la ora 20:00, 29 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 01 oră 08 min. 47 sec., ceea ce constituie 23% din durata totală a programelor de știri și actualități.

Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate marți și vineri - câte 6 subiecte, luni - 5 subiecte, joi - 4 subiecte, miercuri și sâmbătă - câte 3 subiecte și duminică - 2 subiecte.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

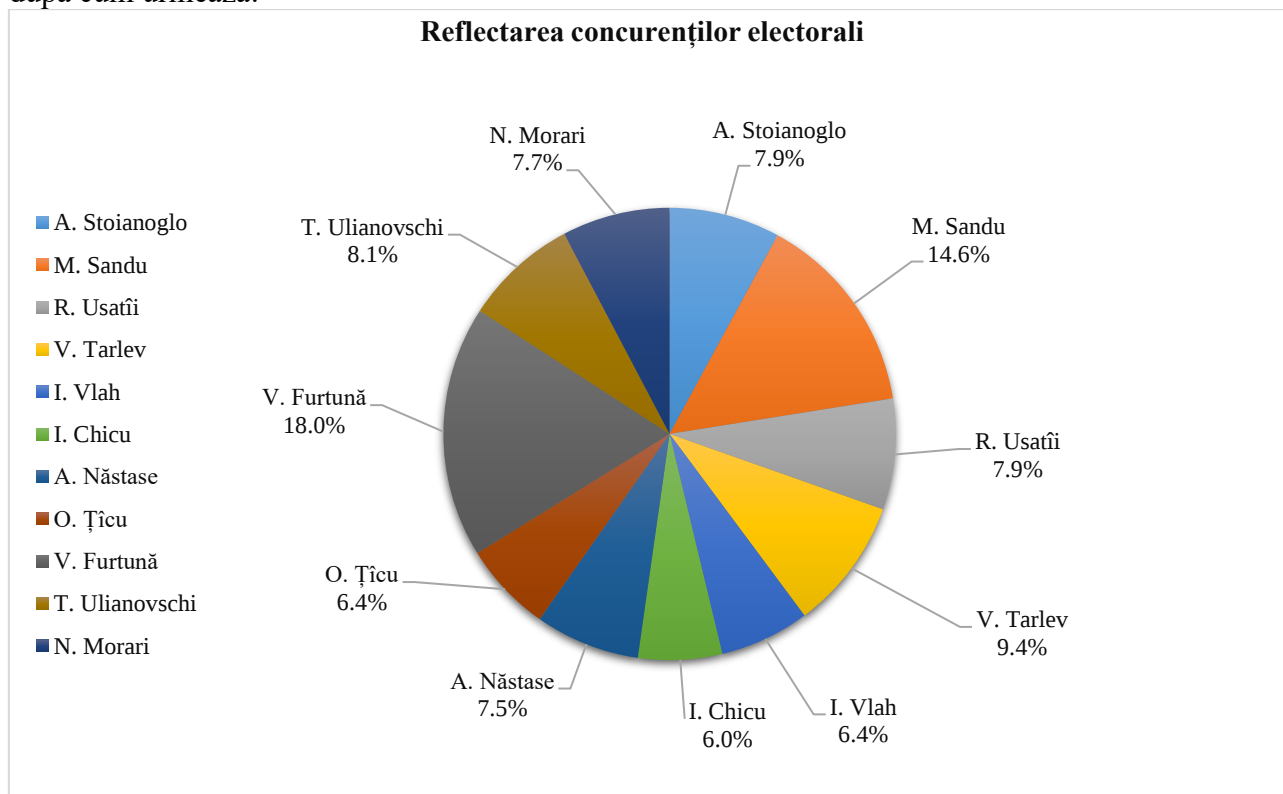

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 6 categorii de protagoniști, preponderent concurenții electorali și organele de stat (câte 32 de ori), urmați de actorii politici (30 de ori), experții (20 de ori), cetățenii de rând (11 ori), organele electorale (9 ori), iar participanții la referendum nu au fost reflectați.

De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali și organele de stat, iar cele mai puține apariții le-au avut organele electorale, CEC.

3. Reflectarea concurenților electorali

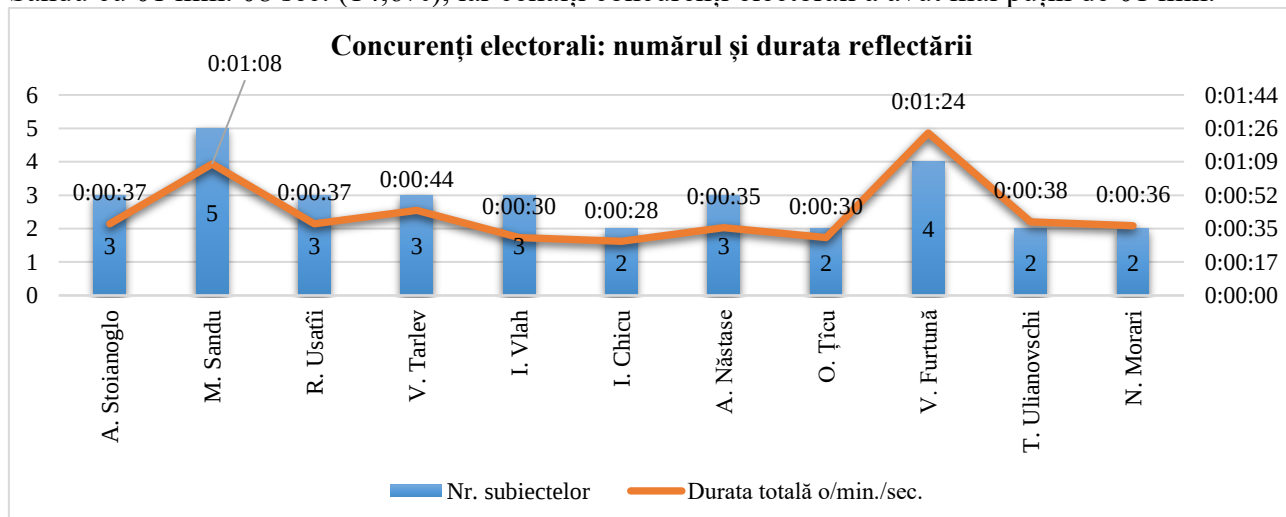
În perioada de control, „PRO TV Chișinău” a reflectat toți cei 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

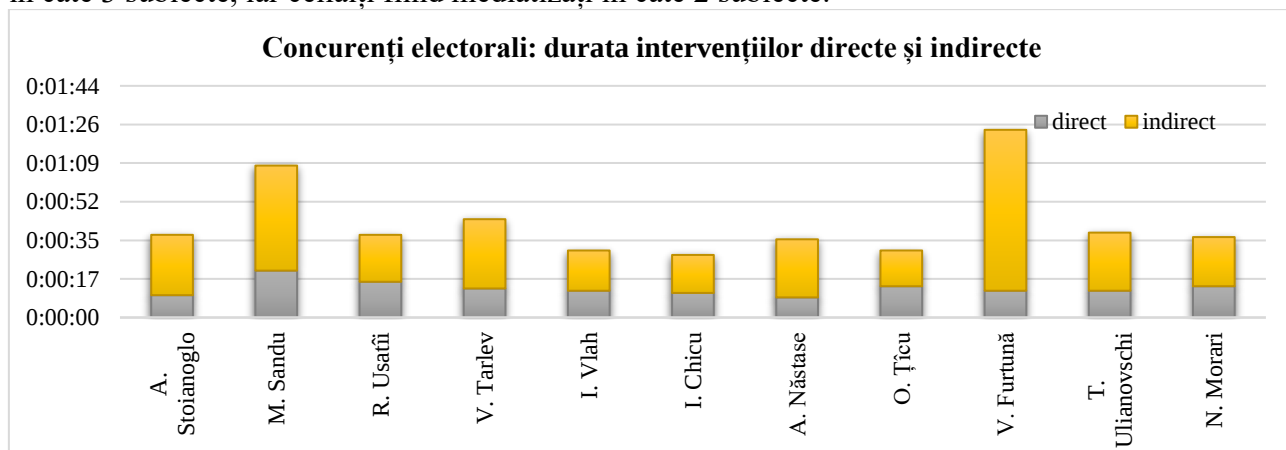
Nume concurent electoral	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	3	0:00:37
M. Sandu	5	0:01:08
R. Usatîi	3	0:00:37
V. Tarlev	3	0:00:44
I. Vlah	3	0:00:30
I. Chicu	2	0:00:28
A. Năstase	3	0:00:35
O. Țicu	2	0:00:30
V. Furtună	4	0:01:24
T. Ulianovschi	2	0:00:38
N. Morari	2	0:00:36
Total		0:07:47

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 07 min. 47 sec.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat V. Furtună cu 01 min. 24 sec. (18%), urmată de M. Sandu cu 01 min. 08 sec. (14,6%), iar ceilalți concurenți electorali a avut mai puțin de 01 min.

Toți concurenții electorali au fost reflectați cu oferirea timpului pentru prezentarea activităților electorale și ca urmare a unui sondaj privind preferințele electorale ale moldovenilor, iar V. Furtună a fost mediatizată și în cadrul investigației „Ziarului de Gardă”. Totodată, M. Sandu a fost reflectată în cadrul a 5 subiecte, V. Furtună în 4 subiecte, A. Stoianoglo, R. Usații, V. Tarlev, I. Vlah, A. Năstase în câte 3 subiecte, iar ceilalți fiind mediatizați în câte 2 subiecte.

Toți concurenții electorali au beneficiat de apariții atât directe, cât și indirecte.

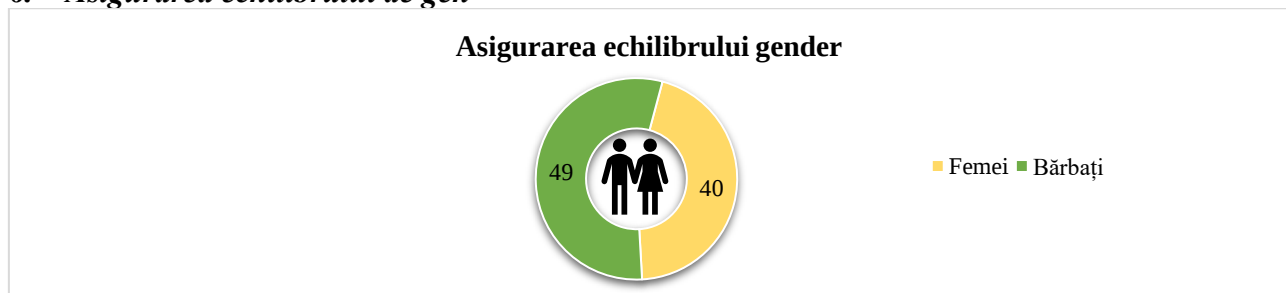
4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de control, SMA nu a reflectat participanții la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „PRO TV Chișinău” a reflectat 12 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 40 de femei și 49 de bărbați.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele electorale abordate de „PRO TV Chișinău” au conținut teme relevante, deoarece au fost știri de interes public prin care s-a vorbit despre coruperea alegătorilor, secțiile de vot în Rusia, rezoluția PE de sprijin pentru Moldova, tipărirea buletinelor de vot, etc.

8. Atitudine autor

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

9. Accesibilitate

SMA a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin vociferarea în limba română și rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

În data de 10.10.2024, în cadrul programului de știri și actualități de la ora 20:00, a fost difuzat subiectul cu titlul „1,8 miliarde de euro din partea UE”. Vizita șefei Comisiei Europene, Ursula Von Der Leyen la Chișinău. La final de subiect, reportera menționează că „vizita Ursulei Von Der Leyne și pachetul de sprijin pentru RM, vin după ce Parlamentul European a votat o rezoluție în care condamnă implicarea Rusiei în procesul electoral din țara noastră în ajunul alegerilor prezidențiale și a referendumului constituțional și în care se menționează despre schemele de fraudare a voturilor puse la cale de Moscova prin intermediul politicianilor pro ruși.”. Știrea nu a fost încadrată în rubrica „Electorală 2024”.

II. Dezbateri electorale

În perioada de control, „PRO TV Chișinău” nu a organizat dezbateri electorale.

De menționat că, în Declarația privind reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, SMA s-a angajat să organizeze dezbateri electorale în perioada 07-18.10.2024.

III. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	35	15	29
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	01 oră 24 min. 29 sec.	39 min. 56 sec.	01 oră 08 min. 47 sec.
3	Pondere subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	19%	18%	23%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	11	11
5	Durata reflectării concurenților electorali	35 min. 00 sec.	03 min. 41 sec.	07 min. 47 sec.
6	Numărul participanților la referendum reflectați	10	-	-
7	Durata reflectării participanților la referendum	02 min. 16 sec.	-	-
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	9	4	12

	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	2	-	-
9	Raportul gender (femei)	45	12	40
	Raportul gender (bărbați)	77	28	49
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	pct. 38 din Regulamentul CEC	pct. 38 din Regulamentul CEC	pct. 38 din Regulamentul CEC

În cea de-a treia perioadă de control, numărul subiectelor electorale difuzate de furnizor și timpul alocat acestora au revenit la valori comparabile cu prima perioadă (35 de subiecte și 01 oră 24 min. 29 sec. pentru I perioadă, comparativ cu 29 de subiecte și 01 oră 08 min. 47 sec., în cea de-a treia), după o scădere semnificativă în perioada a doua de control (15 subiecte și 39 min. 56 sec.). Totodată, raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat valori relativ constante, oscilând între 19% și 23%, cu o ușoară creștere în a treia perioadă de control. Atât în perioada curentă de control, cât și în cea precedentă, activitatea participanților la referendum nu a fost reflectată.

În contextul supravegherii respectării normelor legale cu caracter electoral, a fost constatată comiterea unei abateri de la prevederile Regulamentului CEC. Astfel, la data de 10.10.2024, în cadrul programului de știri și actualități de la ora 20:00, a fost difuzat subiectul cu titlul „1,8 miliarde de euro din partea UE”, acesta nefiind încadrat în rubrica „Electorală 2024”, în acest sens fiind relevante prevederile pct. 38 din Regulamentul CEC, care prevede: „În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorală – 20_”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final”.

Potrivit art. 90 alin. (1) din Codul electoral: „În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală”.

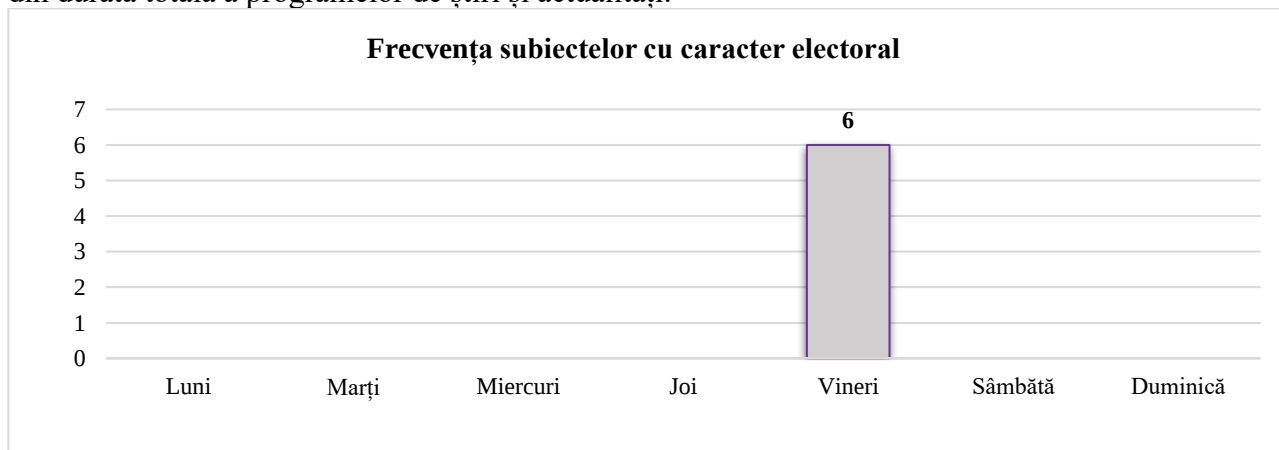
„ATV”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

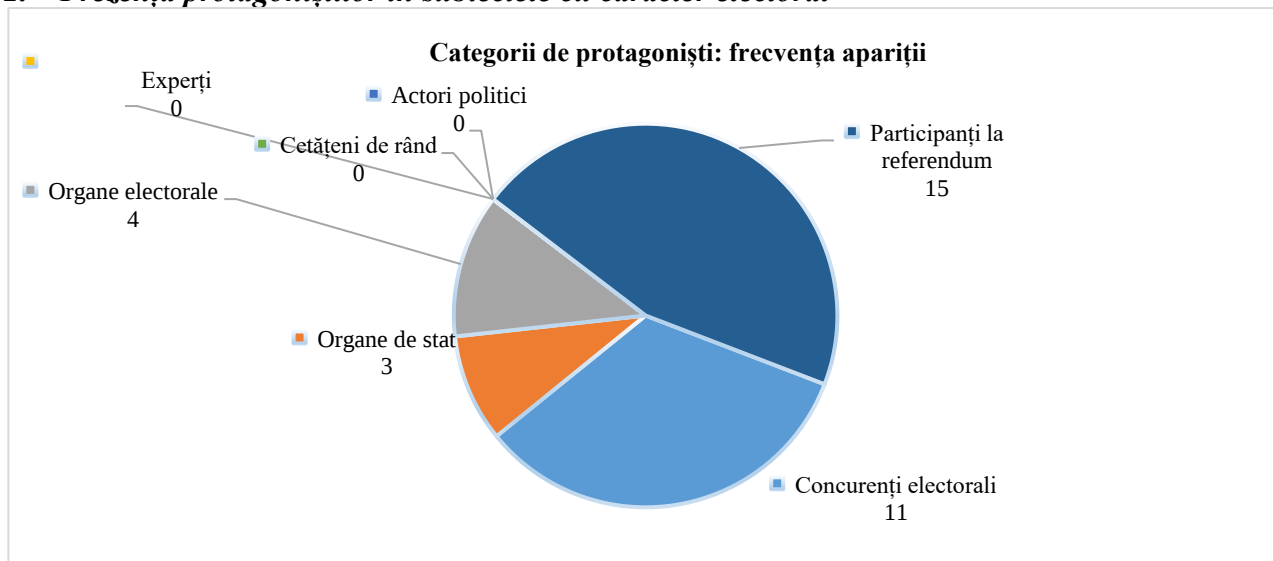
În perioada de control, serviciul media audiovizual „ATV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Новости ATV”, de la ora 17:30, 6 subiecte cu caracter electoral.

Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 11 min. 25 sec., ceea ce constituie 40% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„ATV” s-a angajat să reflecte programele de știri și actualități în fiecare zi de vineri, respectiv, în data de 11 octombrie, au fost reflectate 6 subiecte cu caracter electoral.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

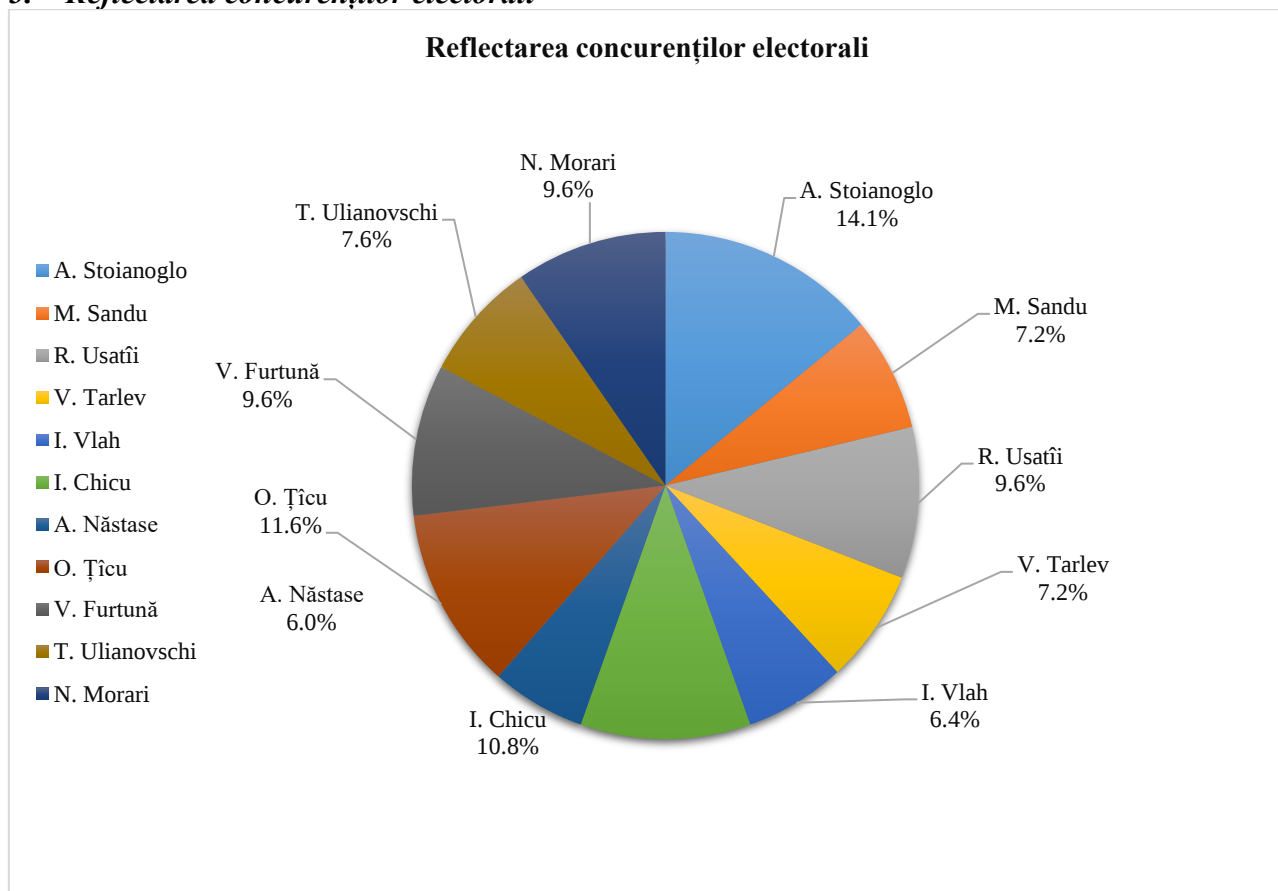

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 4 categorii de protagoniști: concurenți electorali, participanți la referendum, organe de stat și organele electorale.

De cele mai multe apariții au beneficiat participanții la referendum (15 ori), urmați de concurenții electorali (11), iar cele mai puține apariții le-au avut organele electorale (de 4 ori) și organele de stat (de 3 ori).

Actori politici, cetățeni de rând și experți nu au fost reflectați.

3. Reflectarea concurenților electorali

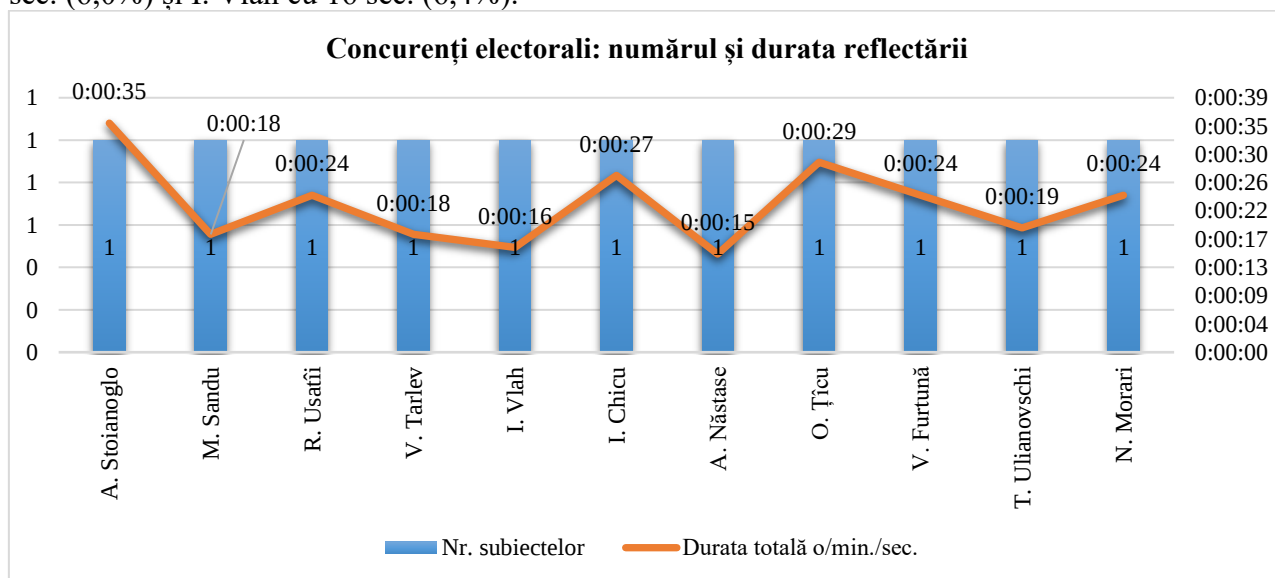
În perioada de raport, „ATV” a reflectat 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

Nume concurent electoral	Nr. de subiecte	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	1	00:00:35
M. Sandu	1	00:00:18
R. Usatîi	1	00:00:24
V. Tarlev	1	00:00:18
I. Vlah	1	00:00:16
I. Chicu	1	00:00:27
A. Năstase	1	00:00:15
O. Țicu	1	00:00:29
V. Furtună	1	00:00:24
T. Ulianovschi	1	00:00:19
N. Morari	1	00:00:24

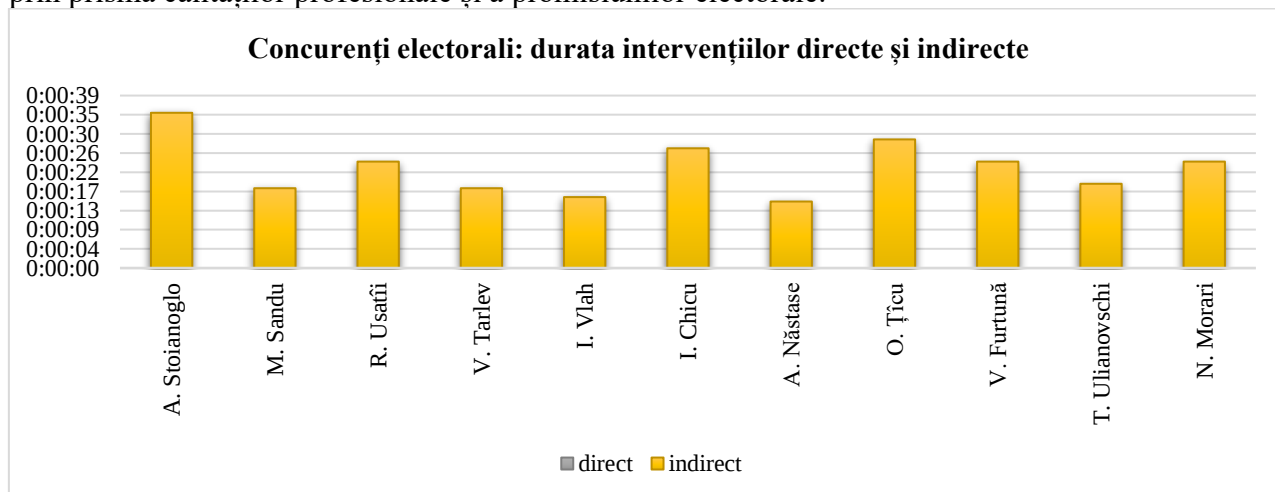
TOTAL

0:04:09

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 04 min. 09 sec. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat A. Stoianoglo cu 35 sec. (14,1%), urmat de O. Țicu cu 29 sec. (11,6%) și I. Chicu cu 27 sec. (10,8%), iar cel mai puțin au fost reflectați A. Năstase cu 15 sec. (6,0%) și I. Vlah cu 16 sec. (6,4%).

Toți concurenții electorali au fost reflectați în cadrul unui subiect. Fiecare concurent a fost prezentat prin prisma calităților profesionale și a promisiunilor electorale.

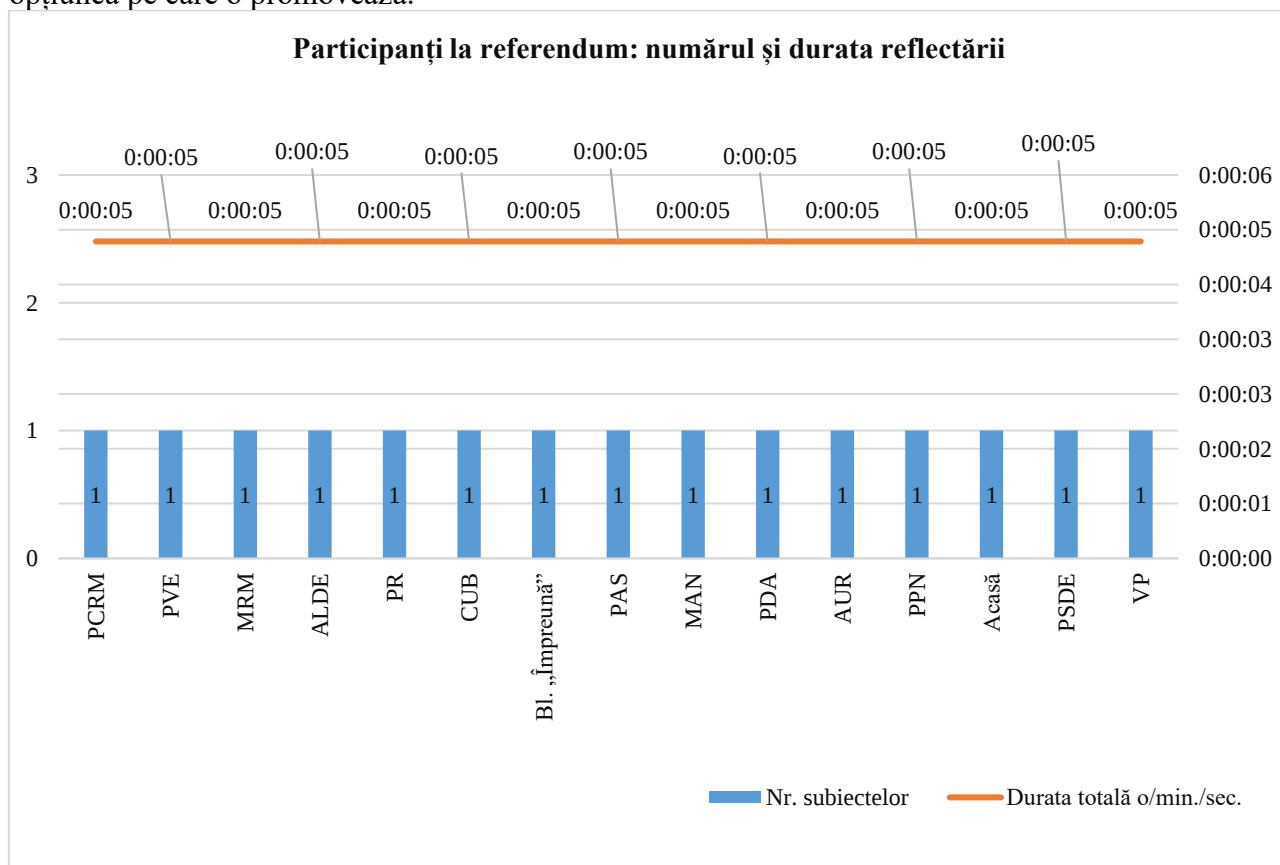
Toți concurenții au fost reflectați în mod indirect.

4. Reflectarea participanților la referendum

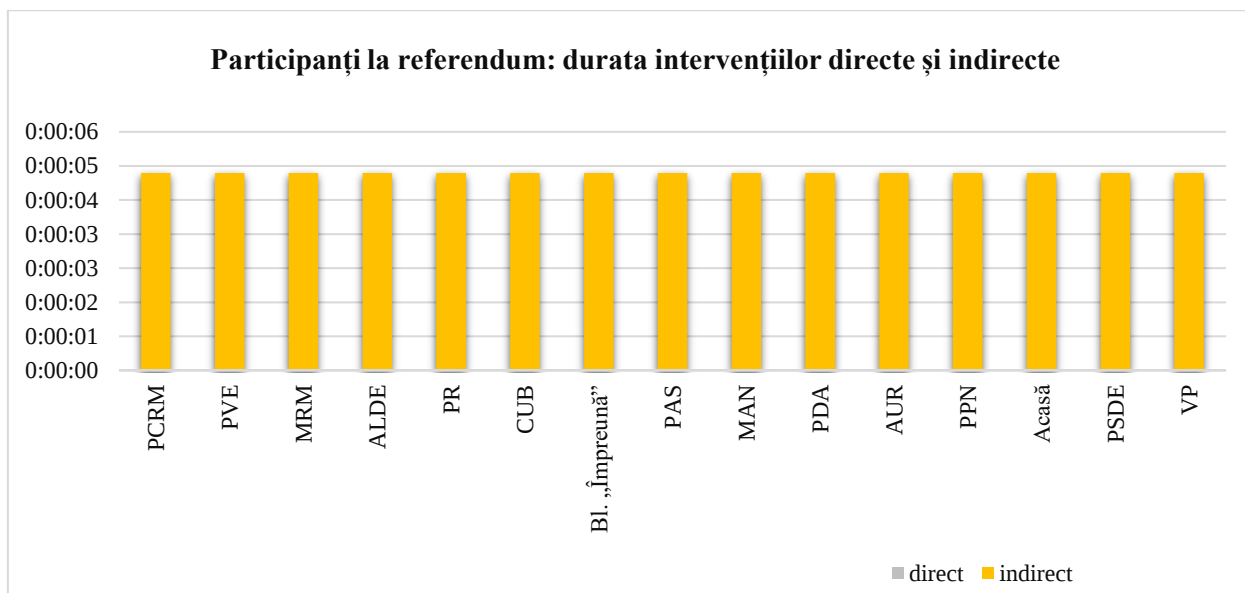
În perioada de raport, „ATV” a reflectat 15 participanți la referendum. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp participanților la referendum, după cum urmează:

Participant la referendum	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
PCRM	1	00:00:05
PVE	1	00:00:05
MRM	1	00:00:05
ALDE	1	00:00:05
PR	1	00:00:05
CUB	1	00:00:05
Bl. „Împreună”	1	00:00:05
PAS	1	00:00:05
MAN	1	00:00:05
PDA	1	00:00:05
AUR	1	00:00:05
PPN	1	00:00:05
Acasă	1	00:00:05
PSDE	1	00:00:05
VP	1	00:00:05
Total		0:01:15

În perioada de control, volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 01 min. 15 sec. Toți participanții au beneficiat de câte 05 sec. într-un subiect despre participanții înregistrați și opțiunea pe care o promovează.

Toți participanții au fost reflectați într-un subiect, cu o durată de 05 sec. fiecare, fiind menționați.

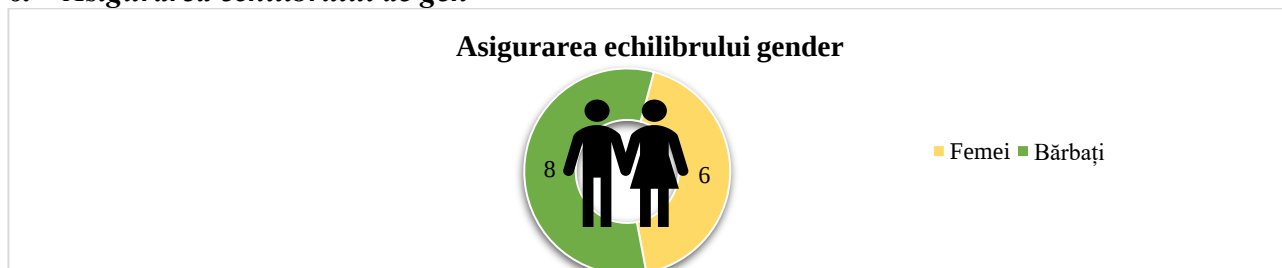

Toți participanții au fost reflectați doar în mod indirect.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „ATV” nu a reflectat niciun subiect electoral cu caracter conflictual.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 8 bărbați și a 6 femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „ATV” au fost relevante și au vizat procesul electoral: rezultatele controlului privind modul de reflectare a alegerilor, expedierea plicurilor cu buletinele de vot, numărul de tineri care vor vota pentru prima dată, votarea prin urna mobilă, lista concurenților electorali și a participanților la referendum.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/participanții la referendum reflectați.

9. *Accesibilitate*

„ATV” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

În perioada de raport, s-a atestat că „ATV” nu a inclus un subiect din 11 octombrie în rubrica „Electorala-2024”. În cadrul subiectului cu titlul „Итоги контроля за освещением президентских выборов” au fost prezentate rezultatele controlului CA privind modul de reflectare a alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 de către serviciile media audiovizuale în perioada 20 – 29 septembrie 2024.

II. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	2	3	6
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	01 min. 25 sec.	03 min. 18 sec.	11 min. 25 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	5%	14%	40%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	-	-	11
5	Durata reflectării concurenților electorali	-	-	04 min. 09 sec.
6	Participanții la referendum reflectați	-	1	15
7	Durata reflectării participanților la referendum	-	01 min. 13 sec.	01 min. 15 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale corecte	-	-	-
	Numărul de subiecte conflictuale incorecte	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	1	-	6
	Raportul gender (bărbați)	-	1	8
10	Devieri atestate	-	-	Pct. 38 din Regulamentul CEC

Pe parcursul celor trei perioade de control, numărul subiectelor electorale difuzate și timpul alocat acestora au înregistrat o creștere, de la 2 la 6 în cazul subiectelor, iar ca timp de reflectare – de la 01 min. 25 sec. la 11 min. 25 sec. Raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat o ascensiune accentuată, atingând 40% în cea de-a treia perioadă, comparativ cu 5% în prima perioadă de control. Comparativ cu primele două perioade, în cea actuală s-a înregistrat o creștere atât a timpului alocat reflectării participanților la referendumul constituțional (de la 0 min. la 01 min. 15 sec.), cât și a numărului participanților la referendum reflectați (de la 0 la 15).

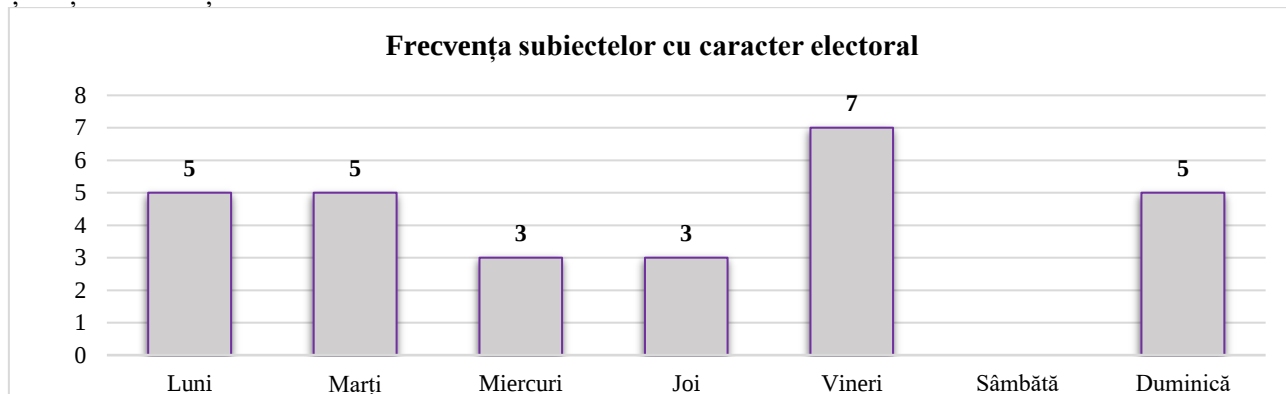
Totodată, s-a atestat că, în cadrul programului de știri și actualități de la ora 17:30, a fost difuzat un subiect cu titlul „Итоги контроля за освещением президентских выборов” care nu a fost încadrat în rubrica „Electorală 2024”, contrar pct. 38 din Regulamentul CEC, care prevede: „În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorală – 20_”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final”.

Prin urmare, sunt relevante prevederile art. 90 alin. (1) din Codul electoral: „În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală”.

I. Program de știri și actualități

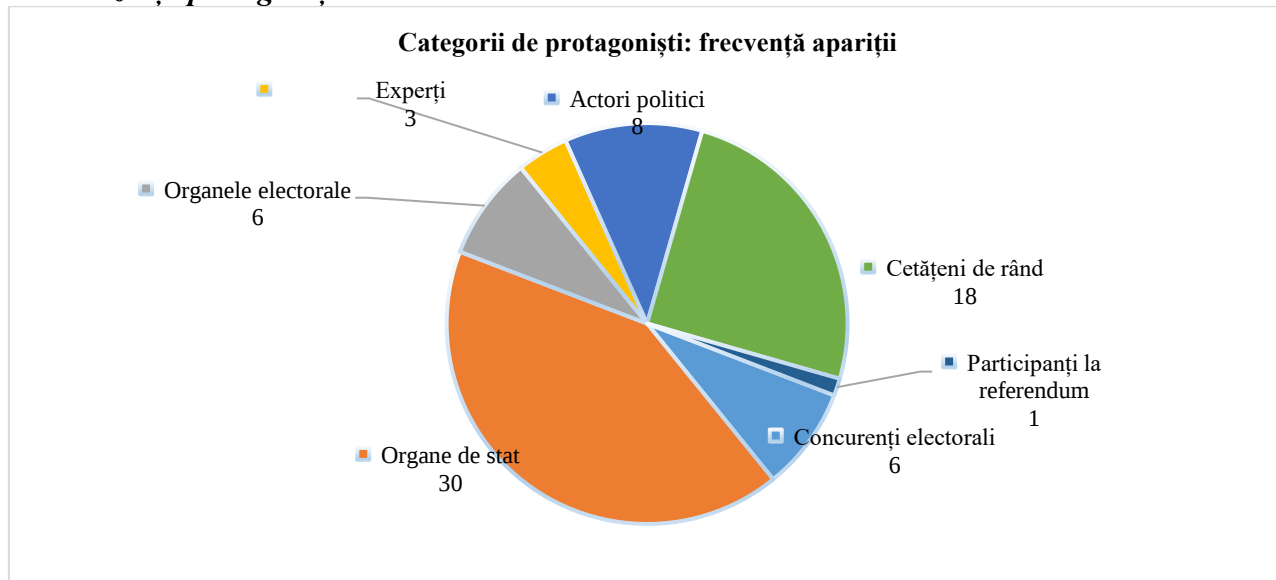
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 07 octombrie – 13 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „Exclusiv TV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri”, de la ora 22:40 și în programul de știri „Sinteza săptămânii”, de la ora 7:00, 28 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 01 oră 33 min. 29 sec., ceea ce constituie 47% din durata totală a programelor de știri și actualități.

Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 11.10.2024 (vineri) – 7 subiecte. Cele mai puține subiecte de știri cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 09.10.2024 (miercuri) și 10.10.2024 (joi) – câte 3 subiecte. „Exclusiv TV” a difuzat zilnic subiecte de știri cu caracter electoral.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

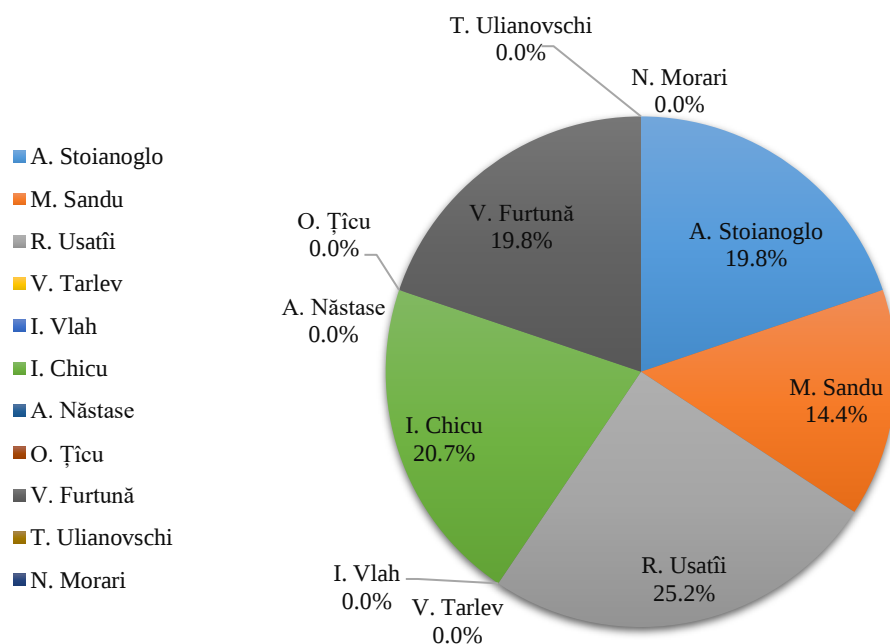
În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 7 categorii de protagoniști, preponderent, organe de stat – 30, cetățeni de rând – 18, actorii politici – 8, concurenți electorali și organele electorale – 6, experți – 3, și participanți la referendum – 1.

De cele mai multe apariții au beneficiat organele de stat. Cele mai puține apariții le-au avut participanții la referendum.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Exclusiv TV” a reflectat activitatea a 5 din 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

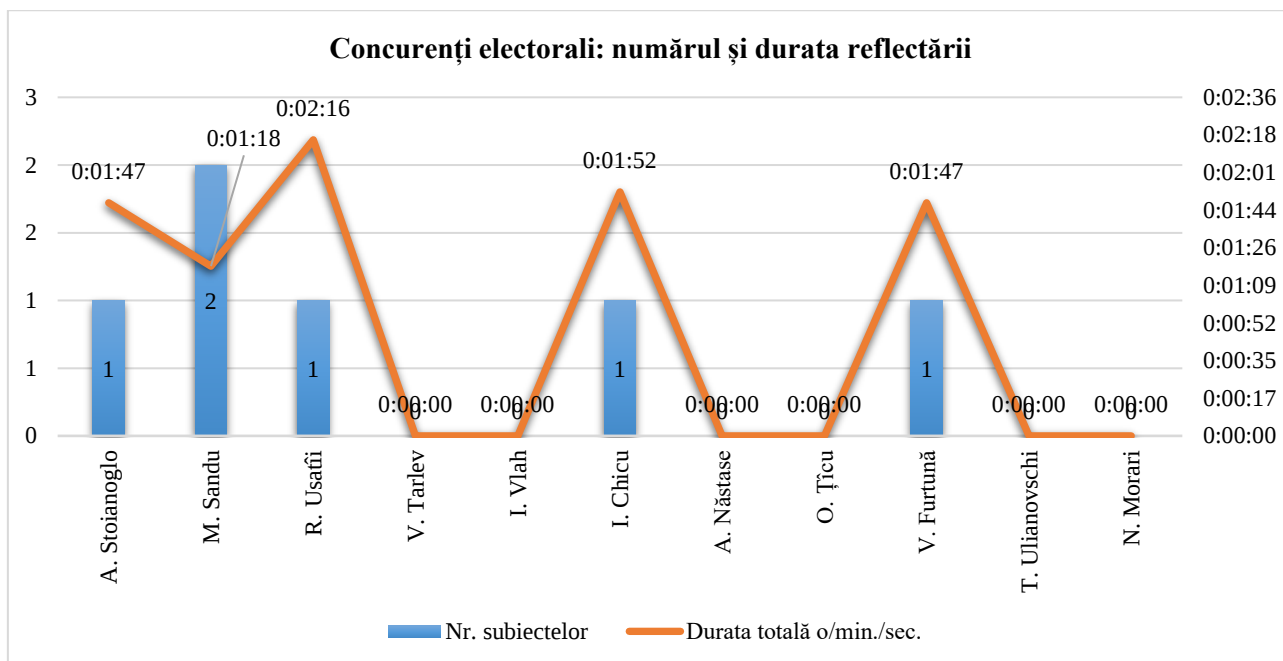
Reflectarea concurenților electorali

Nume concurent electoral	Nr. de subiecte	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	1	00:01:47
M. Sandu	2	00:01:18
R. Usatfi	1	00:02:16
V. Tarlev	-	-
I. Vlah	-	-
I. Chicu	1	00:01:52
A. Năstase	-	-
O. Țicu	-	-
V. Furtună	1	00:01:47
T. Ulianoschi	-	-
N. Morari	-	-
TOTAL		00:09:00

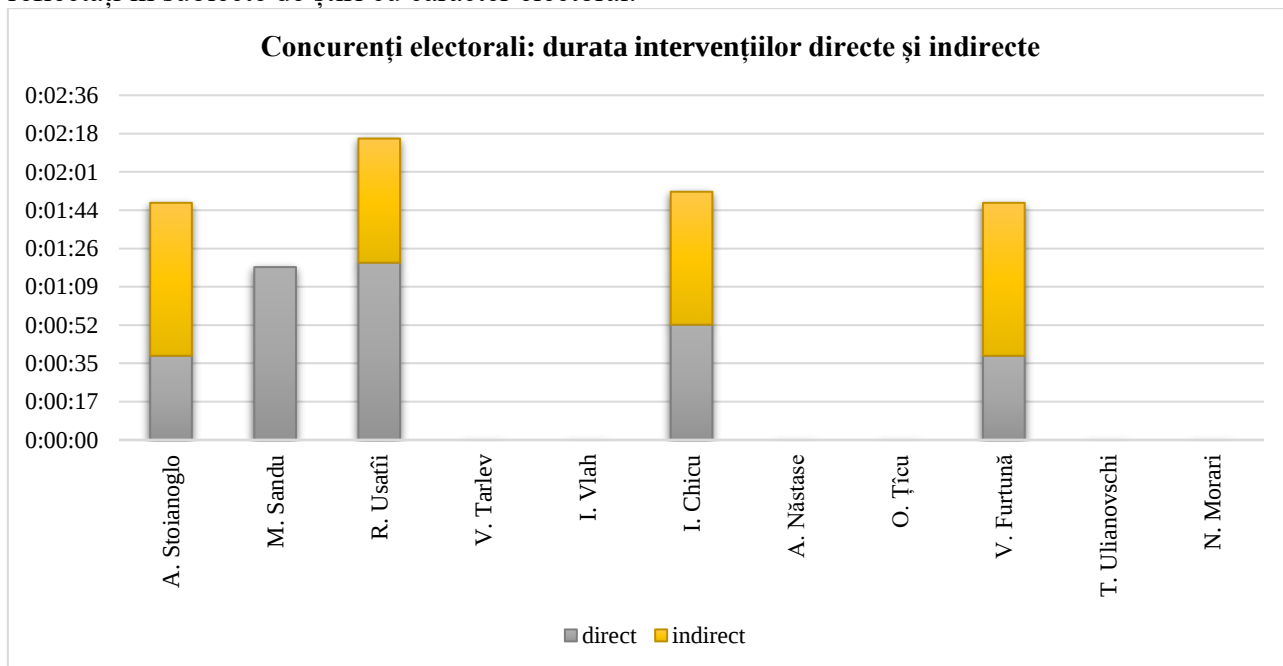
În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 09 min. 00 sec. Totodată se atestă că „Exclusiv TV” a reflectat proporțional ca durată, cei 5 concurenți electorali mediatizați. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat R. Usatfi cu 02 min. 16 sec. (25,2%), urmat de I. Chicu cu 01 min. 52 sec. (20,7%), iar cel mai puțin a fost reflectată M. Sandu cu 01 min. 18 sec. (14,4%).

Concurenții electorali V. Tarlev, I. Vlah, A. Năstase, O. Țicu, T. Ulianoschi și N. Morari nu au beneficiat de timp de reflectare.

De cea mai mare durată a reflectării a beneficiat R. Usatfi cu 02 min. 16 sec., urmat de I. Chicu cu 01 min. 52 sec., iar de cea mai mică durată a reflectării a beneficiat M. Sandu cu 01 min. 18 sec. Concurența electorală M. Sandu a fost reflectată în două subiecte cu caracter electoral. Concurenții electorali A. Stoianoglo, R. Usatfi, I. Chicu și V. Furtună au fost reflectați într-un subiect de știri cu caracter electoral.

Concurenții electorali V. Tarlev, I. Vlah, A. Năstase, O. Țicu, T. Ulianovschi și N. Morari nu au fost reflectați în subiecte de știri cu caracter electoral.

Concurenții electorali A. Stoianoglo, R. Usatfi, I. Chicu și V. Furtună au beneficiat de apariții atât directe, cât și indirecte. Concurența electorală M. Sandu a avut doar apariții directe.

Concurenții electorali V. Tarlev, I. Vlah, A. Năstase, O. Țicu, T. Ulianovschi și N. Morari nu au avut intervenții.

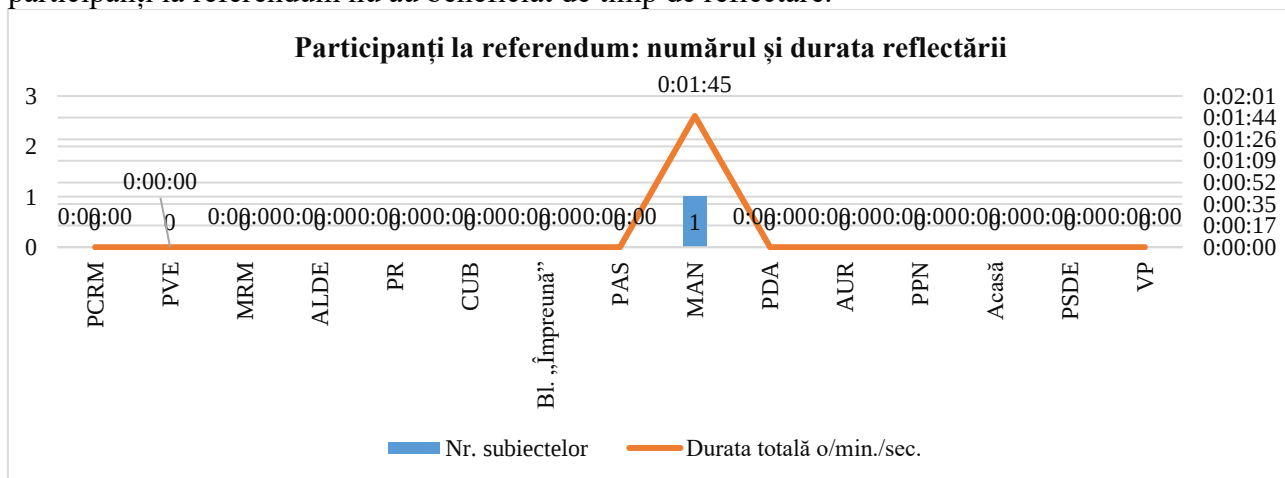
4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, a fost reflectat 1 din 15 participanți înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp participanților la referendum, după cum urmează:

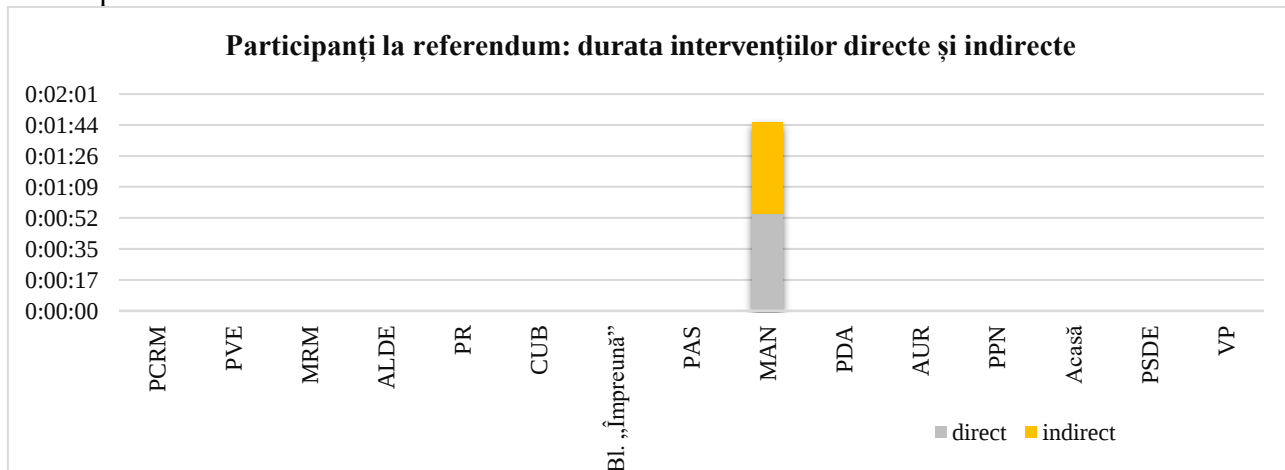
Participant la referendum	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
PCRM	-	-
PVE	-	-
MRM	-	-
ALDE	-	-
PR	-	-
CUB	-	-
Bl. „Împreună”	-	-
PAS	-	-
MAN	1	00:01:45
PDA	-	-
AUR	-	-
PPN	-	-
ACASĂ	-	-
PSDE	-	-
VP	-	-
Total		0:01:45

În perioada de control, volumul total de timp acordat participanților la referendum a fost de 01 min. 45 sec.

Participantul la referendum MAN a beneficiat de 01 min. 45 sec. din timp de reflectare. Ceilalți 14 participanți la referendum nu au beneficiat de timp de reflectare.

Participantul la referendum MAN a fost reflectat într-un subiect cu caracter electoral.

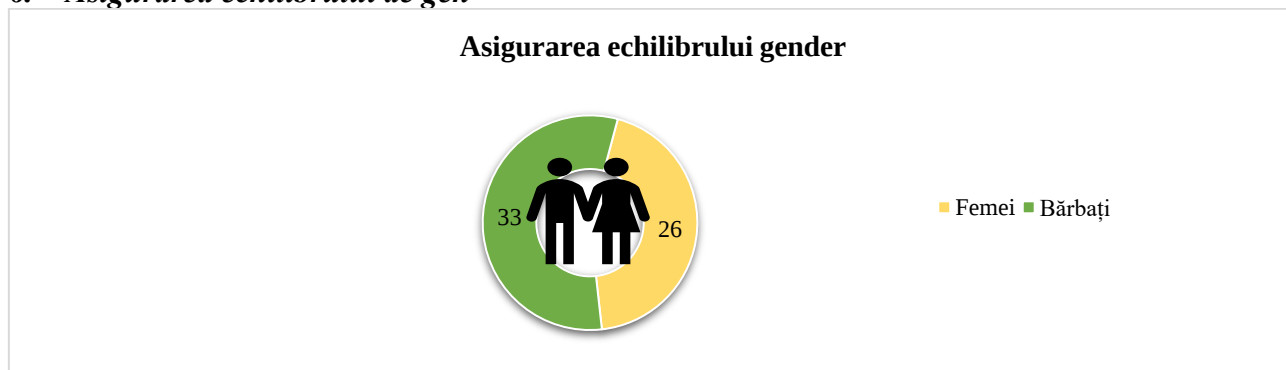

Participantul la referendumul republican constituțional MAN a beneficiat de apariții directe și indirecte în subiecte cu caracter electoral.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „Exclusiv TV” a reflectat 9 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 33 de bărbați și 26 de femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „Exclusiv TV” au fost relevante și au vizat procesul electoral: mediatizarea unui participant la referendumul republican constituțional, oferirea promisiunilor electorale de concurenții electorali, vox-populi despre alegerile prezidențiale, activitatea CEC, mituirea alegătorilor moldoveni în campanie, implicarea minorilor în campania electorală, finanțarea ilegală a campaniei electorale etc.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/participanții la referendum reflectați.

9. *Accesibilitate*

SMA a respectat parțial rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin afișarea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

În perioada de raport, „Exclusiv TV”, în cadrul programelor de știri și actualități, a inclus toate subiectele electorale în rubrica specială „Electorală 2024”.

II. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	22	23	28
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	01 oră 06 min. 59 sec.	01 oră 12 min. 09 sec.	01 oră 33 min. 29 sec.
3	Pondere subiectelor electorale în durata	23%	36%	47%

	totală a buletinelor informative			
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	7	5
5	Durata reflectării concurenților electorali	20 min. 13 sec.	10 min. 25 sec.	09 min. 00 sec.
6	Numărul participanților la referendum reflectați	15	2	1
7	Durata reflectării participanților la referendum	02 min. 05 sec.	03 min. 04 sec.	01 min. 45 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	2	8	9
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	35	23	26
	Raportul gender (bărbați)	60	25	33
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media.	-	-

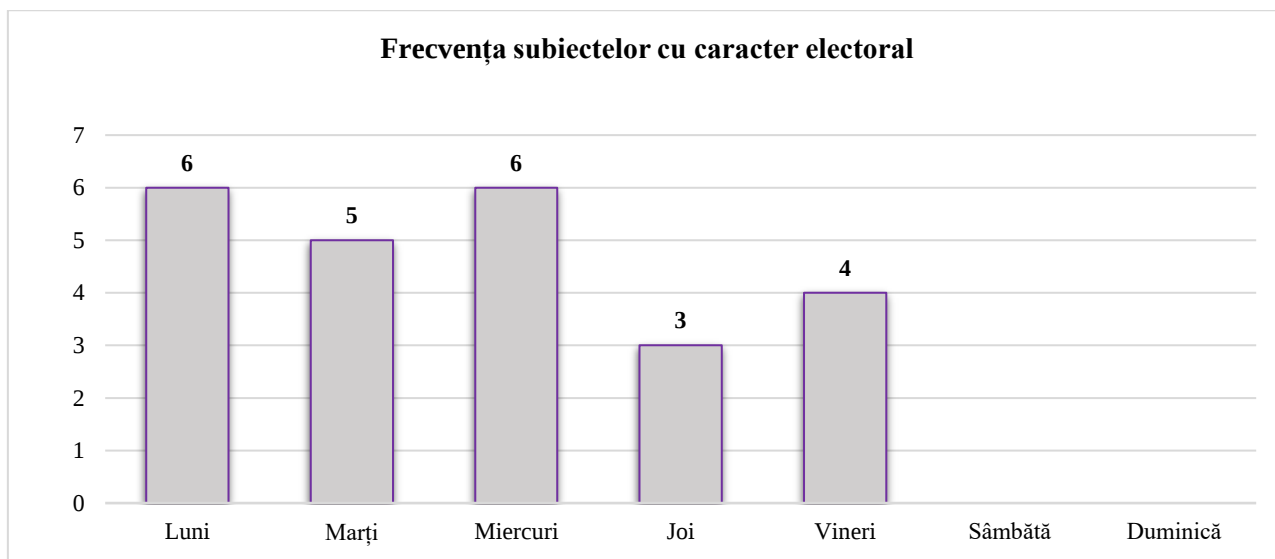
Pe parcursul celor trei perioade de control numărul subiectelor electorale difuzate de furnizor a fost relativ constant, fiind cuprins între 22 și 28 de subiecte per perioadă. Timpul alocat acestora a crescut ușor în a doua perioadă (de la 01 oră 06 min. 59 sec. la 01 oră 12 min. 09 sec.) și accentuat în cea de-a treia, atingând durata de 01 oră 33 min. 29 sec., sau cu aproape 40% mai mult decât în prima perioadă. La fel, se poate remarca o creștere constantă a ponderii subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative de la 23% în prima perioadă, la 47% în perioada de raport. La capitolul reflectării concurenților electorali, numărul acestora s-a diminuat de la prima la cea de-a treia perioadă de control de la 11 la 5. Totodată, s-a constatat diminuarea timpului alocat reflectării referendumului constituțional (în raport cu perioada precedentă de control) de la 03 min. 04 sec la 01 min. 45 sec. și a numărului participanților la referendum reflectați (în raport cu ambele perioade precedente de raport) de la 15 la 1.

„Jurnal TV”

I. Program de știri și actualități

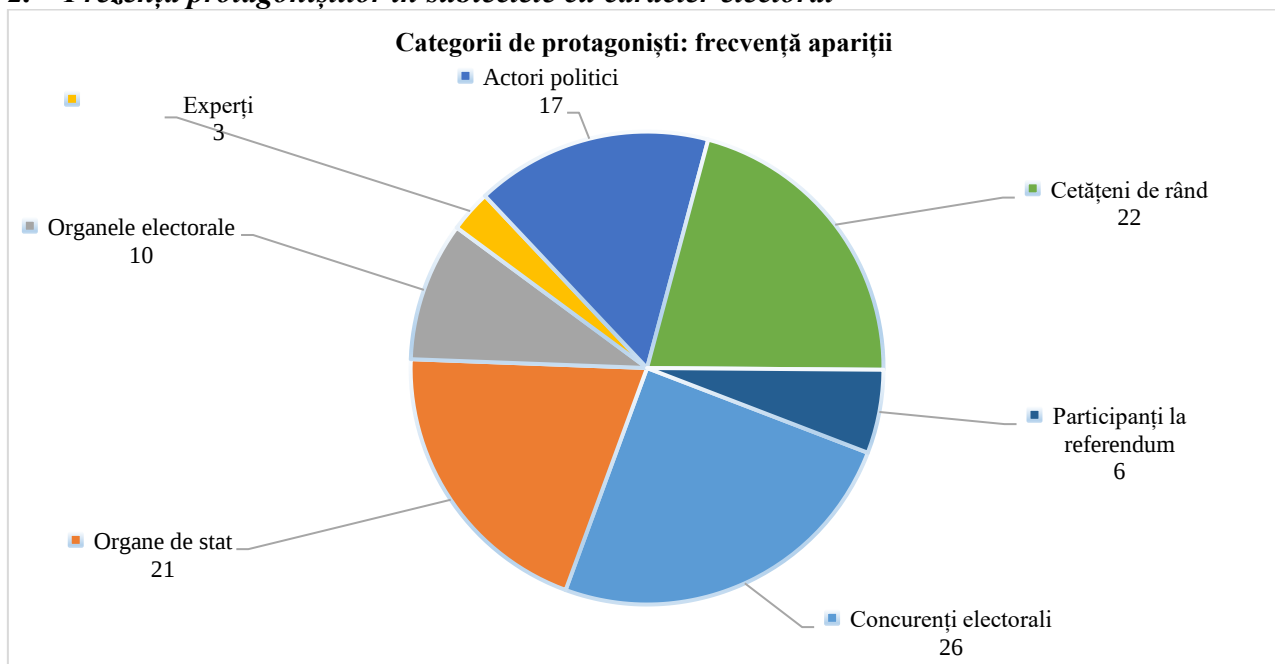
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 07 – 13 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „Jurnal TV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Jurnalul orei 19:00”, de la ora 19:00, 24 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 54 min. 26 sec., ceea ce constituie 26% din durata totală a programelor de știri și actualități.

Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 07.10.2024 (luni) și 09.10.2024 (miercuri). Totodată, este de menționat că SMA a difuzat știri electorale în toate zilele indicate în Declarația privind politica editorială aprobată de CA.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

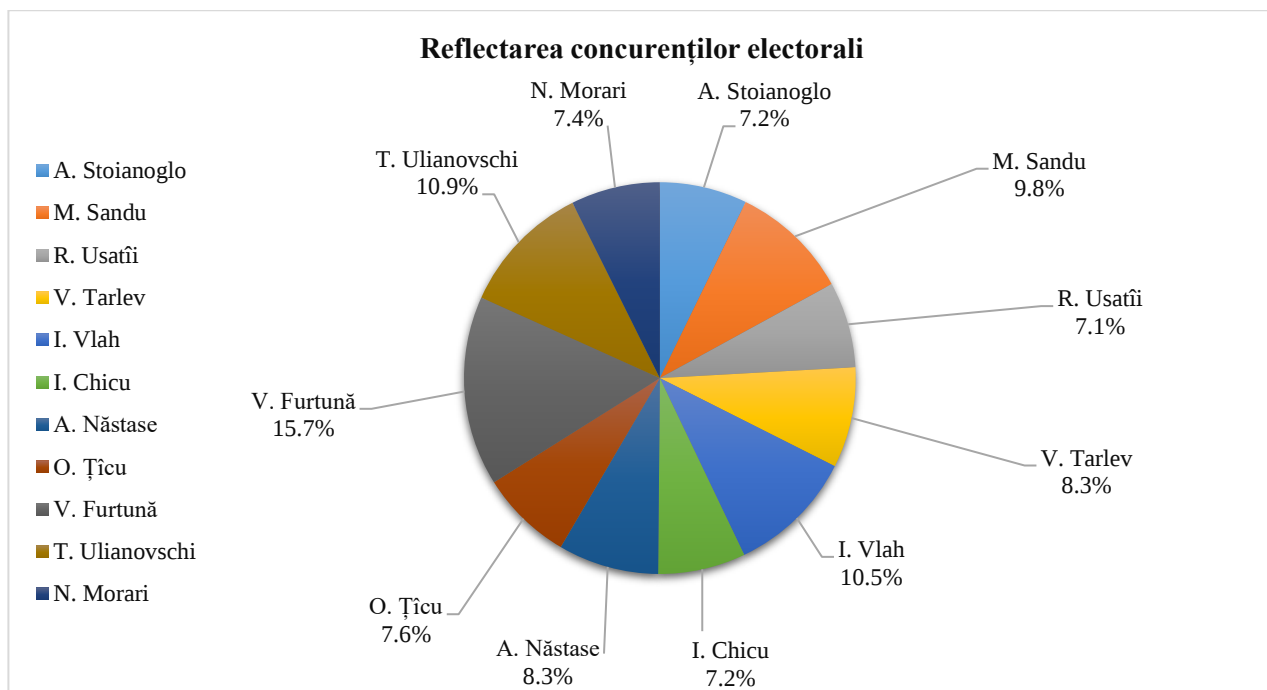

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 7 categorii de protagoniști, preponderent, concurenți electorali (26 de ori), cetățeni de rând (22 de ori), organe de stat (21 de ori), actori politici (17 ori), organele electorale – 10, participanți la referendum – 6 și experți - 3. Dintre actorii politici au fost reflectați Ilan Șor, formațiunea „Victoria – Pobeda”, Igor Dodon, Marina Tauber, și Vasile Bolea. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: MAI, CNA, MAEIE, SIS, Guvernul, Procuratura Generală, MEC, INI, IGP, Procuratura Anticorupție. În calitate de organe electorale a fost prezentă CEC.

De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali. Cele mai puține apariții le-au avut experții.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Jurnal TV” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

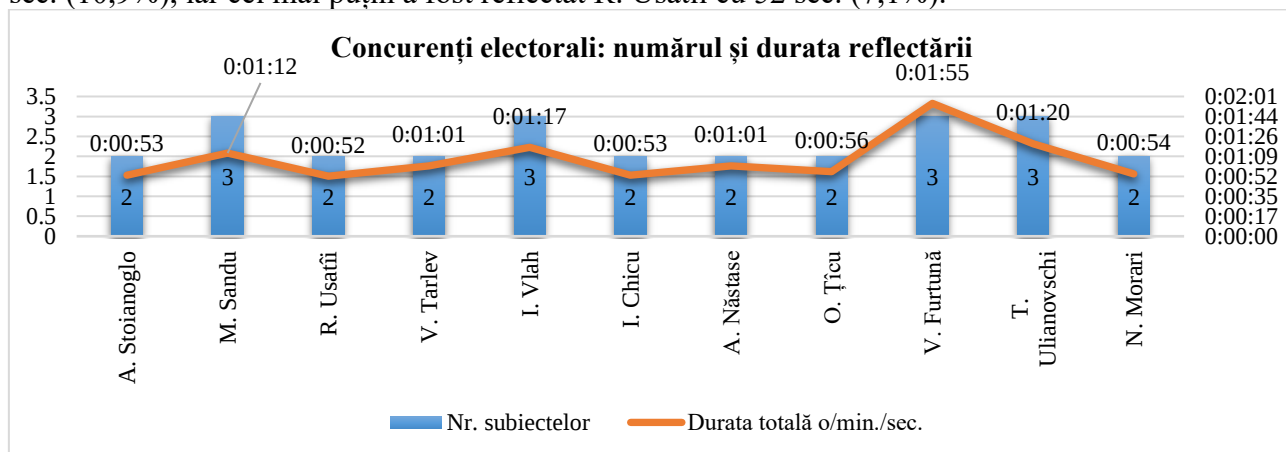

Nume concurent electoral	Nr. de subiecte	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	2	0:00:53
M. Sandu	3	0:01:12
R. Usatfi	2	0:00:52
V. Tarlev	2	0:01:01
I. Vlah	3	0:01:17
I. Chicu	2	0:00:53
A. Năstase	2	0:01:01
O. Țicu	2	0:00:56
V. Furtună	3	0:01:55
T. Ulianoschi	3	0:01:20
N. Morari	2	0:00:54

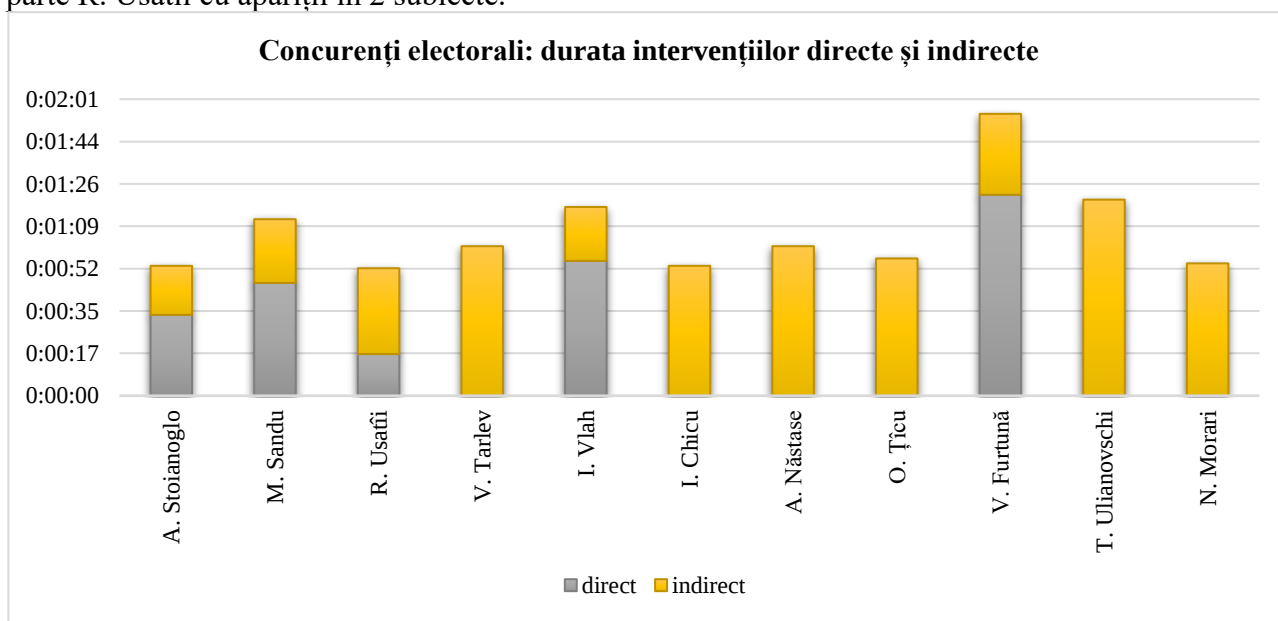
TOTAL

00:12:14

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 12 min. 14 sec. Totodată, se atestă că „Jurnal TV” a reflectat toți concurenții electorali. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat V. Furtună cu 01 min. 55 sec. (15,7%), urmată de T. Ulianoschi cu 01 min. 20 sec. (10,9%), iar cel mai puțin a fost reflectat R. Usatfi cu 52 sec. (7,1%).

Toți concurenții electorali au beneficiat de o mediatizare a activităților electorale. Cea mai reflectată și ca durată și ca nr. de subiecte a fost V. Furtună cu 01 min. 55 sec. de durată totală, reflectată în cadrul a 3 subiecte electorale. După nr. de subiecte electorale și durată de reflectare, pe al doilea loc se află T. Ulianoschi cu 01 min. 20 sec., iar pe al treilea I. Vlah, fiind reflectată în 3 subiecte electorale cu o durată totală de 01 min. 17 sec. De cea mai mică durată de reflectare de 52 sec. a avut parte R. Usafii cu apariții în 2 subiecte.

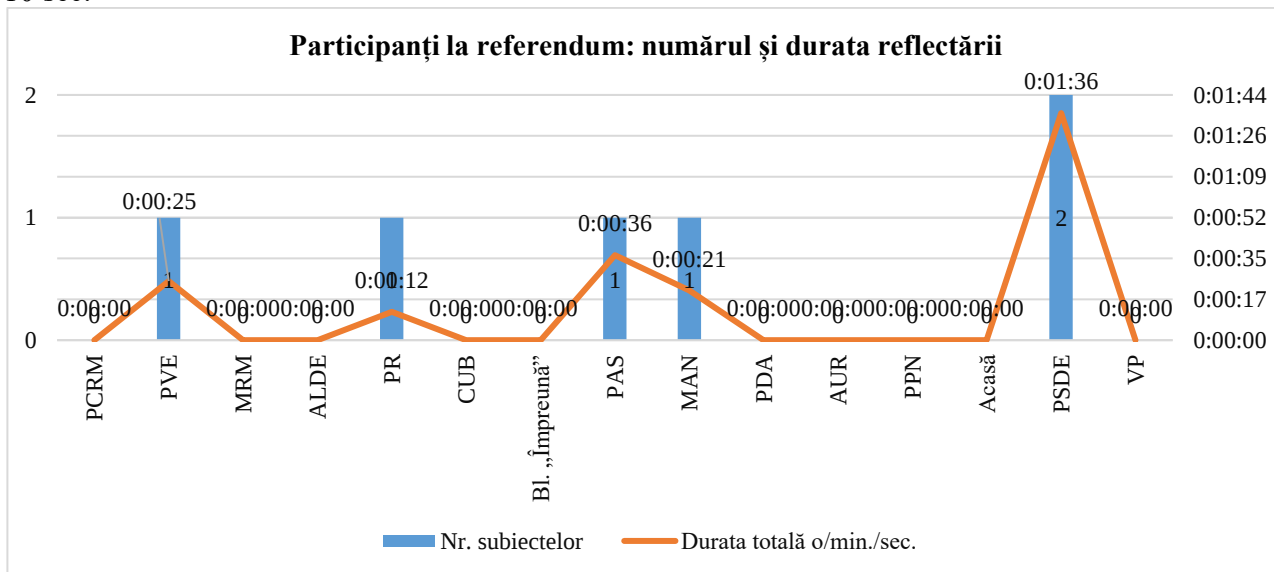
Concurenții electorali A. Stoianoglo, M. Sandu, R. Usafii, I. Vlah și V. Furtună au beneficiat de apariții directe și indirecte, iar V. Tarlev, I. Chicu, A. Năstase, O. Țicu, T. Ulianoschi și N. Morari de intervenții indirecte.

4. *Reflectarea participanților la referendum*

În perioada de raport au fost reflectați 5 participanți la referendum din 15 participanți înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp participanților la referendum, după cum urmează:

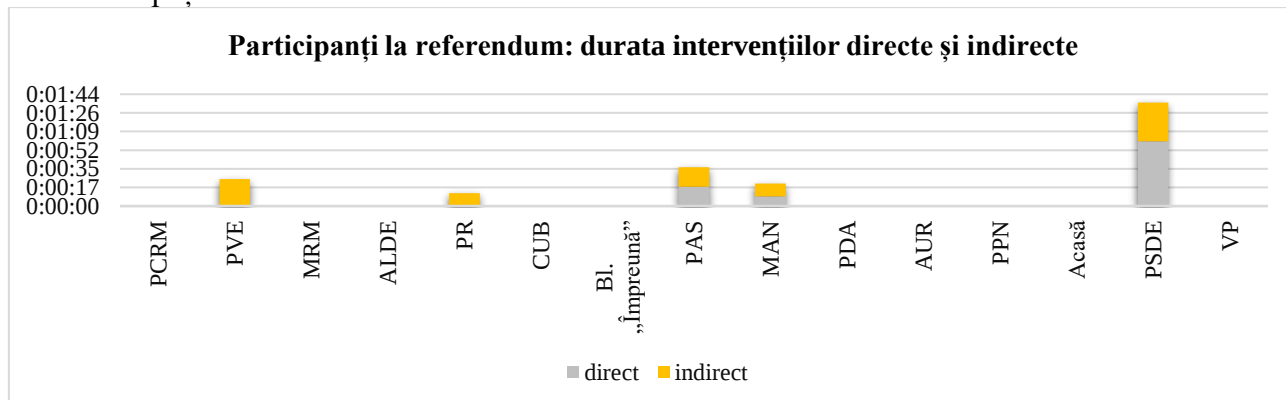
Participant la referendum	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
PCRM	-	-
PVE	1	0:00:25
MRM	-	-
ALDE	-	-
PR	1	0:00:12
CUB	-	-
Bl. „Împreună”	-	-
PAS	1	0:00:36
MAN	1	0:00:21
PDA	-	-
AUR	-	-
PPN	-	-
Acasă	-	-
PSDE	2	0:01:36
VP	-	-
Total		0:03:10

În perioada de control, volumul total de timp acordat participanților la referendum a fost de 03 min. 10 sec.

Celor 5 participanți la referendum prezentați li s-a oferit oportunitatea de a-și pronunța și argumenta opțiunea pentru referendum. 4 participanți au fost reflectați în cadrul a câte un subiect, iar PSDE în cadrul a două subiecte.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat PSDE cu 01 min. 36 sec., urmat de PAS cu 36 sec., iar cel mai puțin a fost reflectat PR cu 12 sec.

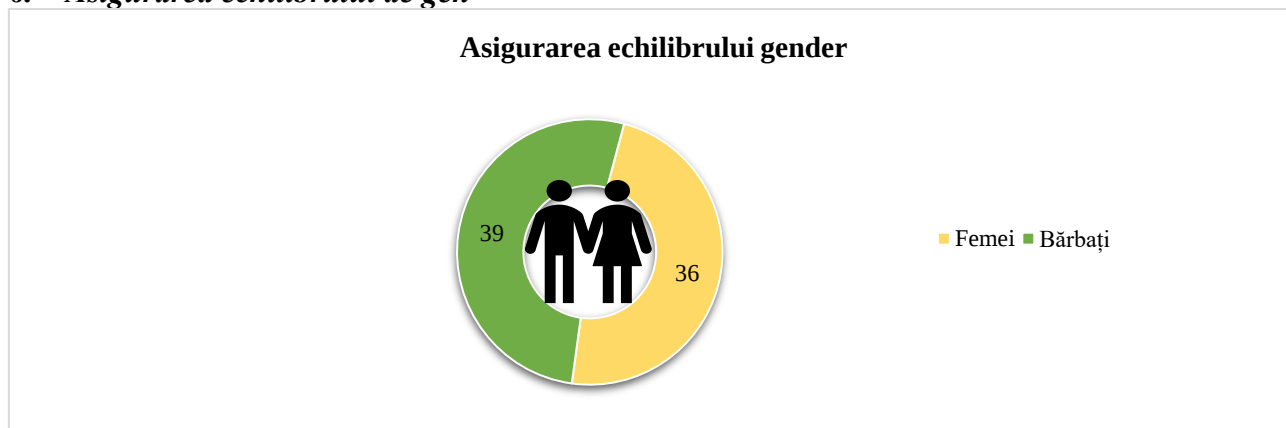

PAS, MAN și PSDE au fost reflectați direct și indirect. PR și PVE au fost reflectați indirect.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „Jurnal TV” a reflectat 9 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 39 de bărbați și 36 de femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „Jurnal TV” au fost relevante și au vizat procesul electoral: mediatizarea participanților la referendumul republican constituțional, informații generale despre tehnica votării, oferirea promisiunilor electorale de concurenți și vox-populi. Este de remarcat faptul că s-a atestat o tendință de difuzare a subiectelor electorale despre coruperea alegătorilor din Republica Moldova, de „gruparea Șor”, de exemplu în reportaje: „*Percheziții la Victoria lui Șor*”, „*Acțiuni de corupere electorală*” din 07.10.2024 și „*Cadouri electorale expirate*” din 09.10.2024. Suplimentar, este de afirmat că mai multe subiecte electorale difuzate și-au focalizat atenția asupra relațiilor bilaterale dintre Federația Rusă și Republica Moldova în contextul alegerilor prezidențiale și referendumului („*Două secții de votare la Moscova*” din 07.10.2024; „*S-ar fi pomenit cu credite la banca rusă*” din 08.10.2024; „*Parlamentul European sprijină Republica Moldova*” din 09.10.2024). Subiectele electorale respective atrag atenția consumatorilor de servicii media asupra procesului electoral în ansamblu, dar au și rolul de a atenționa alegătorii asupra unor posibile ilegalități sau tentative de compromitere a alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/participanții la referendum reflectați.

9. *Accesibilitate*

SMA a respectat parțial rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin afișarea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

În perioada de raport, „Jurnal TV”, în cadrul programelor de știri și actualități, a inclus toate subiectele electorale în rubrica specială „Electorală 2024”.

II. Dezbateri electorale

Rezultatele controlului sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Indicatori				
	data	ora	concurrent electoral / participant referendum	tip scrutin	prestație SMA
Jurnal TV	07.10	20.00	PR; PVE; MRM; ALDE; PDA	R	fără devieri
	08.10	20.00	AUR; PPN; Acasă; PSDE; VR	R	fără devieri
	10.10	20.00	PAS; „Împreună”; MAN; CUB, PCRM	R	fără devieri

„Jurnal TV” a organizat 3 dezbateri dedicate referendumului, la care au fost invitați câte 5 participanți la referendum. Este de menționat că pe 10.10.2024, formațiunea PCRM nu s-a prezentat la dezbateri. Dezbaterile electorale au fost organizate în corespundere cu rigorile legale.

III. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	27	20	24
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	01 oră 04 min. 44 sec.	41 min. 57 sec.	54 min. 26 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	18%	19%	26%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	11	11
5	Durata reflectării concurenților electorali	26 min. 01 sec.	21 min. 40 sec.	12 min. 14 sec.
6	Numărul participanților la referendum reflectați	3	5	5
7	Durata reflectării participanților la referendum	15 sec.	03 min. 24 sec.	03 min. 10 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	5	9	9
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	42	18	36
	Raportul gender (bărbați)	49	31	39
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	Pct. 28 din Regulamentul CEC	-	-

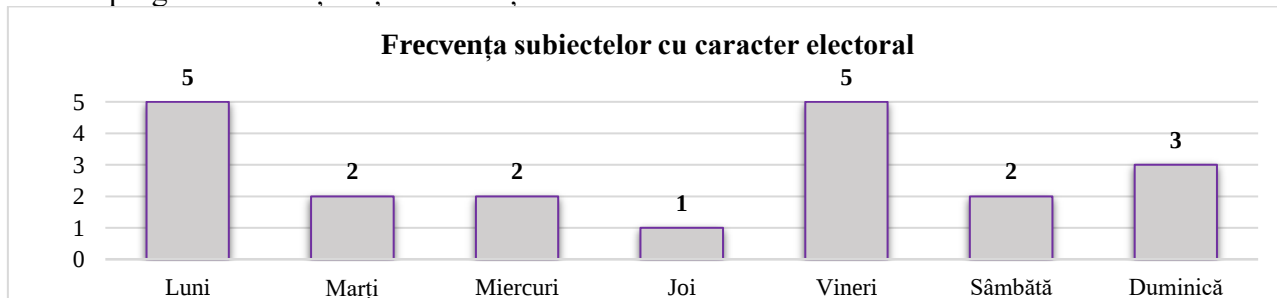
Pe parcursul celor trei perioade de control numărul subiectelor electorale difuzate de furnizor și timpul alocat acestora a înregistrat valori relativ constante, cu o descreștere în cea de-a doua perioadă, fiind cuprins între 20 și 27 în cazul subiectelor, iar ca timp de reflectare – între 41 min. 57 sec. și 01 oră 04 min. 44 sec. Raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat o ușoară ascensiune graduală, atingând 26% în cea de-a treia perioadă, comparativ cu 18% în prima perioadă de control. Comparativ cu prima perioadă de control, în care au fost alocate 15 sec. pentru reflectarea participanților la referendum, în următoarele două perioade timpul rezervat a înregistrat o creștere semnificativă, depășind 3 minute. Numărul participanților reflectați a ajuns la 5 în ultimele două perioade, comparativ cu 3 participanți reflectați în perioada I.

„TVC 21”

I. Program de știri și actualități

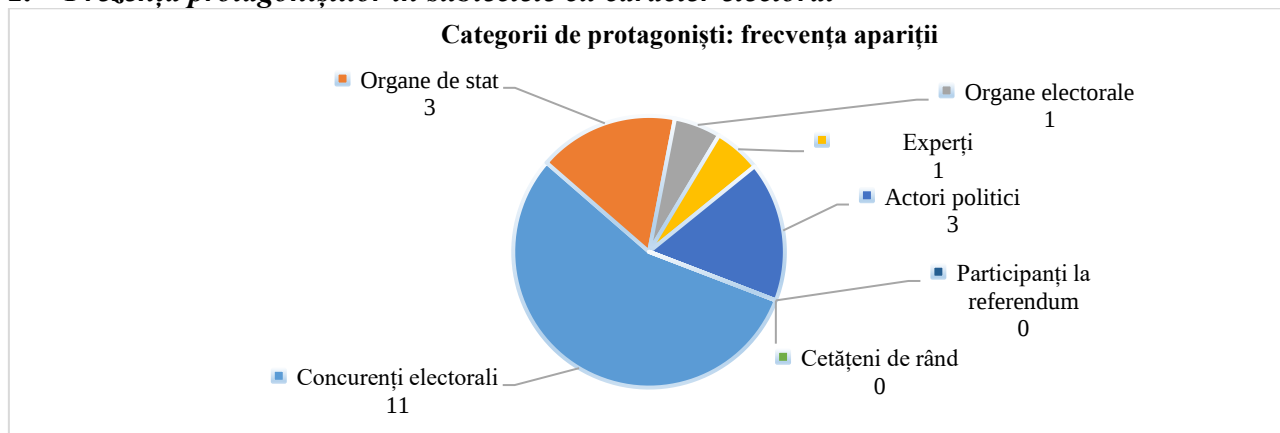
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 07-13 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „TVC 21” a difuzat, în programul de știri și actualități „News Digest”, de la ora 19:55, 20 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 04 min. 16 sec., ceea ce constituie 18% din durata totală a programului de știri și actualități.

„TVC 21” a difuzat zilnic subiecte cu caracter electoral. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 7 și 11 octombrie 2024, iar la data de 10 octombrie, în cadrul programului „News Digest” a fost difuzat un subiect cu caracter electoral.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

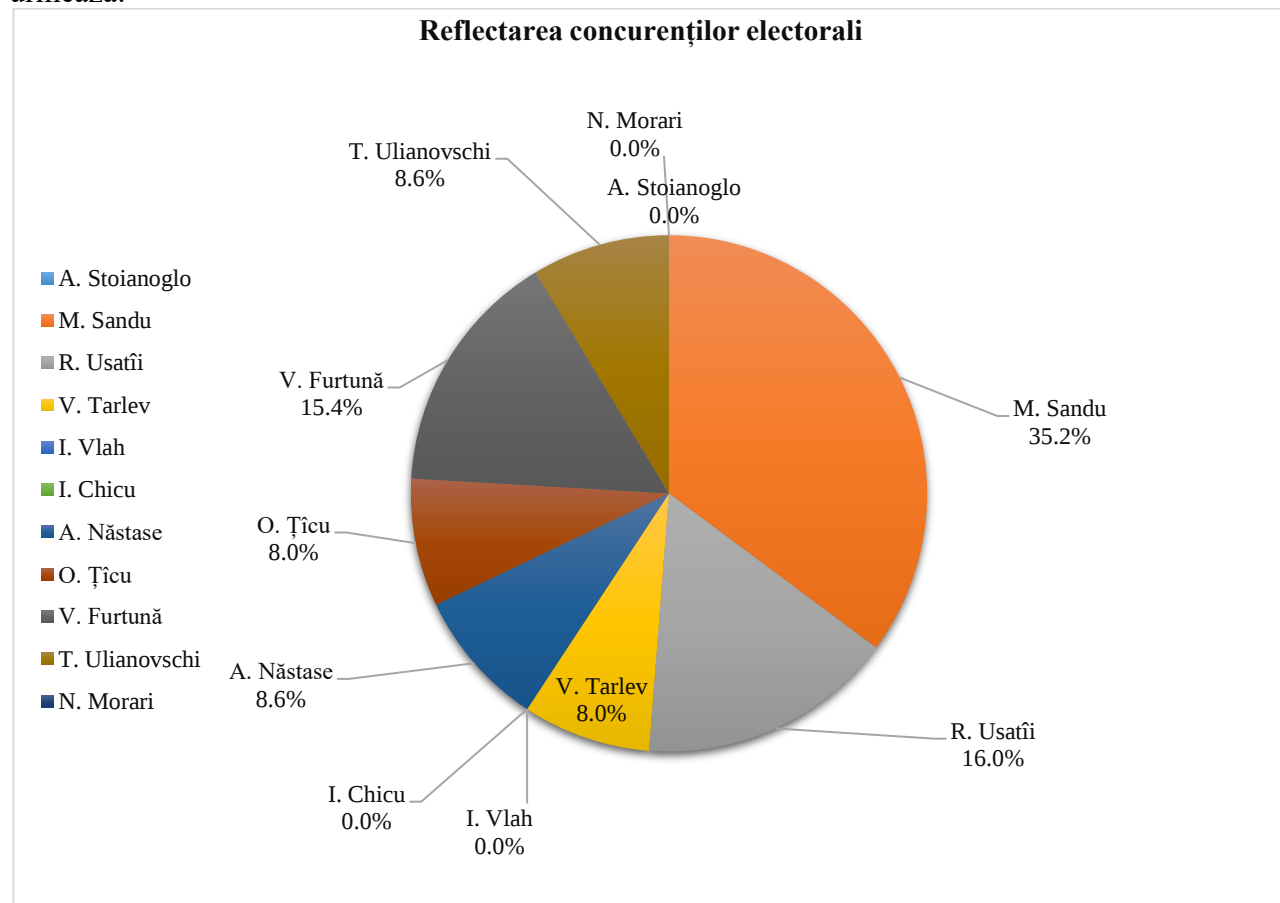

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 5 categorii de protagoniști, preponderent fiind reflectați concurenții electorali în 11 apariții, urmând organele de stat (CNA, ANI și Procuratura Generală) și actorii politici (I. Ceban și I. Munteanu) cu 3 apariții fiecare, iar organele electorale (CEC) și experții (Promo Lex) au avut câte o apariție.

Participanți la referendum și cetățeni de rând nu au fost reflectați.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „TVC 21” a reflectat activitatea a 7 concurenți electorali înregistrați de CEC. În cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

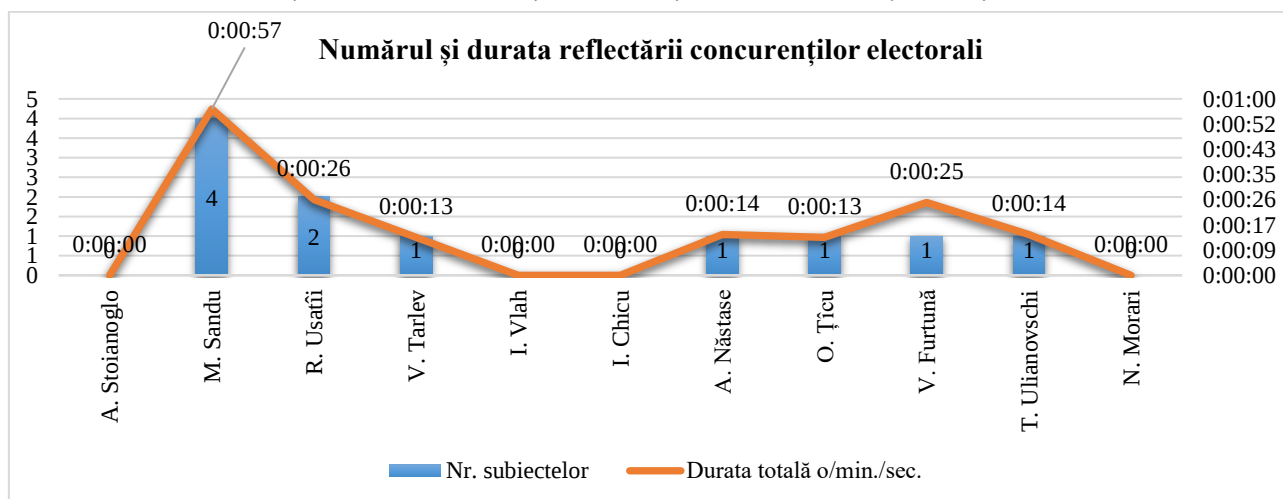

Nume concurent electoral	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	-	-
M. Sandu	4	0:00:57
R. Usafii	2	0:00:26
V. Tarlev	1	0:00:13
I. Vlah	-	-
I. Chicu	-	-
A. Năstase	1	0:00:14
O. Țicu	1	0:00:13
V. Furtună	1	0:00:25
T. Ulianovschi	1	00:00:14
N. Morari	-	-

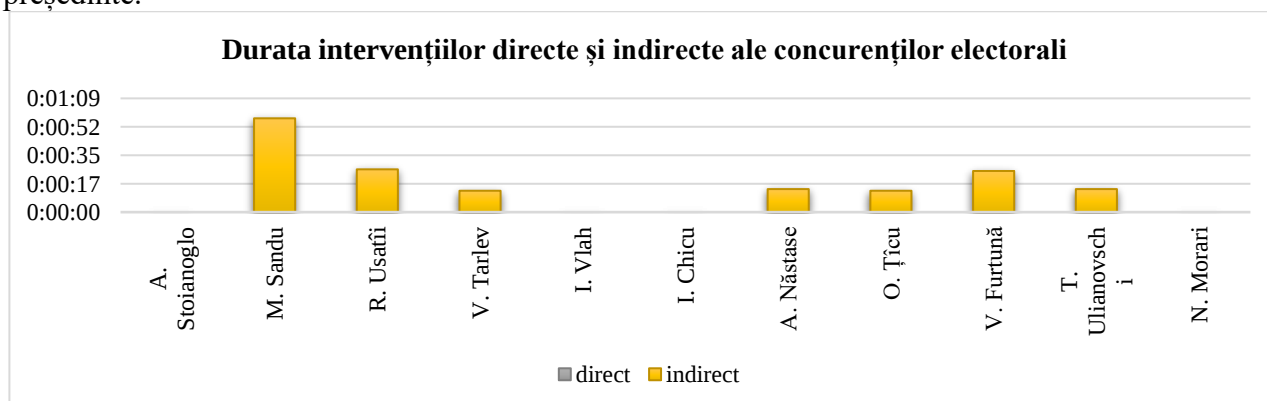
Total:

00:02:42

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 02 min. 42 sec., în 11 de subiecte. Aceștia au fost reflectați neproportional, ca durată și apariții.

De cel mai mult timp de reflectare și apariții a beneficiat Maia Sandu, în 4 subiecte cu o durată de 57 sec. (35,5%), urmată de Renato Usafii, reflectat în 2 subiecte - cu 26 sec. (16%) și Victoria Furtună – cu 25 sec. (15,4%) într-un subiect, iar cel mai puțin au fost reflectați Andrei Năstase și Tudor Ulianovschi - cu câte 14 sec. (8,6%) și Vasile Tarlev, Octavian Țicu reflectați câte 13 sec. (8,0%) fiecare, în cadrul a câte un subiect. Toți concurenții au fost menționați în context electoral. Maia Sandu a fost reflectată în 4 subiecte cu conținut electoral, 2 mediatizând calitatea de concurent la funcția de președinte, iar alte două știri au fost despre referendumul republican și importanța integrării europene. Ceilalți concurenți au fost reflectați prin prisma candidaturii la alegerile pentru funcția de președinte.

Candidații reflectați au beneficiat doar de apariții indirecte. Formatul programului este compus din imagini și text.

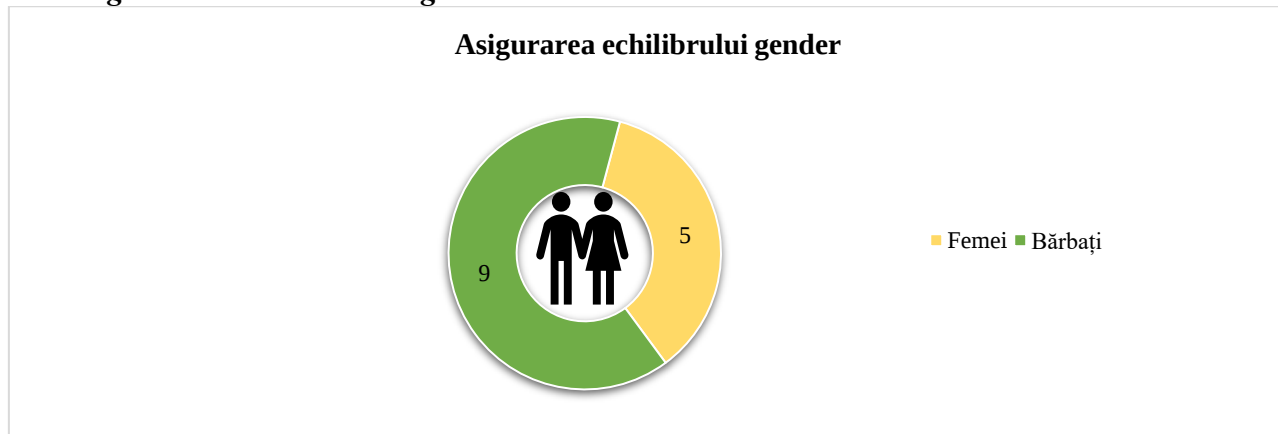
4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, „TVC 21” nu a reflectat niciun participant la referendum.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „TVC 21” a reflectat un subiect electoral conflictual, echilibrat prin prezentarea surselor.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 9 bărbați și 5 femei.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „TVC 21” au fost relevante și au vizat procesul electoral.

8. Atitudine autor

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

9. Accesibilitate

SMA a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin titrarea conținutului.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

În perioada de raport, toate subiectele cu conținut electoral difuzate de „TVC 21” au fost incluse în rubrica „Electorală 2024”.

Totodată, în perioada 07-13 octombrie 2024, SMA a difuzat principalul program de știri și actualități „News Digest”, la ora 19:55.

Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor aprobată de CA, programele de știri au fost programate pentru orele 8:30, 19:30 și 21:30, în cadrul acestora urmând să fie prezentate subiectele cu caracter electoral. La data de 15 octombrie 2024, FSM a solicitat modificarea Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru SMA „TVC 21”, modificând ora de difuzare pentru 19:50. Modificările au fost aprobate de CA în aceeași zi.

II. Dezbateri electorale

În perioada de raport, „TVC 21” nu a organizat dezbateri electorale.

III. Concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1.	Numărul de subiecte difuzate	50	28	20
2.	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	14 min. 42 sec.	06 min. 43 sec.	04 min. 16 sec.
3.	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	38%	28%	18%
4.	Numărul de concurenți electorali reflectați	10	11	7
5.	Durata reflectării concurenților electorali	07 min. 54 sec.	05 min. 02 sec.	02 min. 42 sec.
6.	Numărul participanților la referendum reflectați	1	0	0
7.	Durata reflectării participanților la referendum	15 sec.	0	0
8.	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	0	1	1
	Numărul de subiecte conflictuale neechilibrate	4	1	0
9.	Raportul gender (femei)	17	13	5
	Raportul gender (bărbați)	26	26	9
10.	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	Pct. 28 și 38 din Regulamentul CEC.	Pct. 28 și 38 din Regulamentul CEC.	Pct. 28 din Regulamentul CEC.

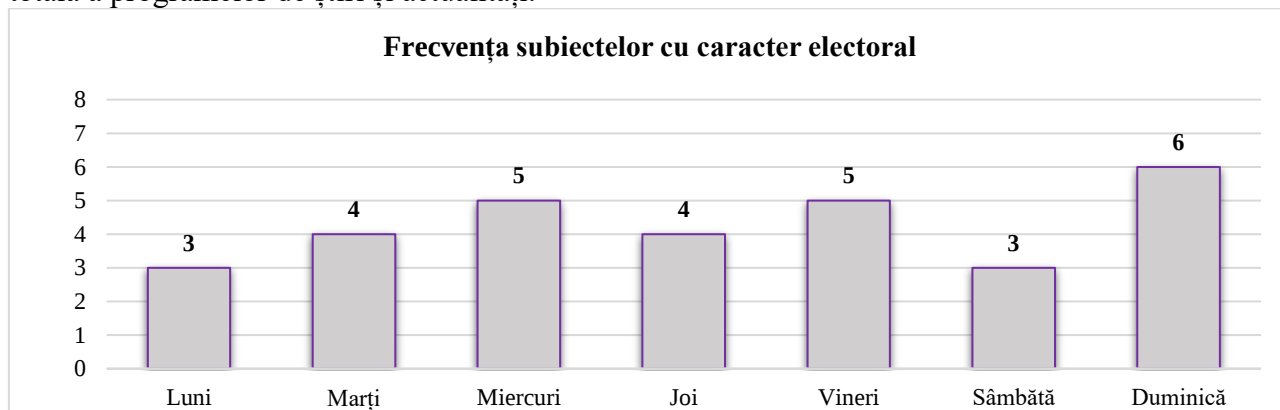
Pe parcursul celor trei perioade de control numărul subiectelor electorale difuzate și timpul alocat acestora a înregistrat o descreștere treptată, de la 50 de subiecte (14 min. 42 sec.) în prima perioadă de control, la 20 de subiecte (04 min. 16 sec.) în a treia perioadă de control. Raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat o descreștere accentuată, atingând 18% în cea de-a treia perioadă, comparativ cu 38% în prima perioadă de control. Durata reflectării concurenților electorali la fel a înregistrat o scădere constantă în cele trei perioade de control, de la 07 min. 54 sec. (perioada I) la 02 min. 42 sec. (perioada III). În ultimele două perioade de control s-a constatat lipsa reflectării participanților la referendumul republican constituțional.

Data fiind difuzarea programelor de știri și actualități la o altă oră decât cea indicată în Declarația de reflectare a alegerilor prezidențiale și a referendumului constituțional din 20 octombrie 2024, în raport cu activitatea „TVC 21” sunt relevante prevederile pct. 28 din Regulamentul CEC, potrivit cărora: „FSM reflectă alegerile în conformitate cu declarația privind politica editorială după aprobarea acesteia de către CA și după publicarea ei pe pagina web oficială a CA. Declarațiile se plasează, în termen de 24 de ore de la aprobare, pe pagina web oficială a CA.”

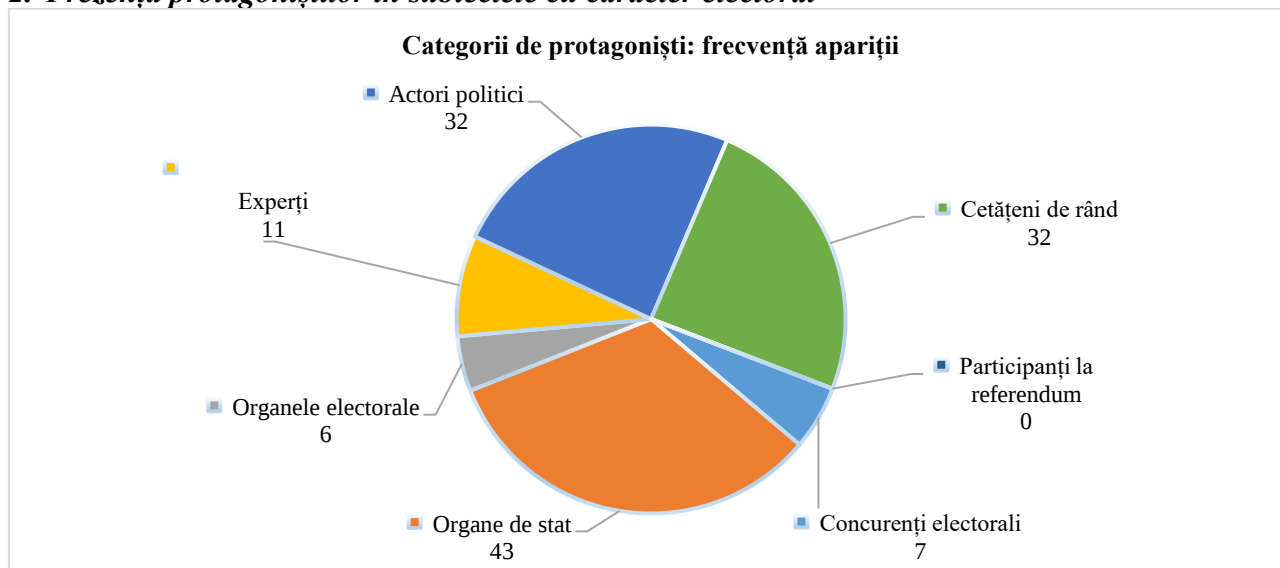
Potrivit art. 90 alin. (1) din Codul electoral: „În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.

I. Program de știri și actualități**1. Reflectarea campaniei electorale**

În perioada 07-13 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „TV8” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știrile TV8”, de la ora 19:00, 30 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 01 oră 18 min. 08 sec., ceea ce constituie 38% din durata totală a programelor de știri și actualități.

Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate duminică, 6 subiecte (sinteza săptămânii), miercuri și vineri câte 5 subiecte, marți și joi câte 4 subiecte, luni și sâmbătă câte 3 subiecte.

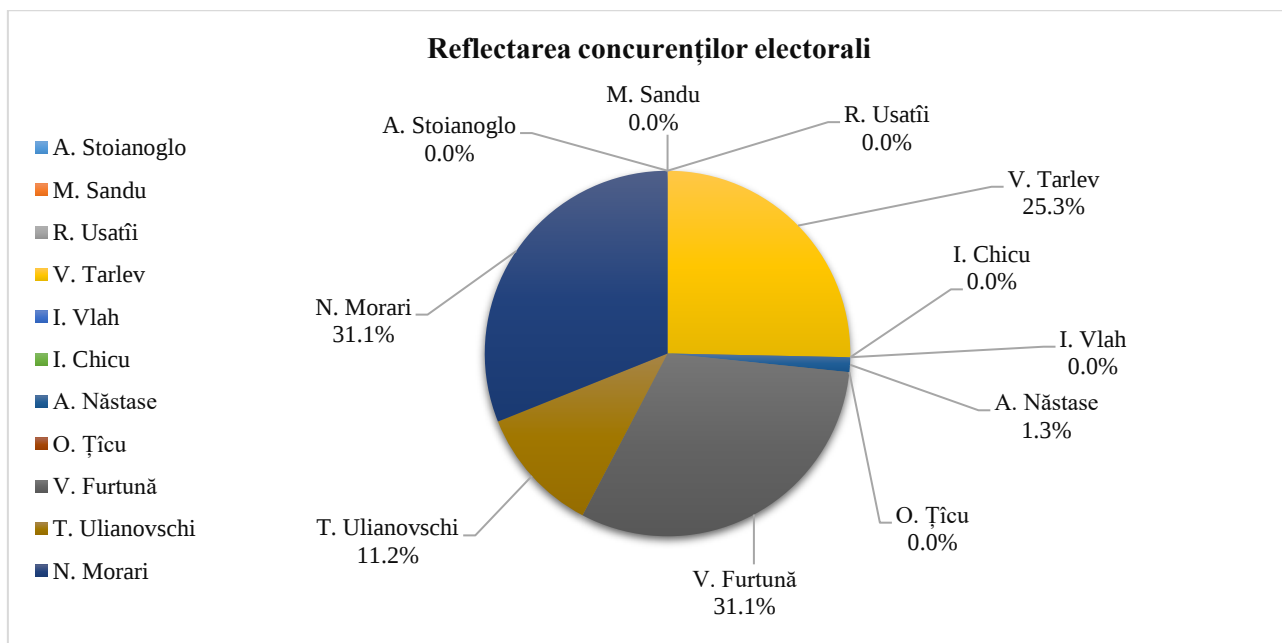
2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 6 categorii de protagoniști, preponderent organele de stat (43 de ori), urmate de actorii politici și cetățenii de rând (câte 32 de ori), experții (11 ori), organele electorale și concurenții electorali (câte 6 ori), iar participanții la referendum nu au fost reflectați.

De cele mai multe apariții au beneficiat organele de stat, iar cele mai puține apariții le-au avut organele electorale și concurenții electorali.

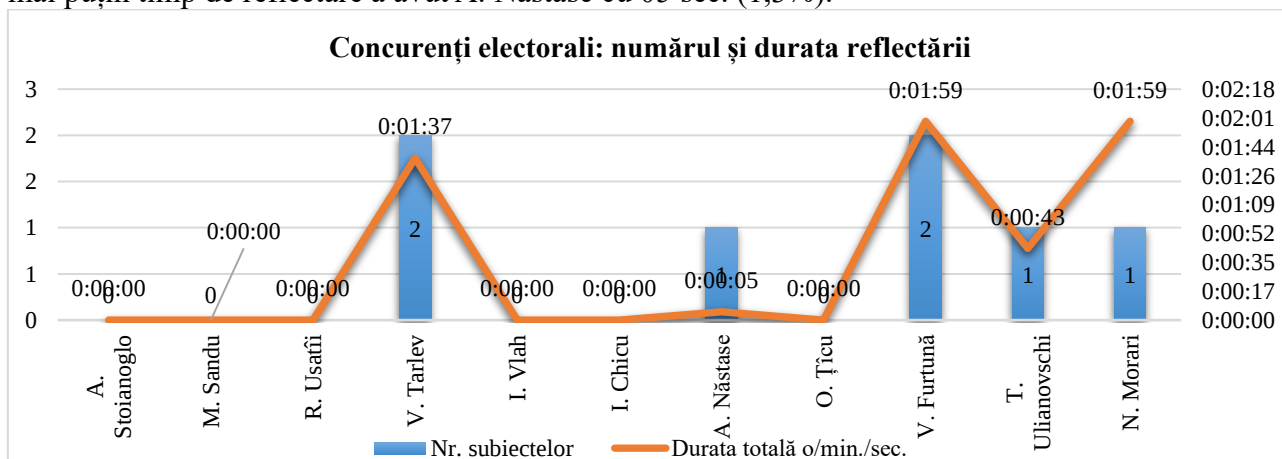
3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de control, „TV8” a reflectat 5 concurenți electorali din cei 11 înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

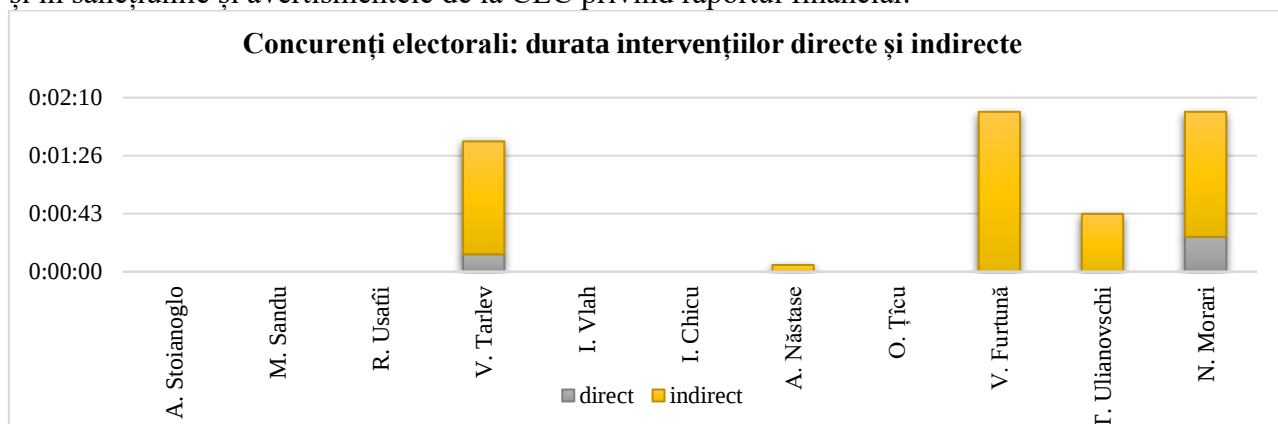

Nume concurent electoral	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	-	-
M. Sandu	-	-
R. Usatîi	-	-
V. Tarlev	2	0:01:37
I. Vlah	-	-
I. Chicu	-	-
A. Năstase	1	0:00:05
O. Țicu	-	-
V. Furtună	1	0:01:59
T. Ulianoschi	1	0:00:43
N. Morari	1	0:01:59

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 06 min. 23 sec. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat V. Furtună și N. Morari cu câte 01 min. 59 sec. (câte 31,1%), urmate de V. Tarlev cu 01 min. 37 sec. (25,3%), T. Ulianoschi cu 43 sec. (11,2%), iar de cel mai puțin timp de reflectare a avut A. Năstase cu 05 sec. (1,3%).

Concurenții electorali V. Tarlev și V. Furtună au fost reflectați în câte 2 subiecte, iar ceilalți au fost reflectați în câte un subiect. Concurenții electorali reflectați de SMA au fost mediatizați în cadrul subiectelor ce țin de anchetele jurnaliștilor de la „Cutia Neagră” referitor la candidații la prezidențiale și în sancțiunile și avertismentele de la CEC privind raportul financiar.

V. Tarlev și N. Morari au beneficiat de apariții atât directe, cât și indirecte, iar A. Năstase, V. Furtună și T. Ulianovschi au fost reflectați prin apariții indirecte.

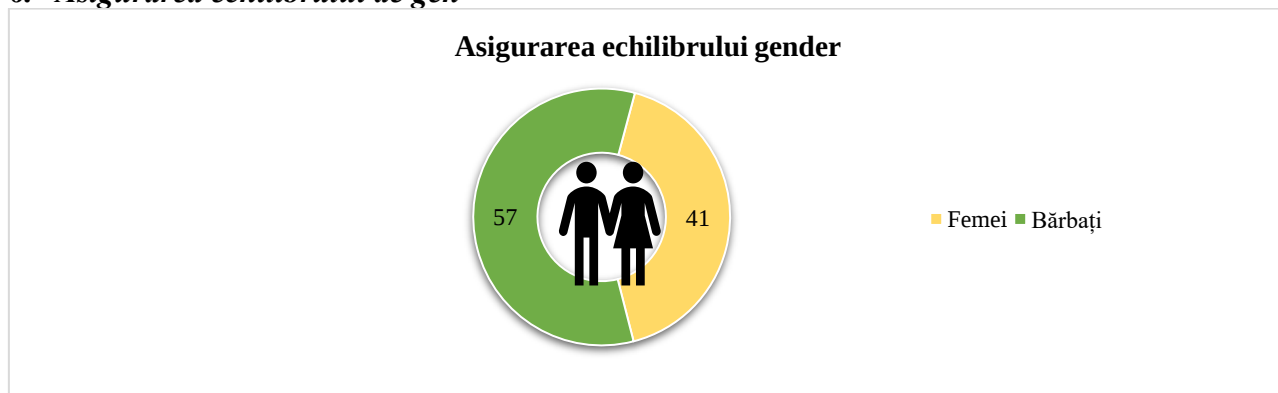
4. *Reflectarea participanților la referendum*

În perioada de control, SMA nu a reflectat participanții la referendum.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de control, „TV8” a reflectat 16 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 41 de femei și 57 de bărbați.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele electorale abordate de „TV8” au conținut teme relevante, deoarece au fost știri de interes public prin care s-a vorbit despre coruperea alegătorilor, rezoluția UE privind sprijinul pentru Moldova, investigația unei jurnaliste de la Ziarul de Gardă, etc.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

9. *Accesibilitate*

SMA a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin vociferarea în limba română și rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

SMA a difuzat 3 subiecte cu caracter electoral în cadrul programelor de știri și actualități de la ora 19:00, care nu au fost încadrate în rubrica „Electorala 2024”.

În data de 08.10.2024, subiectul cu titlul „Rezoluție în susținerea Moldovei”, în data de 09.10.2024, subiectele „Rezoluție UE în sprijinul Moldovei” și „Ajutor unic înainte de alegeri”.

II. Dezbateri electorale

În perioada de control, „TV8” nu a organizat dezbateri electorale.

De menționat că, în Declarația privind reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, SMA s-a angajat să organizeze dezbateri electorale pentru alegerile prezidențiale în intervalul de timp 17:00-22:00. Totodată, prin scrisoarea f/nr. din 08 octombrie 2024, SMA a comunicat CA că va difuza în direct dezbaterile electorale în perioada 14-16 octombrie 2024, în primă difuzare la ora 19:55.

III. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	18	16	30
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	44 min. 46 sec.	52 min. 40 sec.	01 oră 18 min. 08 sec.
3	Pondere subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	16%	24%	38%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	11	5
5	Durata reflectării concurenților electorali	13 min. 18 sec.	15 min. 28 sec.	06 min. 23 sec.
6	Numărul participanților la referendum reflectați	3	2	-
7	Durata reflectării participanților la referendum	51 sec.	10 sec.	-
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	6	7	16
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	29	33	41
	Raportul gender (bărbați)	49	43	57
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	-	pct. 38 din Regulamentul CEC	pct. 38 din Regulamentul CEC

În contextul analizei timpului alocat subiectelor cu caracter electoral și ponderii acestora în raport cu durata totală a programelor de știri, pe parcursul celor trei perioade de control se poate consemna o creștere constantă a valorilor înregistrate: de la 44 min. 46 sec. în prima perioadă (16% din timpul programelor de știri) la 01 oră 18 min. 08 sec. în cea de-a treia perioadă (38% din timpul programelor de știri). Numărul subiectelor, după o scădere nesemnificativă în cea de-a doua perioadă de control față de prima (de la 18 la 16), a înregistrat o creștere importantă în perioada a treia (30 de subiecte).

Spre deosebire de primele două perioade de control, în cea de-a treia participării la referendum nu au fost reflectați.

În contextul supravegherii respectării normelor legale cu caracter electoral, a fost constatată comiterea unei abateri de la prevederile Regulamentului CEC Astfel, în perioada de referință, SMA a difuzat 3 subiecte cu caracter electoral în cadrul programelor de știri și actualități de la ora 19:00, acestea nefiind încadrate în rubrica „Electorală 2024”. În data de 08.10.2024, subiectul cu titlul „Rezoluție în susținerea Moldovei”, în data de 09.10.2024, subiectele „Rezoluție UE în sprijinul Moldovei” și „Ajutor unic înainte de alegeri”, în acest context fiind relevante prevederile pct. 38 din Regulamentul CEC, care prevede: „În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorală – 20_”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final”.

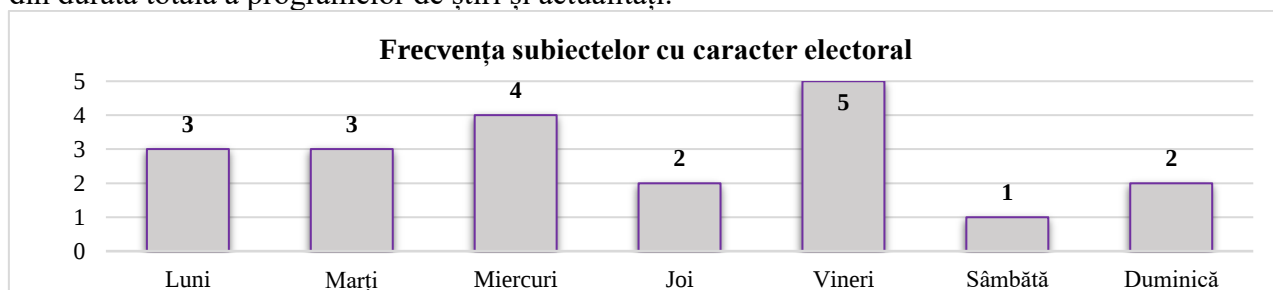
Potrivit art. 90 alin. (1) din Codul electoral: „În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală”.

„TVR Moldova”

I. Program de știri și actualități

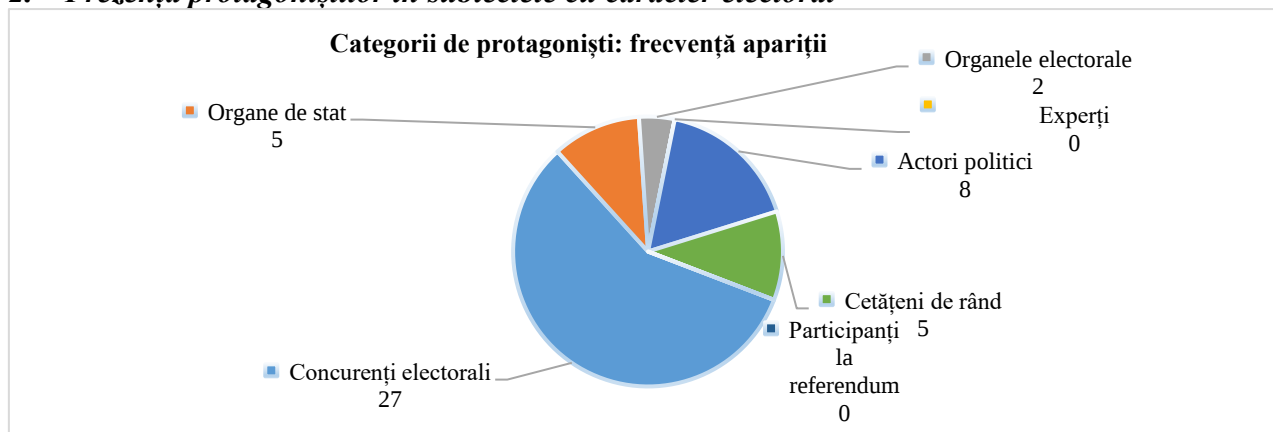
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 07 – 13 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „TVR Moldova” a difuzat, în programul de știri și actualități „Teledifuzat”, de la ora 18:00, 20 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 48 min. 05 sec., ceea ce constituie 19% din durata totală a programelor de știri și actualități.

Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 11.10.2024 (vineri) și 09.10.2024 (miercuri). Totodată, este de menționat că SMA a difuzat știri electorale în toate zilele indicate în Declarația privind politica editorială aprobată de CA.

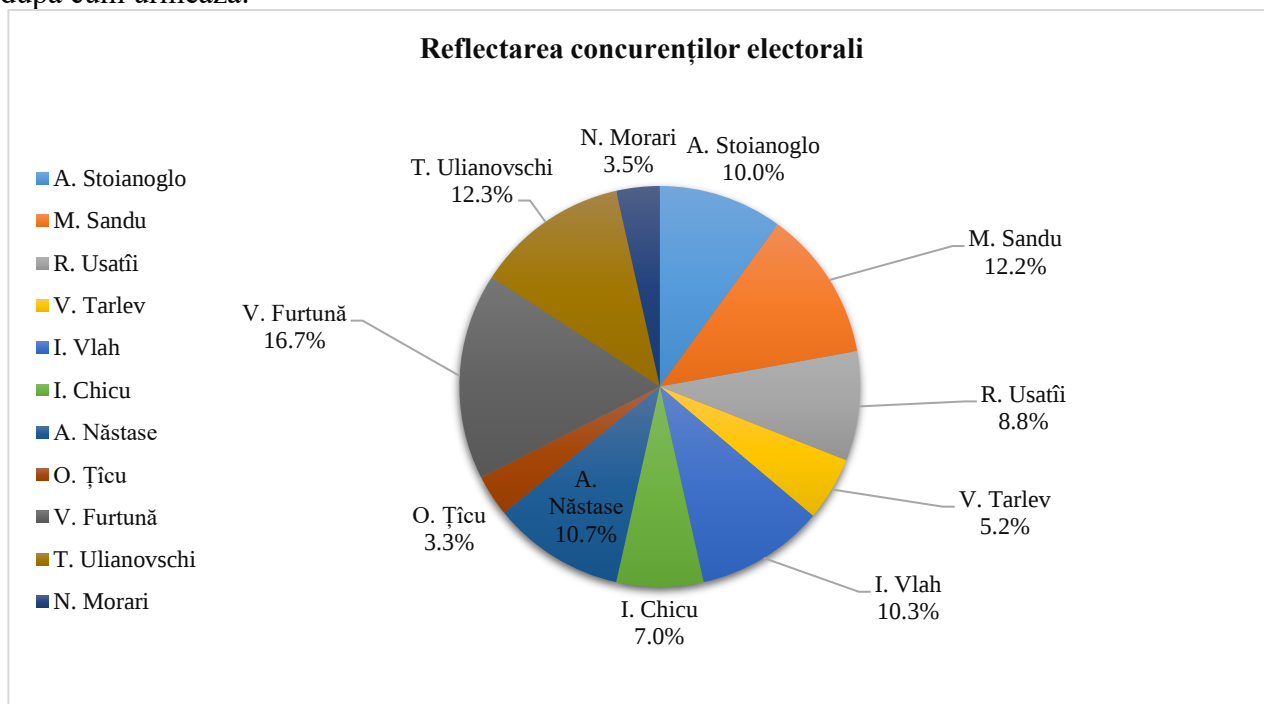
2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 5 categorii de protagoniști: concurenți electorali (27 de ori), actori politici (8 ori), organe de stat și cetățeni de rând (5 ori), organele electorale – de 2 ori. Dintre actorii politici au fost reflectați formațiunea „Victoria – Pobeda”, PAS și PSRM. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: CNA, Guvernul, Procuratura Generală și Curtea de Apel Chișinău. În calitate de organe electorale a fost prezentă CEC. De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali. Cele mai puține apariții le-au avut organele electorale.

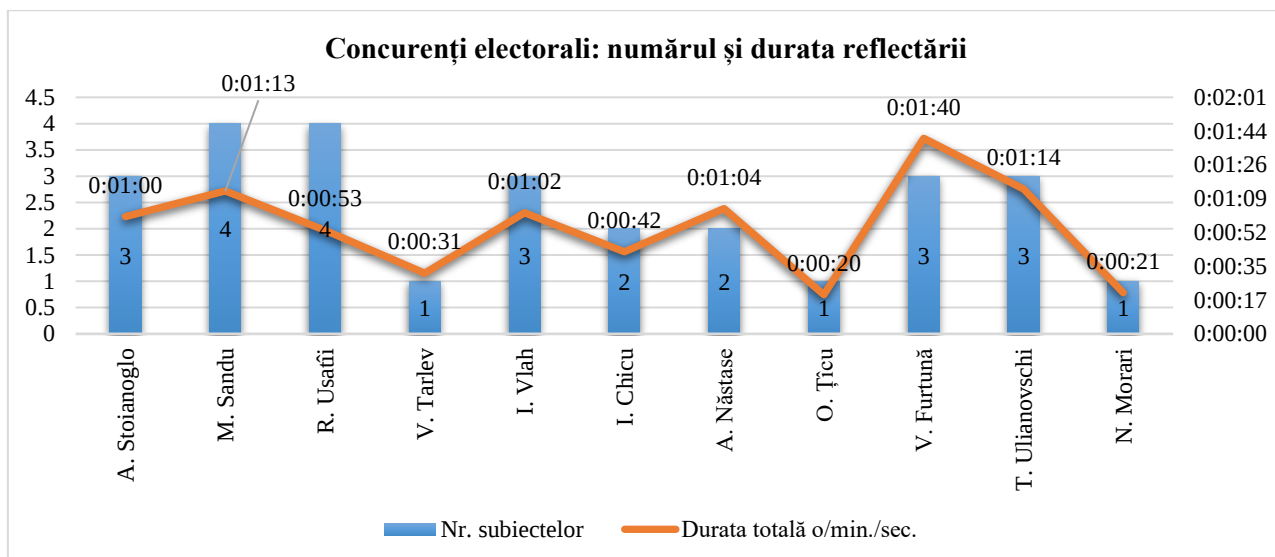
3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „TVR Moldova” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

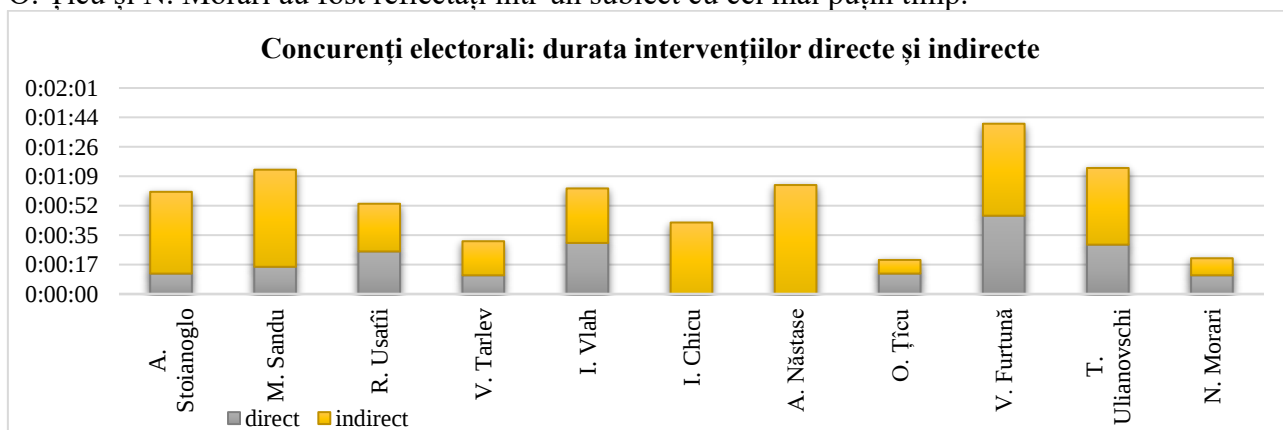

Nume concurent electoral	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	3	0:01:00
M. Sandu	4	0:01:13
R. Usatîi	4	0:00:53
V. Tarlev	1	0:00:31
I. Vlah	3	0:01:02
I. Chicu	2	0:00:42
A. Năstase	2	0:01:04
O. Țicu	1	0:00:20
V. Furtună	3	0:01:40
T. Ulianovschi	3	0:01:14
N. Morari	1	0:00:21
TOTAL		0:10:00

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 10 min. Totodată, se atestă că „TVR Moldova” a reflectat toți concurenții electorali. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat V. Furtună cu 01 min. 40 sec. (16,7%), urmată de M. Sandu cu 01 min. 13 sec. (12,2%), iar cel mai puțin a fost reflectat O. Țicu cu 20 sec. (3,3%).

Toți concurenții electorali au beneficiat de o mediatizare a activităților electorale. M.Sandu, R. Usați au fost reflectați în patru subiecte. Cei mai mulți concurenți electorali au fost reflectați în trei subiecte. O. Țicu și N. Morari au fost reflectați într-un subiect cu cel mai puțin timp.

Majoritatea concurenților electorali au beneficiat de apariții atât directe, cât și indirecte, cu excepția lui I. Chicu și A. Năstase care au avut doar apariții indirecte.

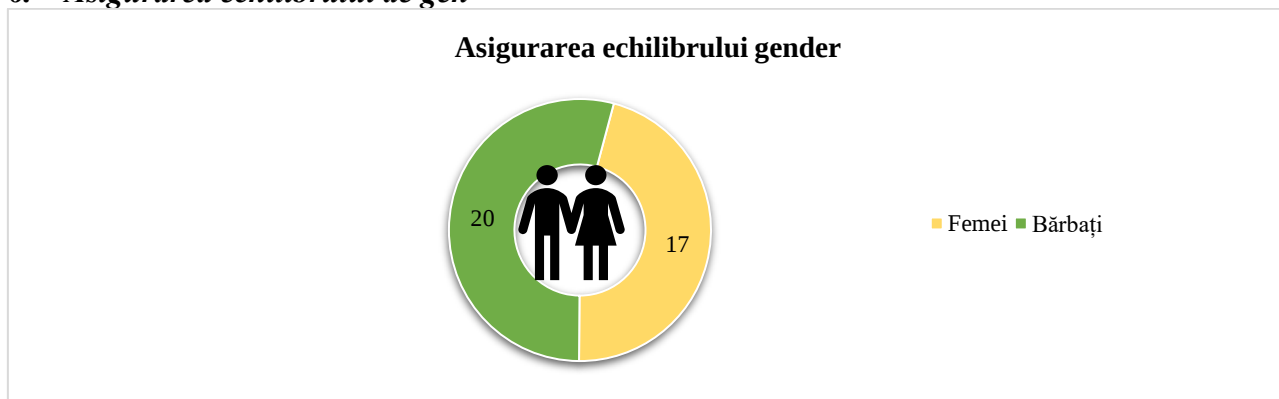
4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, nu au fost reflectați participanți la referendum.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „TVR Moldova” a reflectat 7 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 20 de bărbați și 17 femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „TVR Moldova” au fost relevante și au vizat procesul electoral: mediatizarea participanților, oferirea promisiunilor electorale de concurenți și vox-populi. Este de remarcat faptul că s-a atestat o tendință de difuzare a subiectelor electorale despre coruperea alegătorilor din Republica Moldova, de exemplu în reportaje: „*Cadouri electorale cu produse expirate*” din 09.10.2024, „*Apropiați ai fugarului Șor, reținuți pentru corupere electorală*” din 10.10.24, „*Ancheta la primăria Orhei*” și „*Investigație ZGD: Strategia lui Ilan Șor la alegeri*” din 11.10.24. Subiectele electorale respective atrag atenția consumatorilor de servicii media asupra procesului electoral în ansamblu, dar au și rolul de a atenționa alegătorii asupra unor posibile ilegalități sau tentative de compromitere a alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali reflectați.

9. *Accesibilitate*

SMA a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin limbaj mimico - gestual.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

La capitolul respectării declarației privind reflectarea alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional, depusă de către furnizorul de servicii media și aprobată de către CA, este de menționat faptul că subiectele cu caracter electoral din 07.10.24 ora 18:01:20, cu titlul „*Percheziții la Orhei. CNA a ridicat un milion de lei*”, din 08.10.24 ora 18:01:33 „*Sprijin din Parlamentul european pentru R. Moldova.*”, din 09.10.24 ora 18:01:24 „*Eurodeputații condamnă interferență Rusiei în alegeri*” și „*Cadouri electorale cu produse expirate*” ora 18:06:39 și din 10.10.24 ora 18:09:29 „*Apropiați ai fugarului Șor, reținuți pentru corupere electorală*” nu au fost incluse în rubrica „Electorală-2024”.

II. Dezbateri electorale

În perioada de raport, „TVR Moldova” nu a organizat dezbateri electorale.

III. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	30	18	20
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	40 min.32 sec.	52 min. 45 sec.	48 min. 05 sec.
3	Pondere subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	13%	21%	19%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	11	11
5	Durata reflectării concurenților electorali	25:38	13:09	48:05
6	Numărul participanților la referendum reflectați	3	3	0

7	Durata reflectării participanților la referendum	15 sec.	15 sec.	0 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	3	3	7
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	0	0	0
9	Raportul gender (femei)	32	13	17
	Raportul gender (bărbați)	41	20	20
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	pct. 38 din Regulamentul CEC	pct. 38 din Regulamentul CEC	pct. 38 din Regulamentul CEC

Pe parcursul celor trei perioade de control, timpul alocat subiectelor cu caracter electoral a înregistrat valori relativ constante, fiind cuprins între 40 min.32 sec. (perioada I) și 52 min. 45 sec. (perioada II), cu o ușoară scădere în cea de-a treia perioadă în raport cu cea precedentă (48 min. 05 sec.). Numărul de subiecte a înregistrat o involuție importantă în cea de-a doua perioadă (18 de subiecte) în raport cu prima (30 de subiecte), recuperând ușor în cea de-a treia (20 de subiecte). Raportată la durată totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral în perioada de referință a înregistrat o descreștere nesemnificativă în raport cu perioada precedentă (19% comparativ cu 21%), în ambele cazuri înregistrându-se o majorare importantă la acest capitol în raport cu perioada I de control. În perioada de referință furnizorul nu a reflectat participanții la referendumul republican constituțional, în cele două perioade precedente fiindu-le alocate câte 15 secunde (3 participanți).

În perioada de control SMA nu a încadrat în rubrica electorală cinci subiecte având caracter electoral, în acest sens fiind relevante prevederile pct. 38 din Regulamentul CEC, care prevede: „În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorala – 20_”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final”.

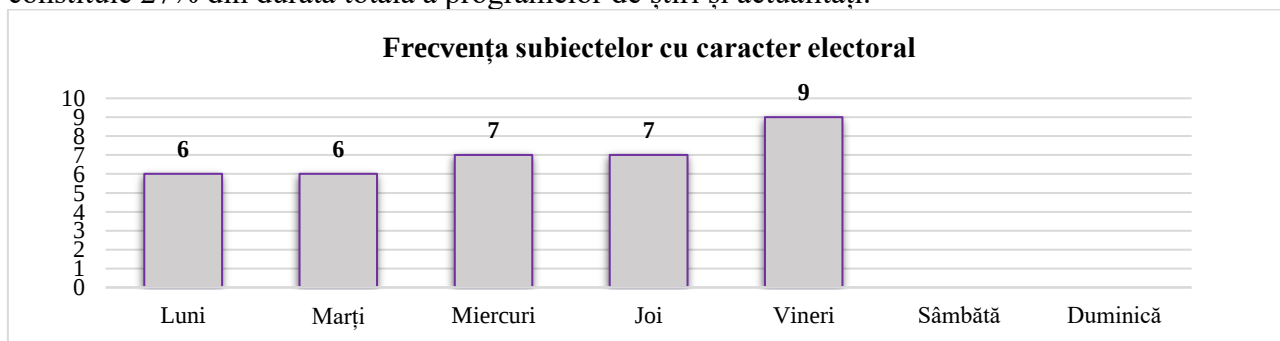
Potrivit art. 90 alin. (1) din Codul electoral: „În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală”.

„Cinema 1”

I. Program de știri și actualități

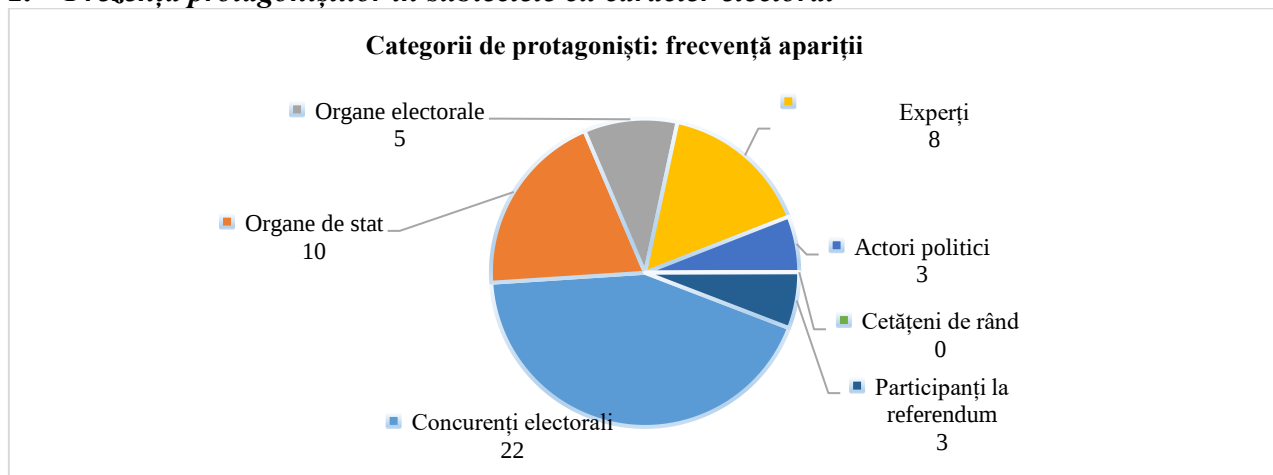
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 07 octombrie – 13 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „Cinema 1” a difuzat, în programul de știri și actualități „Buletin de știri”, de la ora 17:00, 35 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 01 oră 05 min. 22 sec., ceea ce constituie 27% din durată totală a programelor de știri și actualități.

Cele mai multe subiecte de știri cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 11.10.2024 (vineri) – 9 subiecte. Pe data de 07 și 08 octombrie au fost difuzate cele mai puține subiecte de știri cu caracter electoral – 6.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

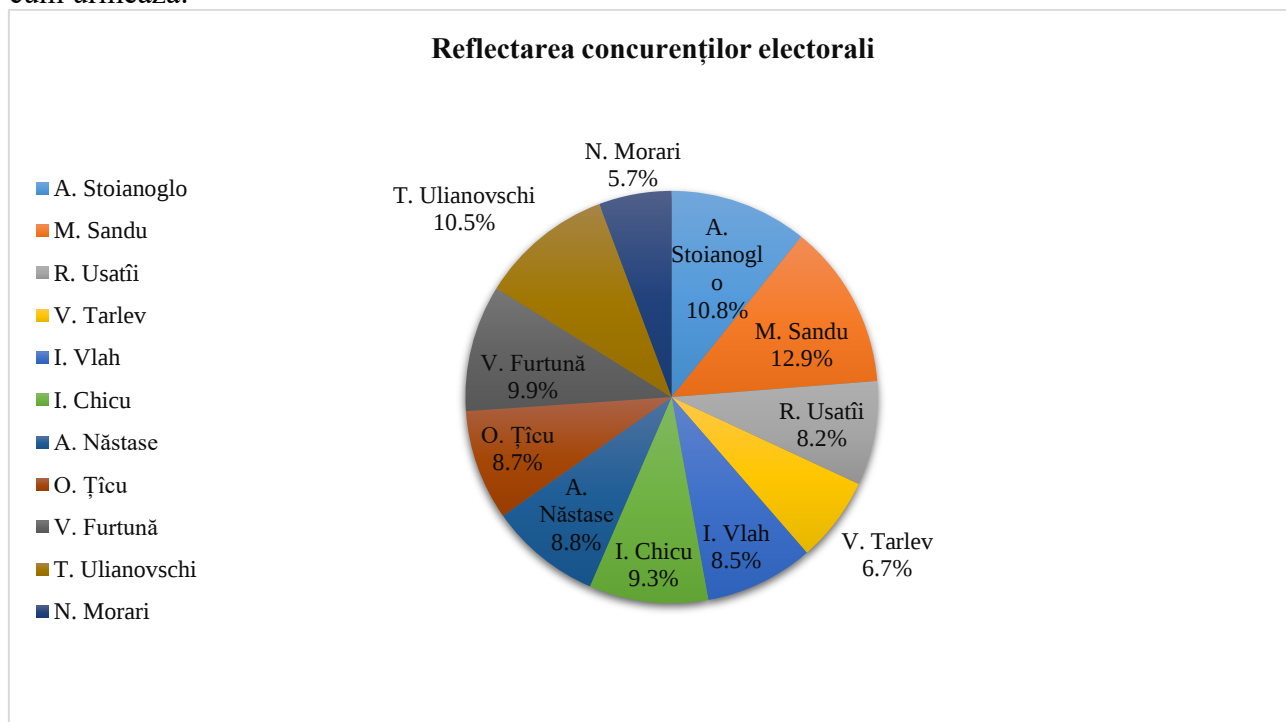

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 6 categorii de protagoniști, preponderent, concurenți electorali – de 22 de ori, organe de stat – de 10 ori, experți – de 8 ori, organele electorale – de 5 ori, actorii politici – de 3 ori și participanți la referendum – de 3 ori. Dintre actorii politici au fost reflectați Ilan Șor, PP „Șansa” și BL. „Victoria – Pobeda”. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: CNA, FISC, SIS, Guvernul, Președinția, Procuratura Generală, Parlamentul Republicii Moldova, IGP și Procuratura Anticorupție. În calitate de organe electorale a fost prezentă CEC.

De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali. Cele mai puține apariții le-au avut actorii politici și participanți la referendum.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Cinema 1” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

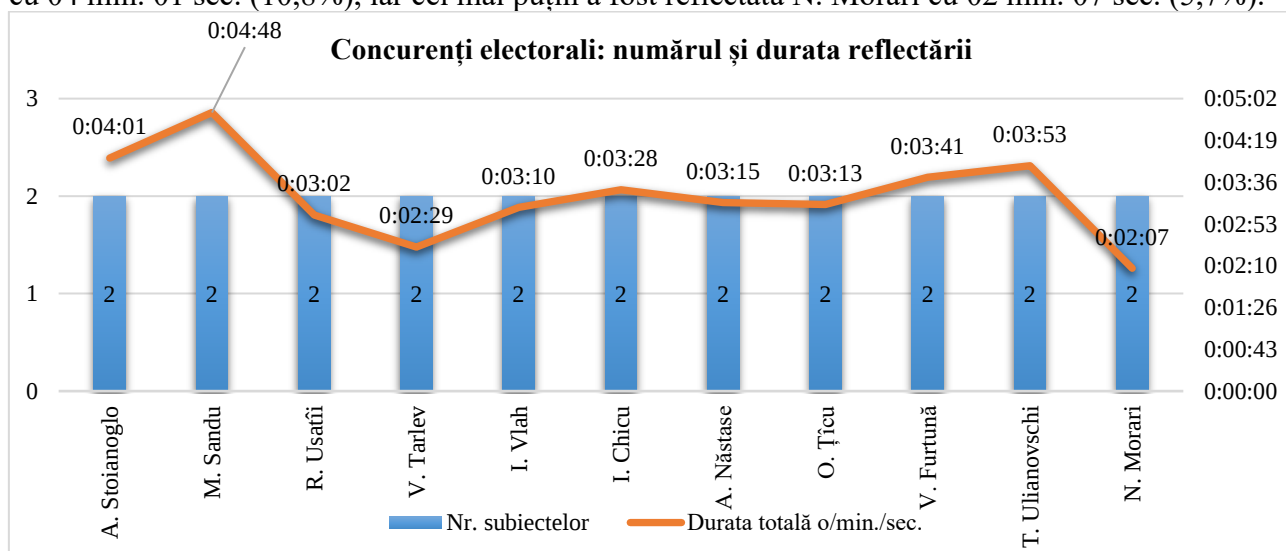

Nume concurent electoral	Nr. de subiecte	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	2	00:04:01
M. Sandu	2	00:04:48
R. Usafii	2	00:03:02
V. Tarlev	2	00:02:29
I. Vlah	2	00:03:10
I. Chicu	2	00:03:28
A. Năstase	2	00:03:15
O. Țicu	2	00:03:13
V. Furtună	2	00:03:41
T. Ulianovschi	2	00:03:53
N. Morari	2	00:02:07

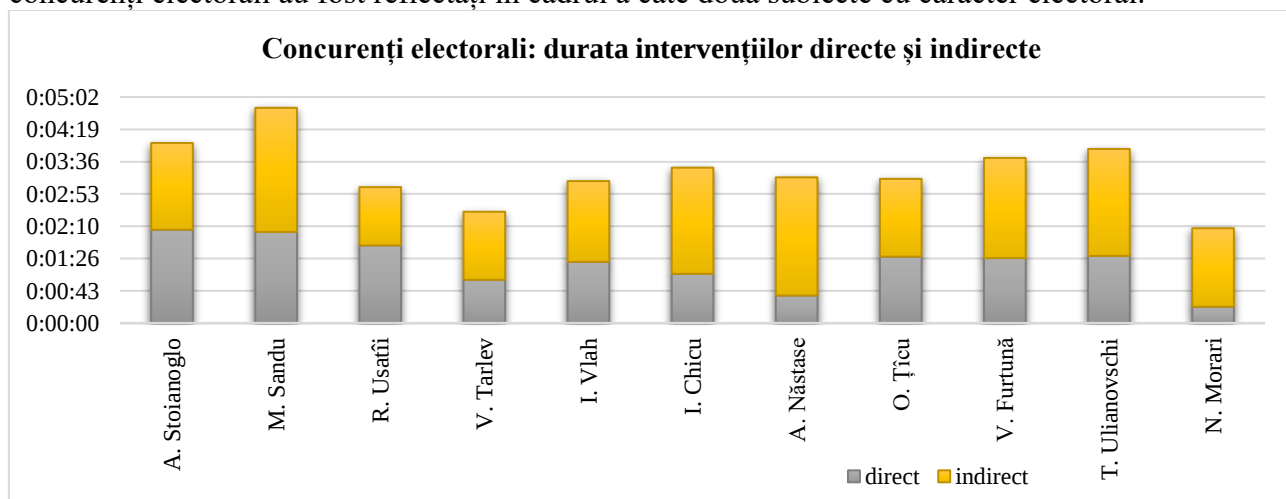
TOTAL

00:37:07

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 37 min. 07 sec. Totodată se atestă că „Cinema 1” a reflectat proporțional ca durată, concurenții electorali. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat M. Sandu cu 04 min. 48 sec. (12,9%), urmată de A. Stoianoglo cu 04 min. 01 sec. (10,8%), iar cel mai puțin a fost reflectată N. Morari cu 02 min. 07 sec. (5,7%).

Toți concurenții electorali au beneficiat de o mediatizare a activităților electorale. Cea mai mediatizată ca durată a reflectării a fost M. Sandu cu 04 min. 48 sec., urmată de A. Stoianoglo cu 04 min. 01 sec., iar cel mai puțin ca durată a reflectării a fost mediatizată N. Morari cu 02 min. 07 sec. Toți 11 concurenți electorali au fost reflectați în cadrul a câte două subiecte cu caracter electoral.

Toți concurenții electorali au beneficiat de apariții directe și indirecte.

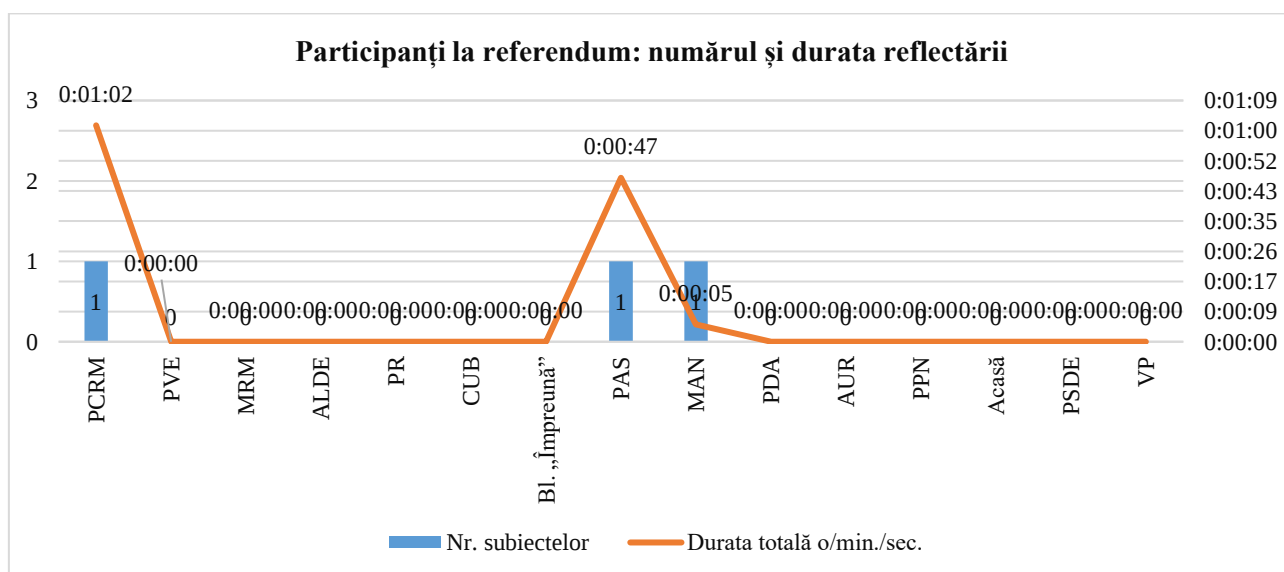
4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, au fost reflectați 3 din 15 participanți înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp participanților la referendum, după cum urmează:

Participant la referendum	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
PCRM	1	00:01:02
PVE	-	-
MRM	-	-
ALDE	-	-
PR	-	-
CUB	-	-
Bl. „Împreună”	-	-
PAS	1	00:00:47
MAN	1	00:00:05
PDA	-	-
AUR	-	-
PPN	-	-
ACASĂ	-	-
PSDE	-	-
VP	-	-
Total		0:01:54

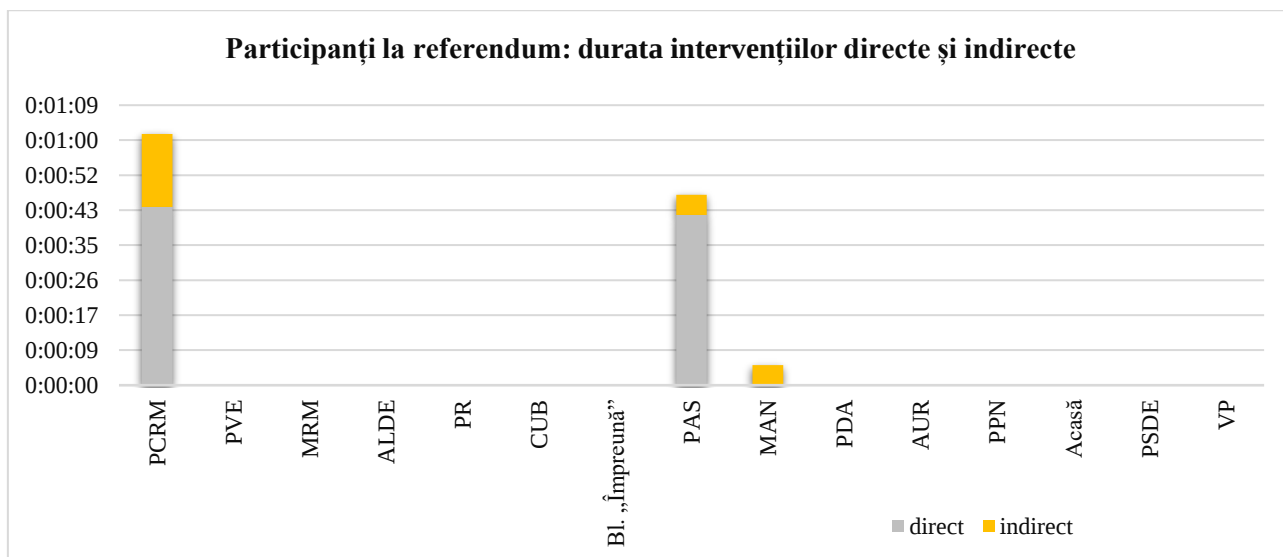
În perioada de control, volumul total de timp acordat participanților la referendum a fost de 01 min. 54 sec.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat PCRM cu 01 min. 02 sec., urmat de PAS cu 47 sec.. Participantul la referendumul republican constituțional MAN a beneficiat de 05 sec. din timp de reflectare. Participanții la referendum: PVE, MRM, ALDE, PR, CUB, Bl. „Împreună”, PDA, AUR, PPN, ACASĂ, PSDE și VP nu au beneficiat de timp de reflectare.

Cei 2 participanți la referendum reflectați: PCRM și PAS și participantul la referendum menționat – MAN au fost mediatizați într-un subiect de știri cu caracter electoral.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat PCRM cu 01 min. 02 sec, iar cel mai puțin a fost mediatizat MAN - 05 sec.

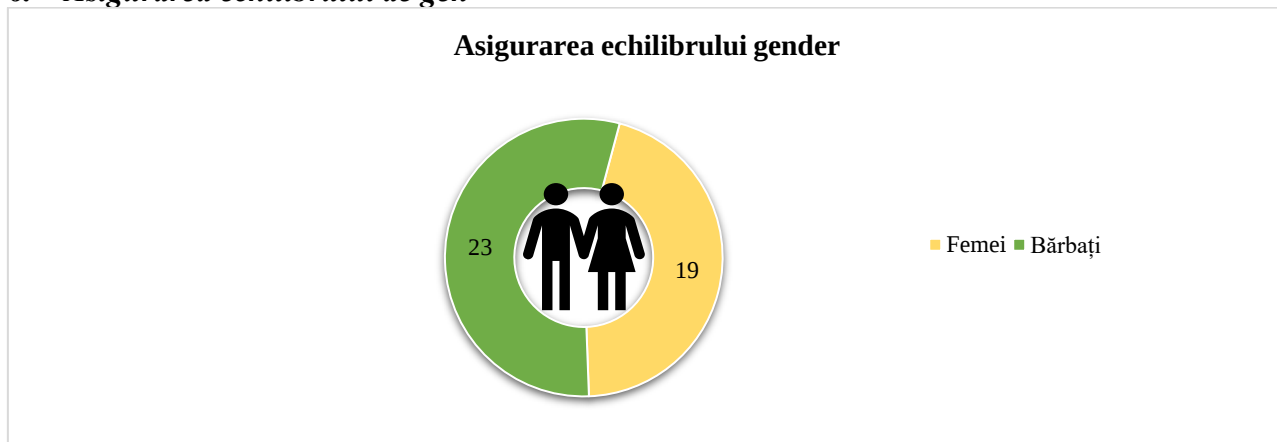

Participanții la referendumul republican constituțional PCRM și PAS au beneficiat de apariții directe și indirecte în subiecte cu caracter electoral. Participantul la referendum MAN a avut doar o apariție indirectă. Participanții la referendum: PVE, MRM, ALDE, PR, CUB, Bl. „Împreună”, PDA, AUR, PPN, ACASĂ, PSDE și VP nu au beneficiat de apariții în subiecte de știri cu caracter electoral.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „Cinema 1” a reflectat 4 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 23 de bărbați și 19 femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „Cinema 1” au fost relevante și au vizat procesul electoral: mediatizarea participanților la referendumul republican constituțional, oferirea promisiunilor electorale de concurenți electorali, activitatea CEC, mituirea alegătorilor moldoveni în campanie, finanțarea ilegală a campaniei electorale, etc.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/participanții la referendum reflectați.

9. *Accesibilitate*

SMA a respectat parțial rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin afișarea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

În perioada de raport, „Cinema 1”, în cadrul programelor de știri și actualități, a inclus toate subiectele electorale în rubrica specială „Electorala 2024”.

II. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09- 06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	30	29	35
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	01 oră 04 min. 41 sec.	01 oră 02 min. 49 sec.	01 oră 05 min. 22 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	22%	25%	27%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	11	11
5	Durata reflectării concurenților electorali	32 min. 32 sec.	34 min. 45 sec.	37 min. 07 sec.
6	Numărul participanților la referendum reflectați	6	6	3
7	Durata reflectării participanților la referendum	03 min. 06 sec.	04 min. 48 sec.	01 min. 54 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	4	6	4
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	25	17	19
	Raportul gender (bărbați)	40	30	23
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	pct. 28 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media	pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media	-

Pe parcursul celor trei perioade de control numărul subiectelor electorale difuzate de furnizor și timpul alocat acestora a înregistrat valori relativ constante, fiind cuprins între 29 și 35 în cazul subiectelor, iar ca timp de reflectare – între 01 oră 02 min. 49 sec. și 01 oră 05 min. 22 sec. Raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat o ușoară ascensiune graduală, atingând 27% în cea de-a treia perioadă, comparativ cu 22% în prima perioadă de control. Comparativ cu cea de-a doua perioadă de control, s-a înregistrat o diminuare atât a

timpului alocat reflectării participanților la referendumul constituțional (de la 04 min. 48 sec. la 01 min. 54 sec.), cât și a numărului participanților la referendum reflectați (de la 6 la 3).

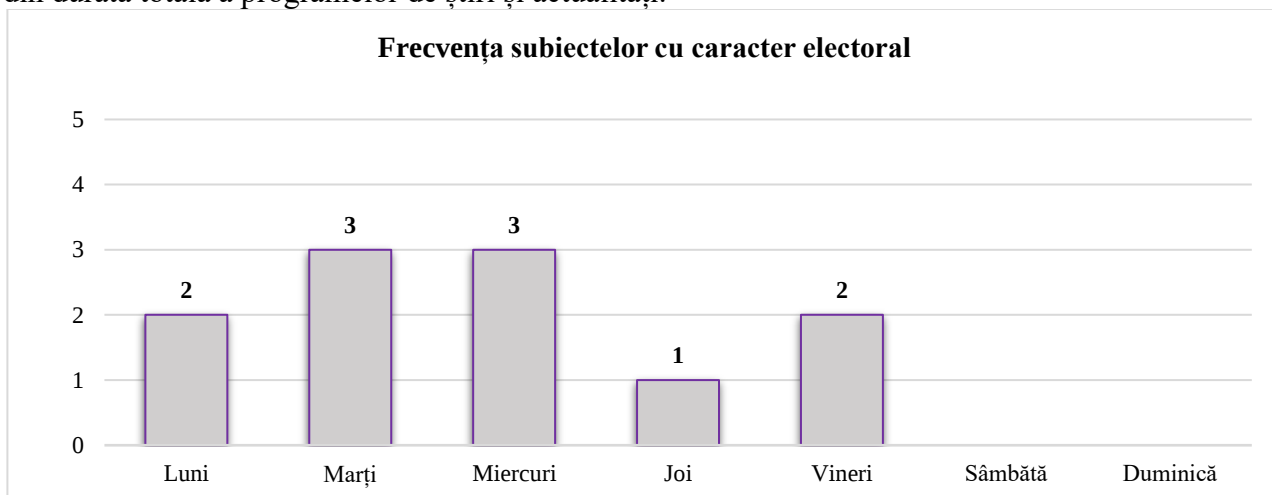
„N4”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

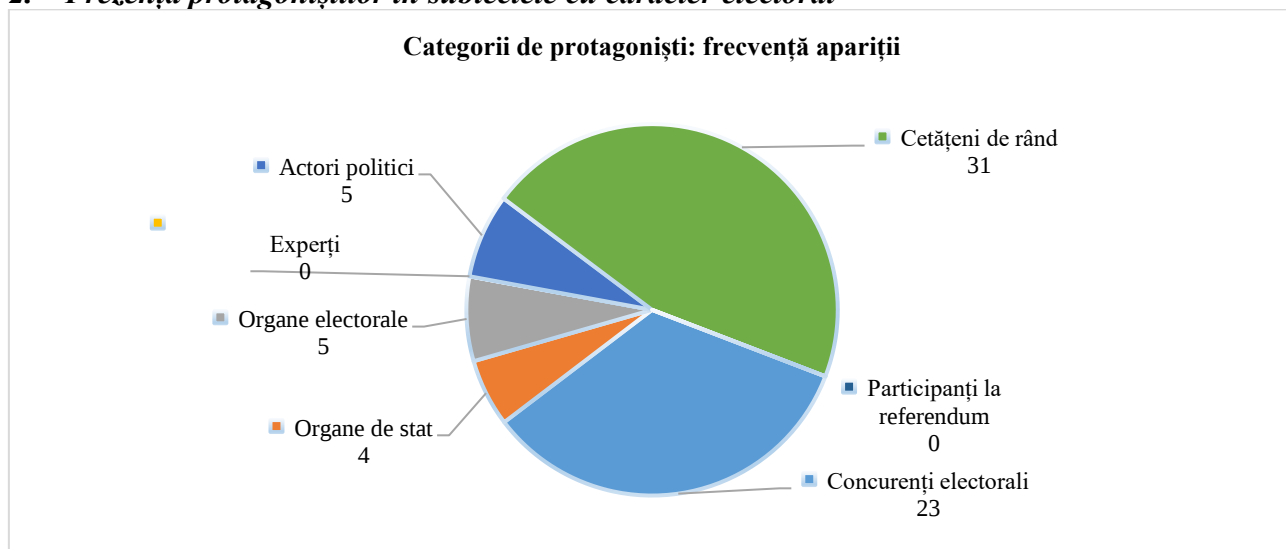
În perioada de control, serviciul media audiovizual „N4” a difuzat, în programul de știri și actualități „Obiectiv”, de la ora 21:00, 11 subiecte cu caracter electoral.

Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 30 min. 44 sec., ceea ce constituie 25% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„N4” a difuzat subiecte cu caracter electoral în 5 zile din 7, marți și miercuri câte 3, luni și vineri – 2, iar joi - unul. În zilele de sâmbătă și duminică, SMA nu a difuzat buletine informative.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

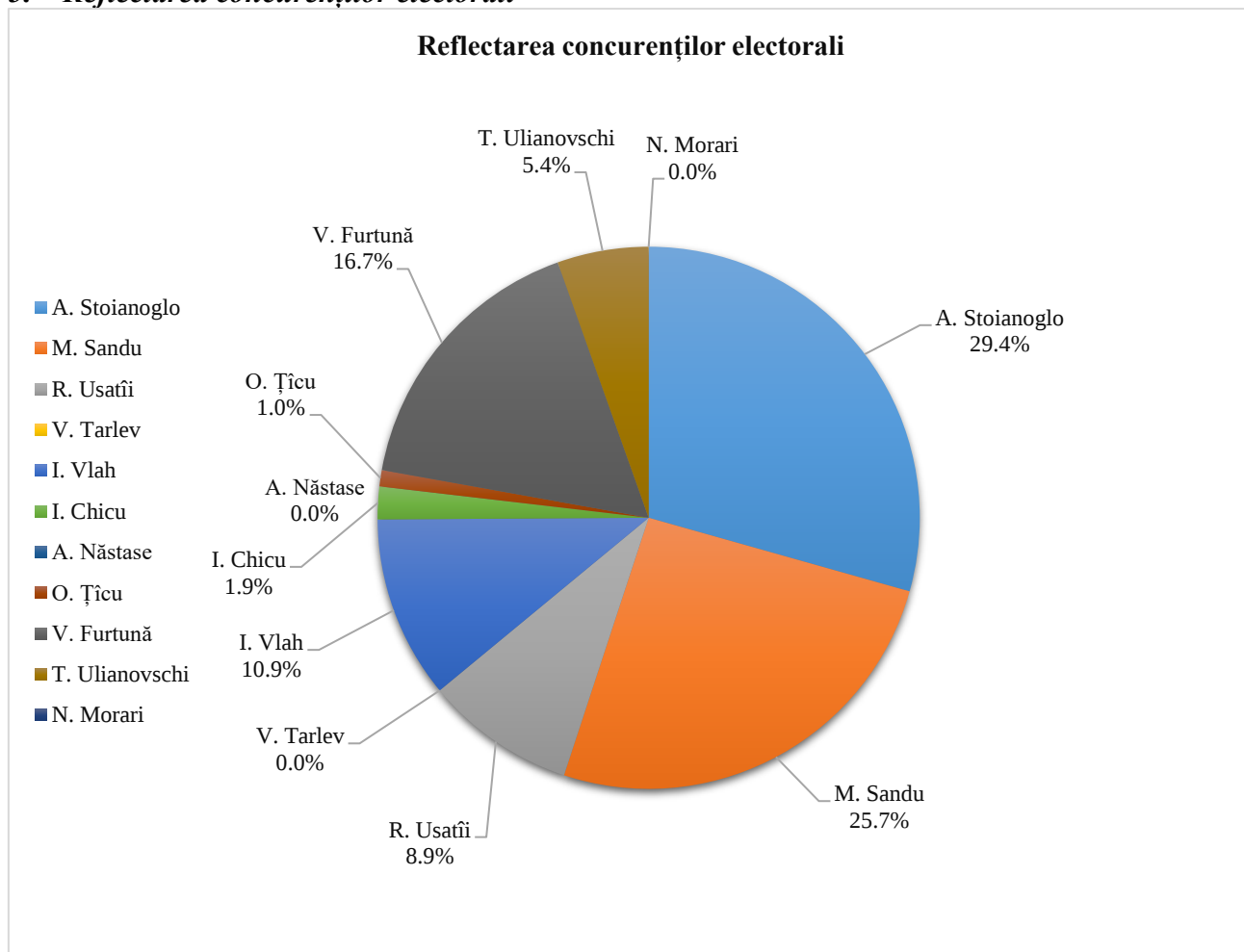

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 5 categorii de protagoniști: cetățeni de rând, concurenți electorali, actori politici, organe de stat și organe electorale.

De cele mai multe apariții au beneficiat cetățenii de rând (31 de ori), urmați de concurenții electorali (23 de ori), actorii politici: I. Șor, Bl. „Victorie”, PAS, PSRM (de 5 ori), organele electorale Comisia Electorală Centrală și Consiliul Electoral de Circumscripție pentru secțiile de votare din străinătate (de 5 ori), dar cele mai puține apariții le-au avut organele de stat: MAE, Guvernul, MAI și Procuratura Anticorupție (de 4 ori).

Totodată, participanți la referendum și experți nu au fost reflectați.

3. Reflectarea concurenților electorali

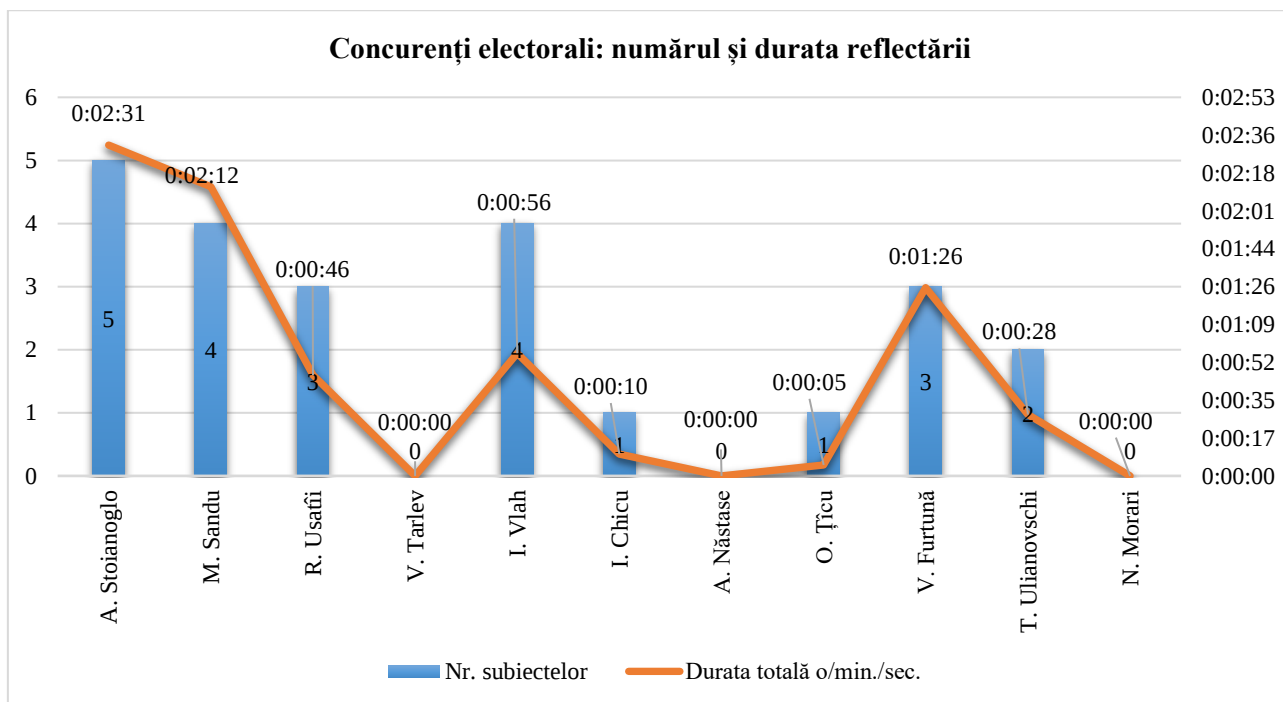
În perioada de raport, „N4” a reflectat activitatea a 8 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

Nume concurent electoral	Nr. de subiecte	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	5	00:02:31
M. Sandu	4	00:02:12
R. Usafii	3	00:00:46
V. Tarlev	-	-
I. Vlah	4	00:00:56
I. Chicu	1	00:00:10
A. Năstase	-	-
O. Țicu	1	00:00:05
V. Furtună	3	00:01:26
T. Ulianovschi	2	00:00:28
N. Morari	-	-

TOTAL

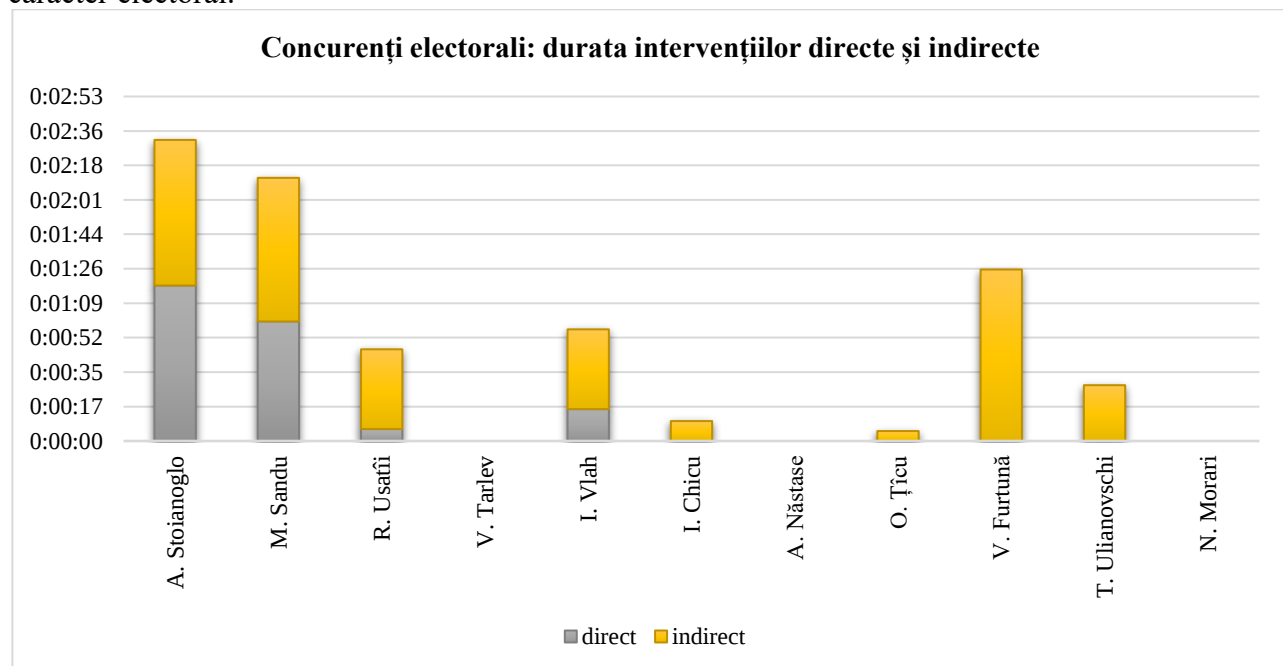
0:08:34

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 08 min. 34 sec. Totodată, se atestă că, de cel mai mult timp de reflectare a beneficiat A. Stoianoglo cu 02 min. 31 sec. (29,4%), urmat de M. Sandu cu 02 min. 12 sec. (25,7%) și V. Furtună cu 01 min. 26 sec. (16,7%), iar cel mai puțin au fost reflectați I. Chicu cu 10 sec. (1,9%) și O. Țicu cu 05 sec. (1%). Concurenții electorali V. Tarlev, A. Năstase și N. Morari nu au fost reflectați.

În perioada de raport, A. Stoianoglo a fost reflectat în cele mai multe subiecte - 5, cu o durată de 02 min. 31, urmat de M. Sandu și I. Vlah, reflectate în câte 4 subiecte, cu o durată de 02 min. 12 sec. și 56 sec., iar de cel mai puțin timp de reflectare (05 sec.) și de cel mai mic număr apariții a beneficiat O. Țicu, fiind vizat într-un subiect.

Concurenții electorali V. Tarlev, A. Năstase și N. Morari nu au fost reflectați în niciun subiect cu caracter electoral.

Concurenții electorali A. Stoianoglo, M. Sandu, R. Usafii și I. Vlah au fost reflectați atât direct, cât și indirect, iar I. Chicu, O. Țicu, V. Furtună și T. Ulianovschi au avut doar apariții indirecte.

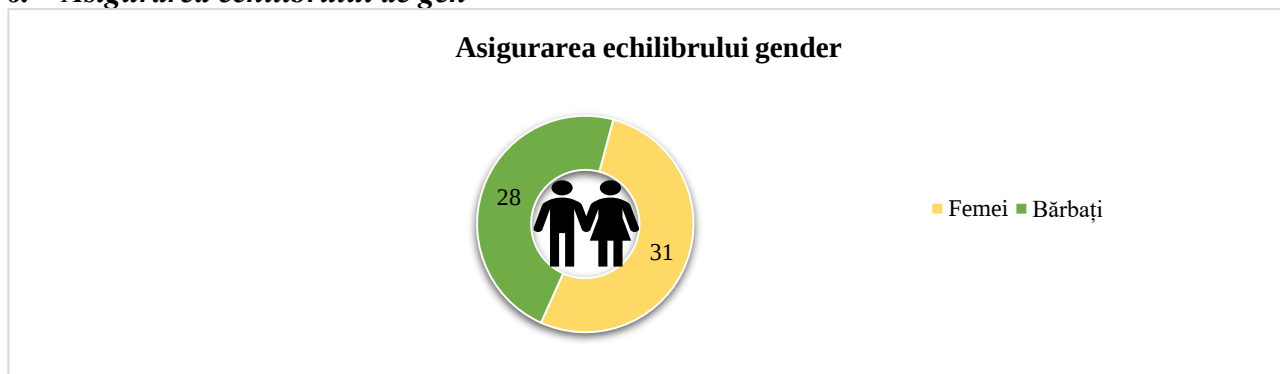
4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, „N4” nu a reflectat niciun participant la referendum.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „N4” a reflectat 2 subiecte electorale cu caracter conflictual, fiind prezentate echilibrat.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 31 de femei și a 28 de bărbați.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „N4” au fost relevante și au vizat procesul electoral: numărul de candidați, preferințele electorale ale cetățenilor reflectate în cadrul unui sondaj sociologic, promisiunile unor candidați la funcția de președinte, numărul secțiilor de votare din Rusia, reacția lui A. Stoianoglo la neprezentarea M. Sandu la dezbateri, prezența scăzută a tinerilor la scrutine electorale, primii cetățeni au votat prin corespondență, lideri teritoriali reținuți pentru finanțare ilegală și corupere electorală și implicarea unor preoți în politică.

8. Atitudine autor

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali reflectați.

9. Accesibilitate

„N4” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

Toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media audiovizual de televiziune „N4” au fost incluse în rubrica „Electorală-2024”.

II. Dezbateri electorale

În perioada 01 – 13 octombrie 2024 „N4” a difuzat 8 dezbateri electorale, dintre care 4 au vizat alegerile prezidențiale, iar 4 – referendumul constituțional.

Rezultatele controlului sunt prezentate, schematic, în tabelul de mai jos:

SMA	Indicatori				
	data	ora	concurrent electoral/ participant referendum	tip scrutin	prestație SMA
N4	01.10	19:00	N. Morari, T. Ulianovschi, V. Furtună	P	fără devieri
	02.10	09:00	PVE, ALDE, PR	R	cu devieri
	03.10	19:00	I. Chicu, A. Năstase, O. Țicu	P	cu devieri
	04.10	09:00	MRM, VP, AUR	R	cu devieri
	08.10	19:00	O. Țicu, I. Vlah, V. Tarlev	P	cu devieri

	10.10	19:00	R. Usatîi, I.Vlah, A.Stoianoglo	P	cu devieri
	08.10	09:00	PSDE, PDA, Acasă	R	fără devieri
	10.10	09:00	PCRM, PPN, ”Împreună”	R	cu devieri

Cu privire la dezbaterile privind alegerile prezidențiale:

În cadrul dezbaterii din 03 octombrie moderatorul a manifestat o atitudine părtinitoare, formulând următoarele întrebări: „Nouă ni se spune pe la tv, doamna Maia Sandu ne zice și domnul Andrei Spânu ne spune, că în ultimii 4 ani s-au construit 700 km de drum nou, dvs domnule Ion Chicu ați spus că e destul de ciudat ce ne arată sus, pe de altă parte ni se spune că în următorii 4 ani în Moldova vor fi construiți încă 3.000 de km de drum, dacă să împărțim 3.000 la 4 ani asta ar fi 750 pe an. De aici apare întrebarea, dacă în primii 4 ani doar 700, cum ar fi posibil în următorii 4 ani câte 750 pe an ca să ajungem la 3.000. Totuși, câți km de drum au fost construiți în Moldova în ultimii ani?”; „Anumiți activiști de partid ai formațiunii de guvernământ, accentuez, foarte aproape de partid, care au acces la evenimentele cu participarea Maiei Sandu la vila de la Condrița, în cadrul Președinției, în ultima vreme vorbesc despre un fenomen foarte periculos care ar putea să se întâmple în țară, dacă nu învinge Maia Sandu și dacă referendumul pică. Citez: „Șor și alți candidați pro-ruși au negociat deja să aducă în Moldova 15 mii de ceceni care să atace Ucraina, dacă pierde Maia Sandu și dacă eșuează referendumul”. Eu precizez, asta nu scriu trolii falși, asta o spun cu imagini video oameni, activiști ai formațiunii, nu-s membri de partid, probabil sunt, nu mai știu, da cifra asta de 15.000 de ceceni, care ar urma să vină imediat după alegeri dacă pierde Maia Sandu, să atace Ucraina îngrijorează multă lume. Ați auzit ceva despre așa ceva?”

În cadrul dezbaterii pentru funcția de Președinte, moderatorul, făcând trimitere la o știre din România care, la rândul ei, făcea trimitere la presa britanică, a întrebat: „...știrea asta care a venit de la Londra, v-a pus pe gânduri?, că tabere pentru migranți care nu sunt acceptați în țările membre ale UE să fie deschise prin Albania, la noi și în Serbia...”. De remarcat că, de fapt, un jurnalist trebuie să verifice veridicitatea informațiilor, de oriunde ar veni. Acest lucru este necesar pentru a evita răspândirea vreunui eventual fals. Trimiterea la o știre din România, preluată din Marea Britanie, s-ar părea că adaugă credibilitate acesteia, dar ar putea fi și o tehnică de manipulare. Știrea neverificată s-ar putea dovedi să fie un zvon, la o temă sensibilă pentru publicul din Republica Moldova. Și, dacă este „aruncată” politicianilor ca aceștia s-o comenteze, în plină campanie electorală, acțiunea poate fi considerată drept un act de rea credință.

De menționat, că moderatorul dezbaterilor electorale de la „N4”, este și moderatorul emisiunii de campanie a lui R. Usatîi ”Puterea e în Adevăr”, emisiune online. Legislația electorală face anumite referințe în cazul, în care un moderator ar modera dezbateri la mai multe servicii media audiovizuale și nu vizează dezbaterile pe YouTube, de exemplu.

Cu privire la dezbaterile privind referendumul republican constituțional:

În cadrul dezbaterii din 02 octombrie, moderatoarea a anunțat că, la dezbateri vor fi invitați câte 3 participanți la referendum, dar nu a menționat în ce ordine. Totodată nu a anunțat câte runde de întrebări urmau să fie și cât timp au la dispoziție invitații pentru a răspunde, cu excepția mesajului de final de 1 min., care a constituit o adresare către votanți. Din același motiv, în ediția din 04 octombrie, la minutul 43:39, B. Volosatîi a fost anunțat că mai are puțin timp și trebuie să aleagă fie să răspundă la o întrebare, fie să pună o întrebare, sau să se adreseze publicului. Tot atunci și Ș. Urîtu a întrebat cât timp mai au la dispoziție, fapt ce demonstrează că invitații nu vedeau timpul cronometrat pe ecran. La dezbateră din 10 octombrie au fost 2 participanți la referendum: reprezentantul PCRM, cu opțiunea – NU și reprezentantul PPN, cu opțiunea - DA. În evidența au ieșit câteva întrebări ale moderatoarei: „Cunoaștem că sunteți medic... cum vedeți accesul la îngrijiri medicale, odată cu integrarea în UE, fiindcă acolo totuși medicina este scumpă... și cum cetățenii noștri vor face față?”; „A apărut și mitul că odată cu aderarea la UE, țara noastră se va alătura și blocului NATO. Ce opinie aveți, ar trebuie să aderăm la acest bloc sau nu și dacă nu ar reprezenta un pericol în contextul când avem un război la hotar?”; „Săptămâna trecută, ambasadorul UE la Chișinău, J. Mazeiks, a

menționat în cadrul unui interviu că, vânzarea terenurilor agricole către străini poate fi un factor pozitiv pentru țara noastră. Ce opinie aveți? Cum vedeți ideea de a vinde pământurile străinilor?”; „Unele partide de opoziție menționează că succesul la referendumul privind integrarea europeană, poate duce la pierderea valorilor familiei tradiționale. În acest context, ce opinie aveți despre libertatea și valorile europene privind LGBT?”

Întrebările vizează probleme sensibile pentru societatea noastră. Ele își au rostul în cazul în care sunt formulate corect (fără atitudinea vizibilă a moderatoarei) și sunt adresate tuturor participanților la referendum, pentru ca publicul următor să cunoască opinia/poziția fiecăruia și, în definitiv, să-și formeze propria opinie. În caz contrar, adică în cazul atestat în dezbaterile „N4”, moderatoarea n-a făcut altceva, decât fie să vehiculeze o dată în plus poziția cunoscută a unor participanți la referendum, fie a reluat narațiuni cunoscute, nocive, iar unele – de import.

III. Rezultate comparative și concluzii

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	14	7	11
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	33 min. 07 sec.	19 min. 44 sec.	30 min. 44 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	22%	16%	25%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	11	8
5	Durata reflectării concurenților electorali	12 min. 13 sec.	09 min. 03 sec.	8 min. 34 sec.
6	Numărul de participanți la referendum reflectați	3	1	-
7	Durata reflectării participanților la referendum	15 sec.	01 min. 14 sec.	-
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	3	1	2
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	0	0	0
9	Raportul gender (femei)	27	14	31
	Raportul gender (bărbați)	45	20	28
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	pct. 28 și 38 din Regulamentul CEC	pct. 38 din Regulamentul CEC și art. 90 alin (7) din Codul Electoral	pct. 28 din Regulamentul CEC

Este de menționat că în primele două perioade de control furnizorul a reflectat toți cei 11 concurenți electorali, timpul acordat acestora fiind însă în descreștere. În perioada a treia au fost reflectați 8 concurenți electorali, în 8 min și 34 sec., fiind continuat trendul de micșorare a spațiului de emisie acordat acestora. Un trend negativ a fost înregistrat și în cazul reflectării participanților la referendum: raportat la prima perioadă de control, în cea de-a doua numărul participanților reflectați s-a diminuat cu 2 (de la 3 la 1), iar în ultima perioadă de control nu a fost reflectat niciun participant.

Cu referire la dezbaterile electorale, în contextul desfășurării acestora au fost constatate atitudini, care ar putea oferi indicii asupra devierii de la principiile stabilite de art. 89 alin. (2) al Codului electoral

nr. 325/2022, moderatorii dezbatelor de la „N4” manifestând în repetate rânduri lipsă de imparțialitate.

Totodată, se constată că SMA a difuzat dezbateri pentru concurenții electorali marți, 01 octombrie, și joi, 03 octombrie, iar dezbaterile pentru participanții la referendum – miercuri, 02 octombrie, și vineri, 04 octombrie, deși, conform Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie, dezbaterile pentru prezidențiale urmau să fie difuzate în zilele de luni și miercuri, iar pentru referendum – în zilele de marți și joi.

Prin urmare, în privința activității furnizorului de servicii media „SELECTCANAL - TV” SRL, fondator al serviciului de televiziune „N4”, sunt relevante prevederile pct. 28 din Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023, potrivit căroră: „*FSM reflectă alegerile în conformitate cu declarația privind politica editorială după aprobarea acesteia de către CA și după publicarea ei pe pagina web oficială a CA. Declarațiile se plasează, în termen de 24 de ore de la aprobare, pe pagina web oficială a CA.*”.

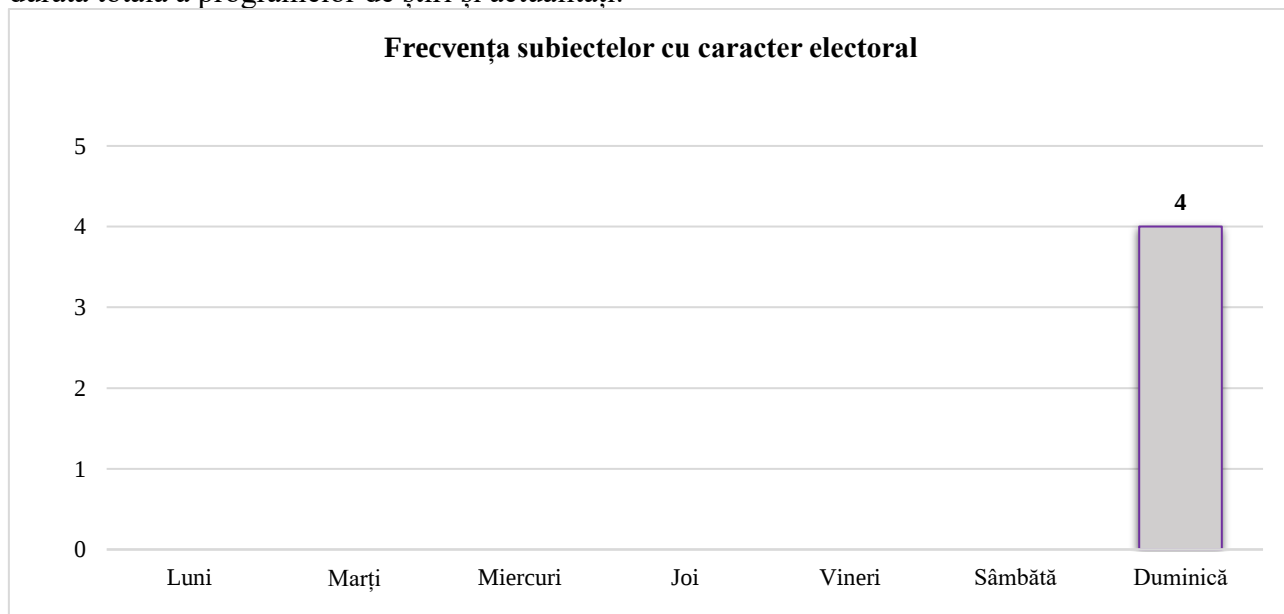
Potrivit art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325 din 08.12.2022: „*În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.*”.

„SOR-TV”

I. Programe de știri și actualități

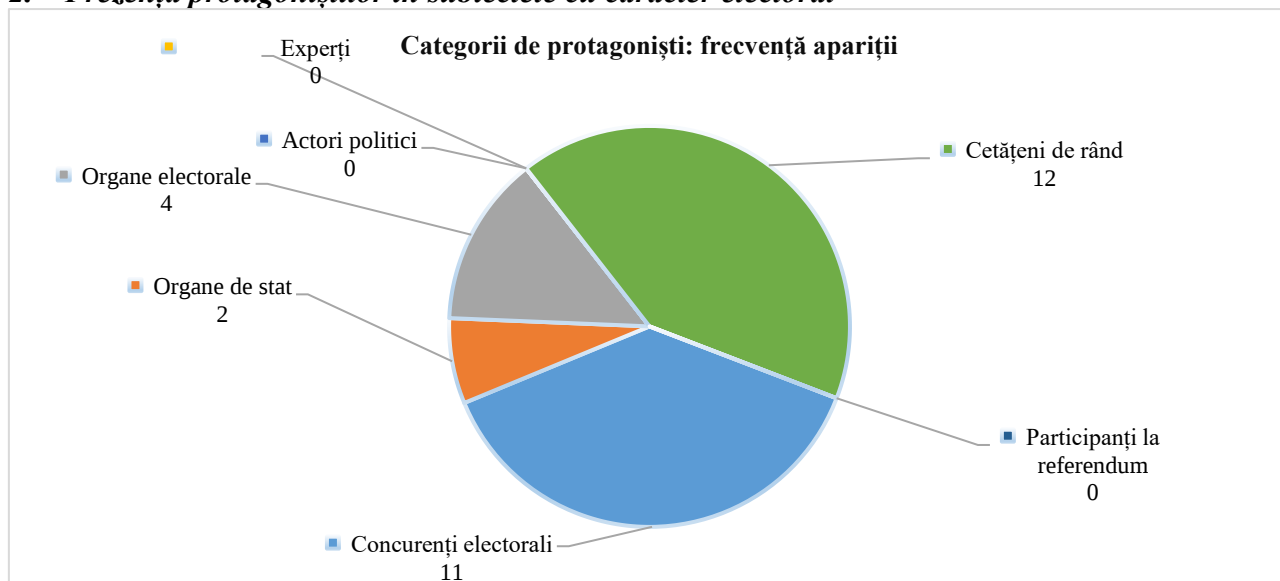
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 07 – 13 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „SOR-TV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri SOR-TV”, de la ora 17:00, 4 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 11 min. 52 sec., ceea ce constituie 33% din durata totală a programelor de știri și actualități.

Este de menționat că SMA a difuzat toate știrile electorale în ziua de 13.10.2024 (duminică), conform Declarației privind politica editorială aprobată de CA.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

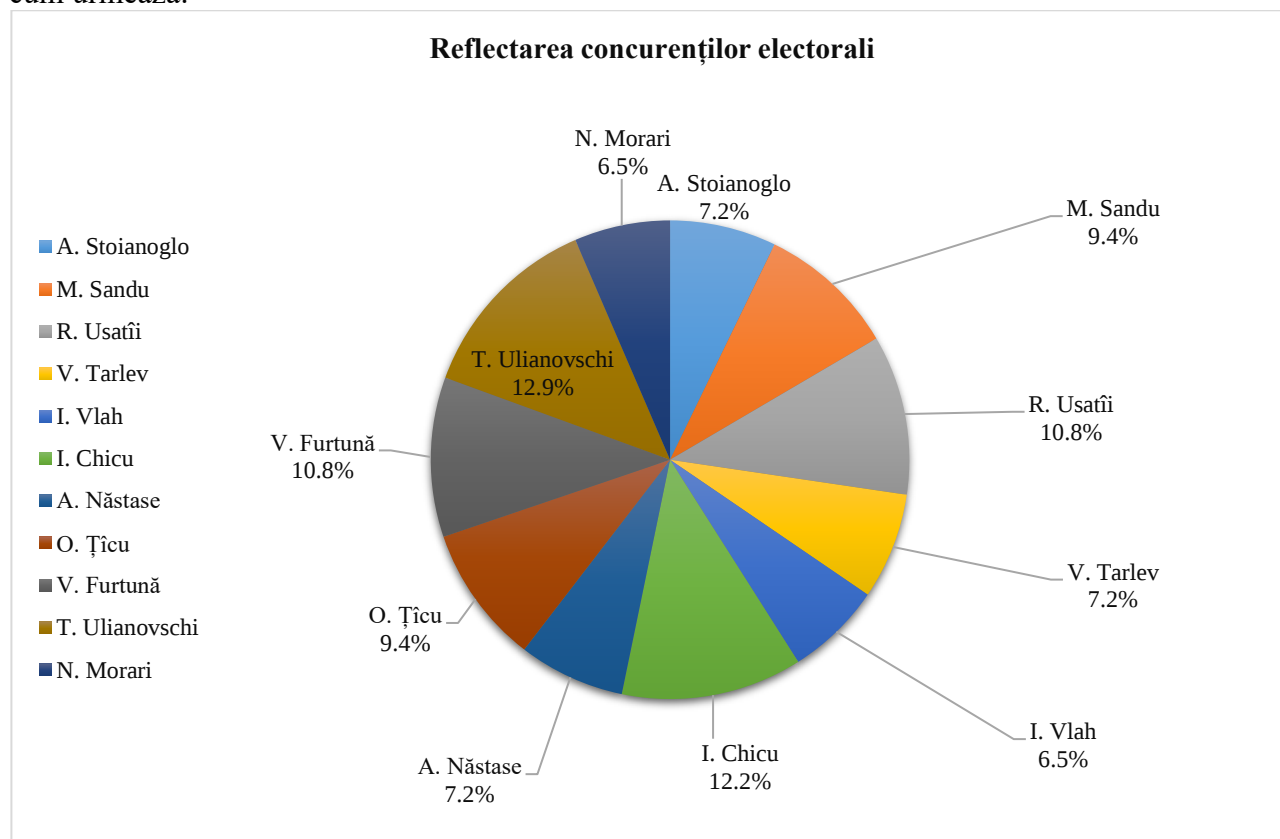

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 4 categorii de protagoniști, preponderent, cetățeni de rând (12 ori), concurenți electorali (11 ori), organele electorale (4 ori) și organele de stat (2 ori). În calitate de organe de stat a fost reflectate instituțiile Parlamentul Republicii Moldova și IGP. În calitate de organe electorale a fost reflectată CEC și birourile electorale locale. De cele mai multe apariții au beneficiat cetățenii de rând. Cele mai puține apariții le-au avut organele de stat.

Categoriile „experți”, „actori politici” și „participanți la referendum” nu au avut apariții.

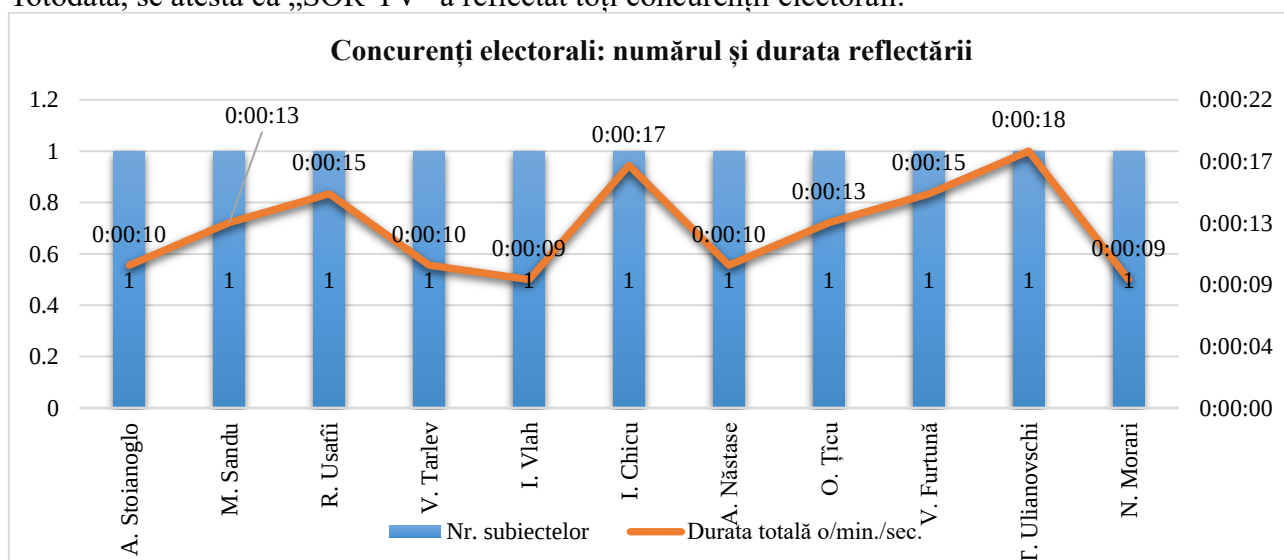
3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „SOR-TV” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

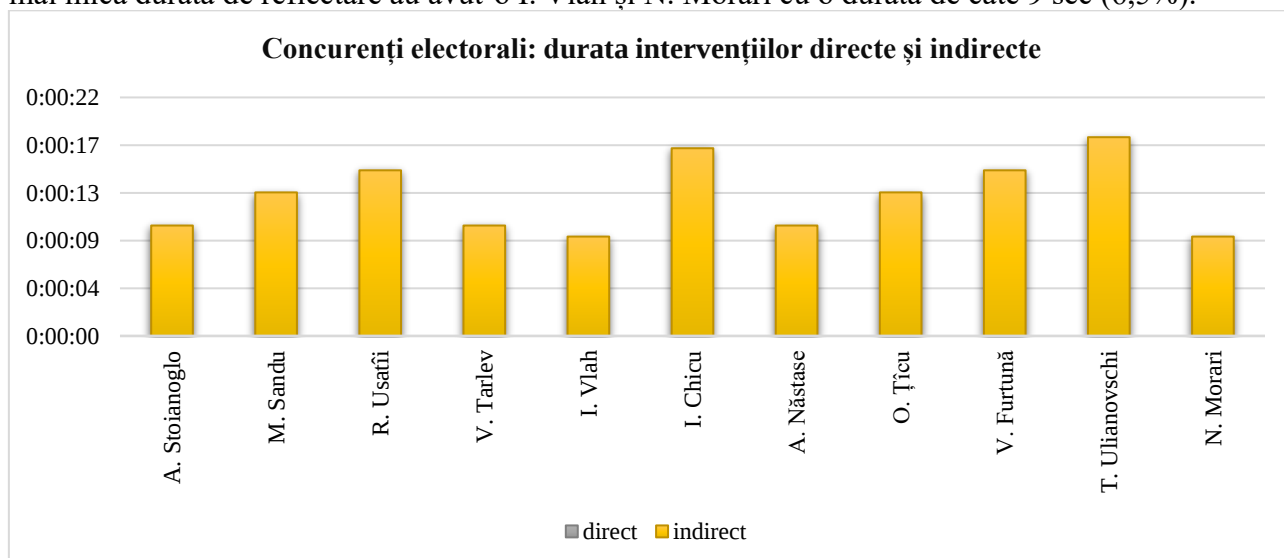

Nume concurent electoral	Nr. de subiecte	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	1	0:00:10
M. Sandu	1	0:00:13
R. Usafii	1	0:00:15
V. Tarlev	1	0:00:10
I. Vlah	1	0:00:09
I. Chicu	1	0:00:17
A. Năstase	1	0:00:10
O. Țicu	1	0:00:13
V. Furtună	1	0:00:15
T. Ulianovschi	1	0:00:18
N. Morari	1	0:00:09
TOTAL		00:01:50

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 02 min. 19 sec. Totodată, se atestă că „SOR-TV” a reflectat toți concurenții electorali.

Toți concurenții electorali au fost reflectați în cadrul unui subiect. Cel mai mare timp de reflectare l-a avut T. Ulianovschi cu o durată totală de 18 sec. (12,9%), urmat de I. Chicu cu 17 sec (12,2%). Cea mai mică durată de reflectare au avut-o I. Vlah și N. Morari cu o durată de câte 9 sec (6,5%).

Concurenții electorali au avut parte de apariții indirecte.

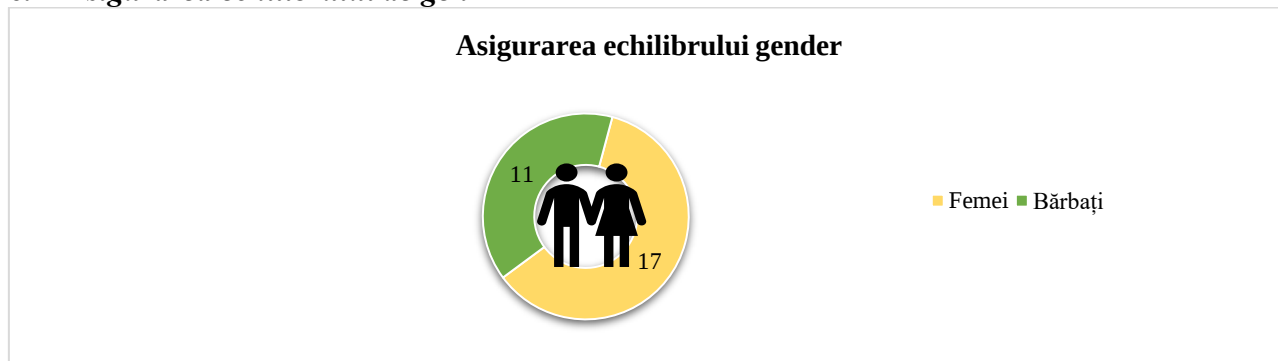
4. *Reflectarea participanților la referendum*

În perioada de raport, „SOR-TV” nu a reflectat participanții la referendum.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „SOR-TV” nu a reflectat subiecte electorale cu caracter conflictual.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 17 femei și 11 bărbați.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele electorale abordate de „SOR-TV” au fost relevante și au vizat procesul electoral: reflectarea concurenților electorali, informații generale de la CEC privind tehnica votării, pregătirile de scrutin din raionul Soroca și vox-populi. „SOR-TV” a pus accent pe evenimente regionale pentru procesul electoral din raionul Soroca, ca de exemplu reflectarea aspectelor procesului de vot privind desfășurarea scrutinului din 20 octombrie, în municipiul Soroca. De asemenea, SMA a organizat un vox-populi în mun. Soroca pentru a observa care este atitudinea cetățenilor de rând față de scrutinele din 20 octombrie 2024.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali reflectați.

9. *Accesibilitate*

SMA a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

În perioada de raport, „SOR-TV”, în cadrul programelor de știri și actualități, a inclus toate subiectele electorale în rubrica specială „Electorala 2024”.

II. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	-	1	4
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	-	03 min. 29 sec.	11 min. 52 sec.
3	Pondere subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	-	17%	33%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	-	-	11

5	Durata reflectării concurenților electorali	-	-	01 min. 50 sec.
6	Numărul participanților la referendum reflectați	-	-	-
7	Durata reflectării participanților la referendum	-	-	-
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	-	-	-
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	-	7	17
	Raportul gender (bărbați)	-	3	11
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	Pct. 28 din Regulamentul CEC	Pct. 38 din Regulamentul CEC	-

În perioada de referință, comparativ cu cea de-a doua perioadă de control, a continuat trendul pozitiv de majorare a timpului alocat subiectelor cu caracter electoral, fiind consemnată și o mărire a numărului de subiecte cu caracter electoral: de la 03 min. 29 sec. (1 subiect) la 11 min. 52 sec. (4 subiecte). Raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat o ușoară ascensiune, atingând 33% în cea de-a treia perioadă, comparativ cu 17% în cea de-a doua perioadă de control. Furnizorul a nu a alocat timp de emisie pentru reflectarea activității participanților la referendumul republican constituțional.

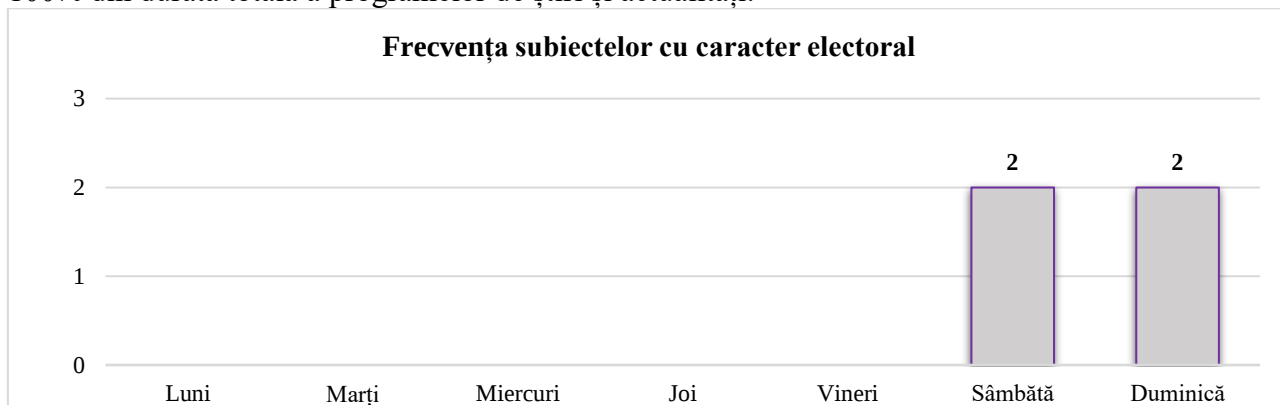
De asemenea, este de menționat că în perioada III, „SOR-TV” a difuzat subiecte electorale și le-a inclus pe toate în rubrica specială „Electorală 2024”, înlăturând în acest mod, devierile semnalate în perioadele de control anterioare.

„Drochia TV”

I. Program de știri și actualități

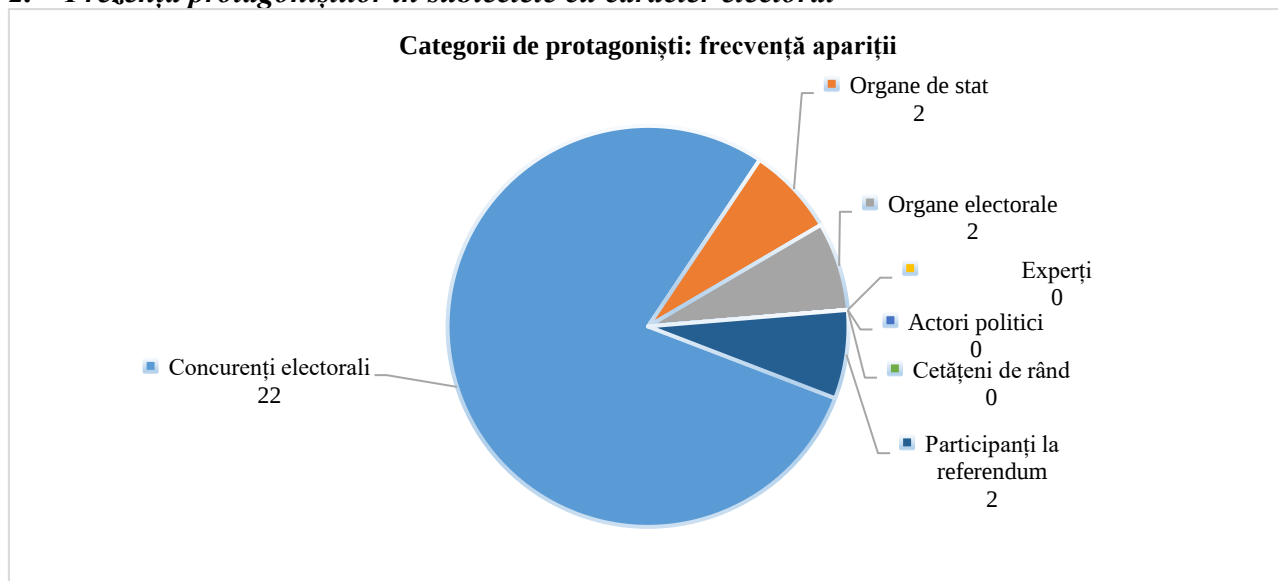
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada de control, serviciul media audiovizual „Drochia TV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Sinteza electorală săptămânală”, de la ora 19:30, 2 subiecte cu caracter electoral. Acest program de știri și actualități este difuzat în ziua de sâmbătă și retransmis în reluare în ziua următoare. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 19 min. 20 sec., ceea ce constituie 100% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„Drochia TV” s-a angajat să reflecte programele de știri și actualități în fiecare zi de sâmbătă, cu reluări în ziua de duminică, respectiv, la data de 12 octombrie, au fost prezentate 2 subiecte cu caracter electoral.

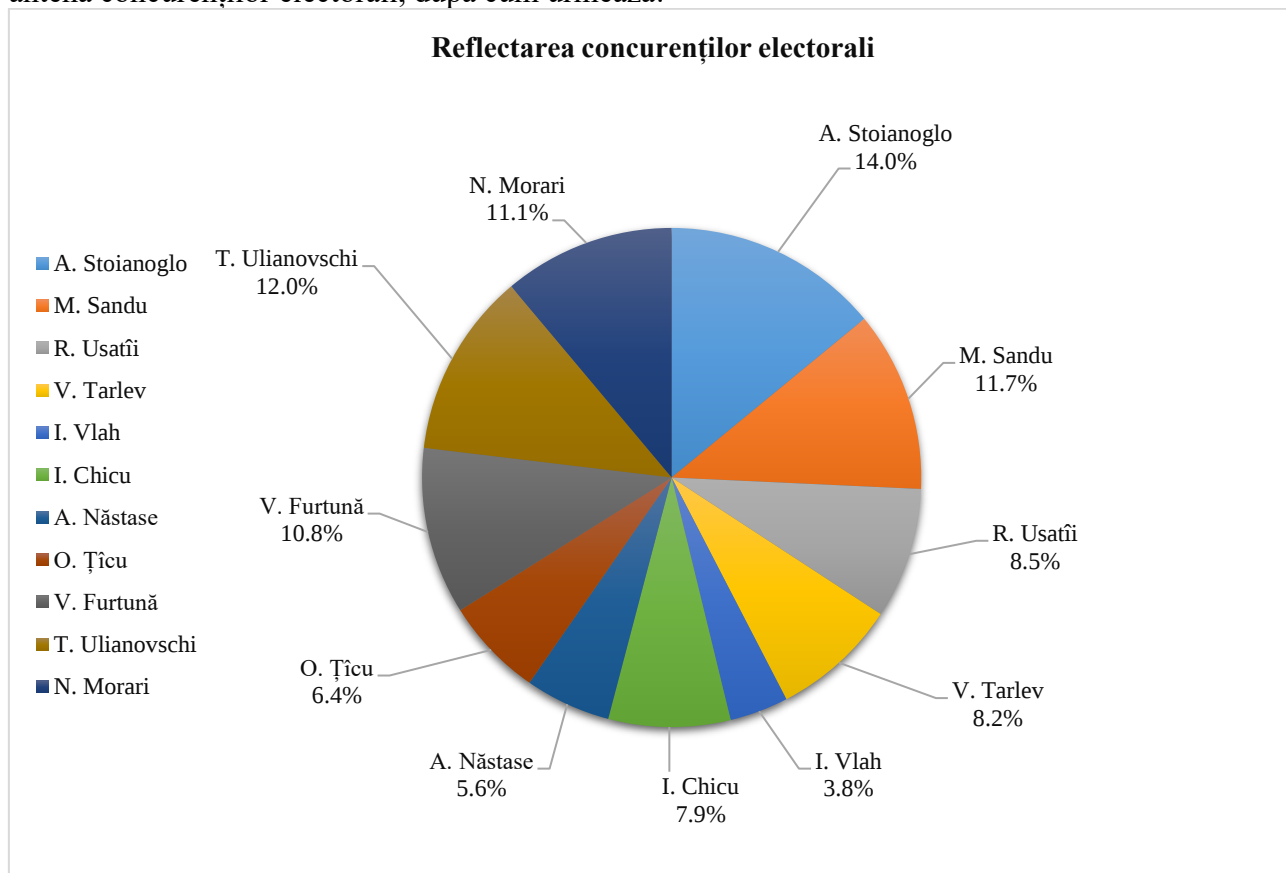
2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 4 categorii de protagoniști: participanți la referendum, concurenți electorali, organe de stat și organele electorale (CEC). Cetățeni de rând, actori politici, și experți nu au fost reflectați.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Drochia TV” a reflectat 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. Astfel, în cadrul programului de știri și actualități „Sinteza electorală săptămânală”, SMA a acordat timp de antenă concurenților electorali, după cum urmează:

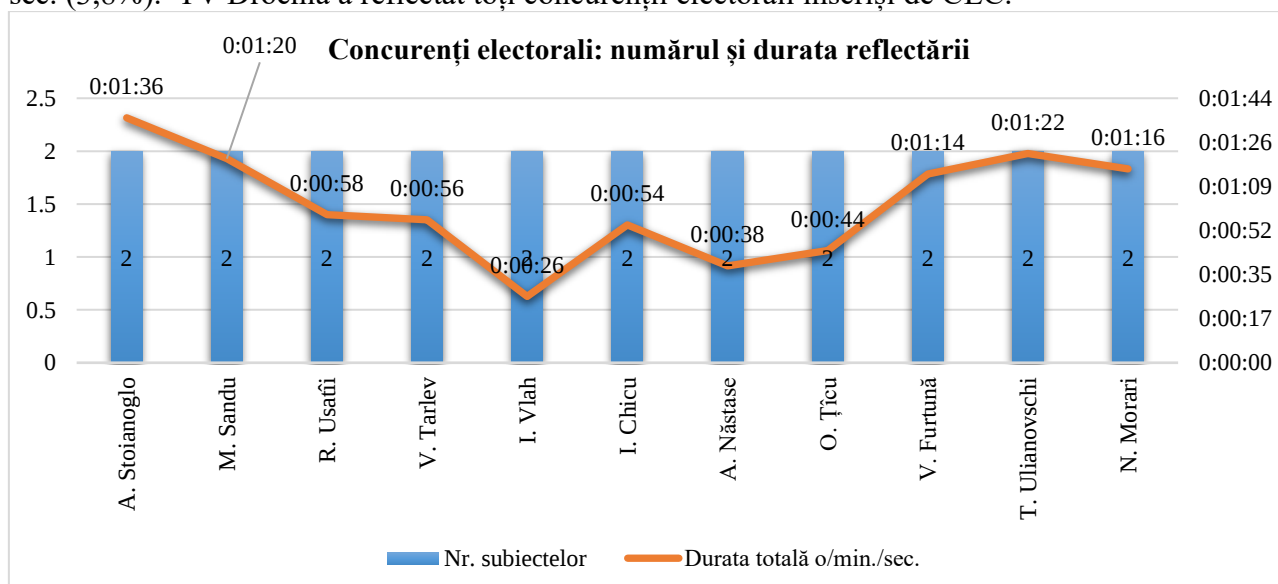
Nume concurent electoral	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	2	0:01:36

M. Sandu	2	0:01:20
R. Usafii	2	0:00:58
V. Tarlev	2	0:00:56
I. Vlah	2	0:00:26
I. Chicu	2	0:00:54
A. Nastase	2	0:00:38
O. Ticu	2	0:00:44
V. Furtună	2	0:01:14
T. Ulianoschi	2	0:01:22
N. Morari	2	0:01:16

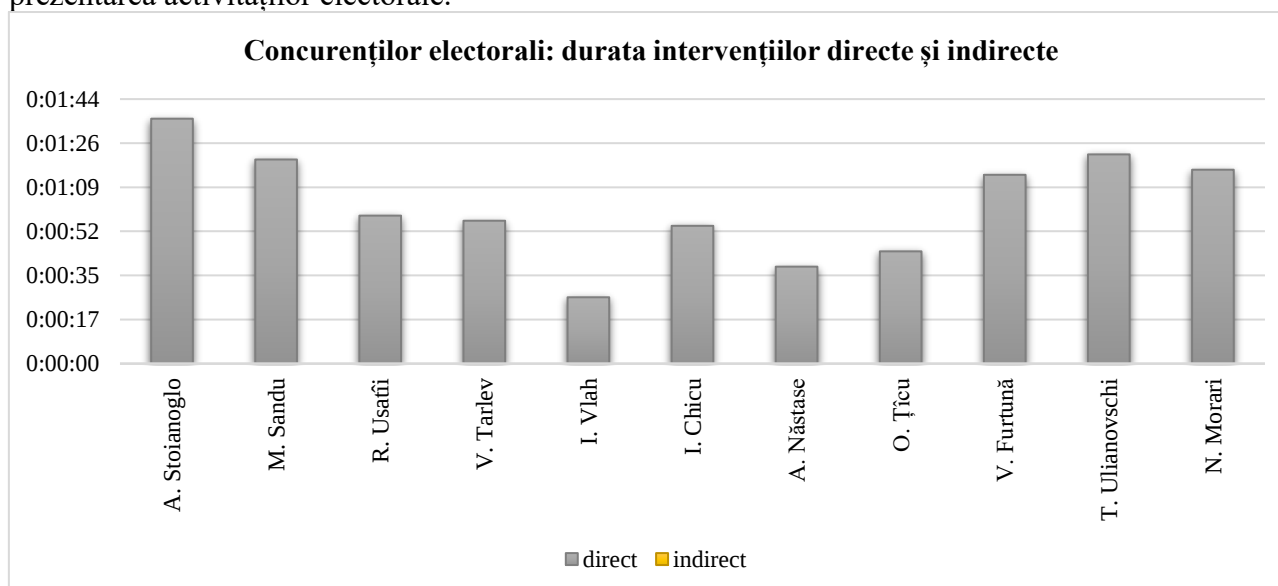
TOTAL

0:11:24

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 11 min. 24 sec. De cel mai mult timp a beneficiat A. Stoianoglo cu 1 min. 36 sec. (14%) urmat de M. Sandu cu 1 min. 20 sec. (11,7%). De cel mai puțin timp de reflectare a beneficiat concurentul electoral I. Vlah cu 26 sec. (3,8%). TV Drochia a reflectat toți concurenții electorali înscriși de CEC.

Fiecare concurent electoral a fost menționat într-un singur subiect cu oferirea timpului pentru prezentarea activităților electorale.

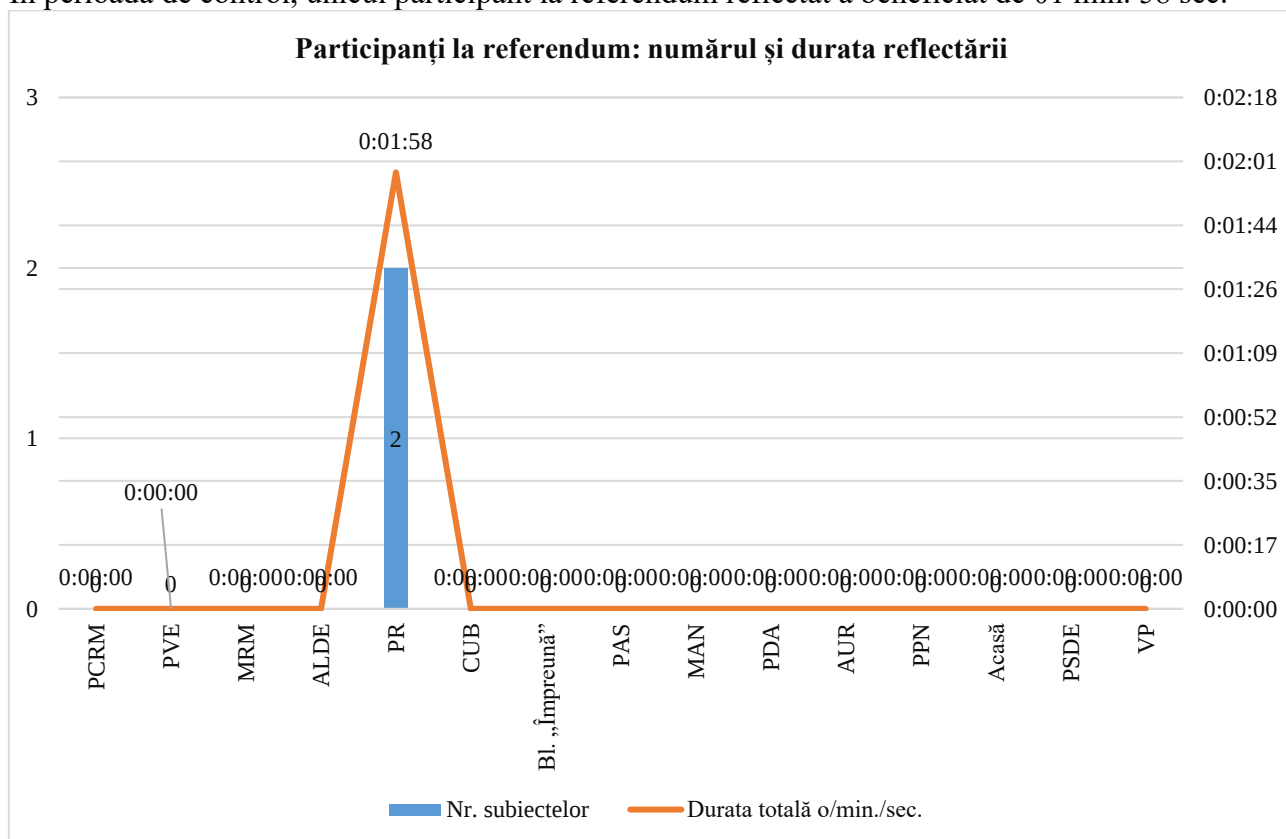
Cei 11 concurenți electorali au avut doar intervenții directe.

4. Reflectarea participanților la referendum

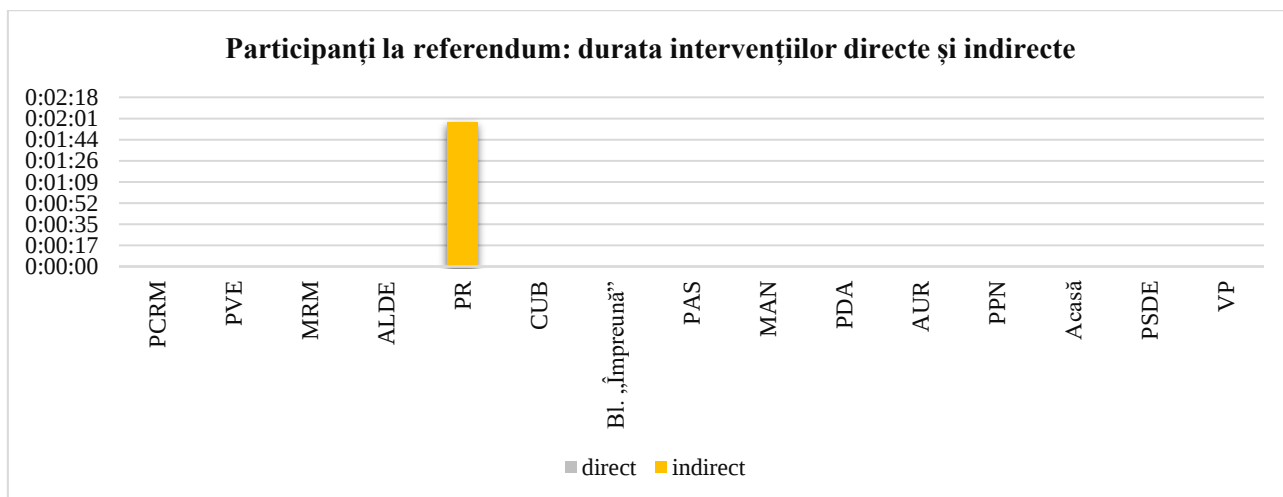
În perioada de raport, „Drochia TV” a reflectat un participant la referendum înregistrat de CEC, acesta fiind Partidul Renașterii (PR).

Participant la referendum	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
PCRM	0	0:00:00
PVE	0	0:00:00
MRM	0	0:00:00
ALDE	0	0:00:00
PR	2	0:01:58
CUB	0	0:00:00
Bl. „Împreună”	0	0:00:00
PAS	0	0:00:00
MAN	0	0:00:00
PDA	0	0:00:00
AUR	0	0:00:00
PPN	0	0:00:00
Acasă	0	0:00:00
PSDE	0	0:00:00
VP	0	0:00:00
total		0:01:58

În perioada de control, unicul participant la referendum reflectat a beneficiat de 01 min. 58 sec.

Participantul la referendum a fost menționat într-un singur subiect.

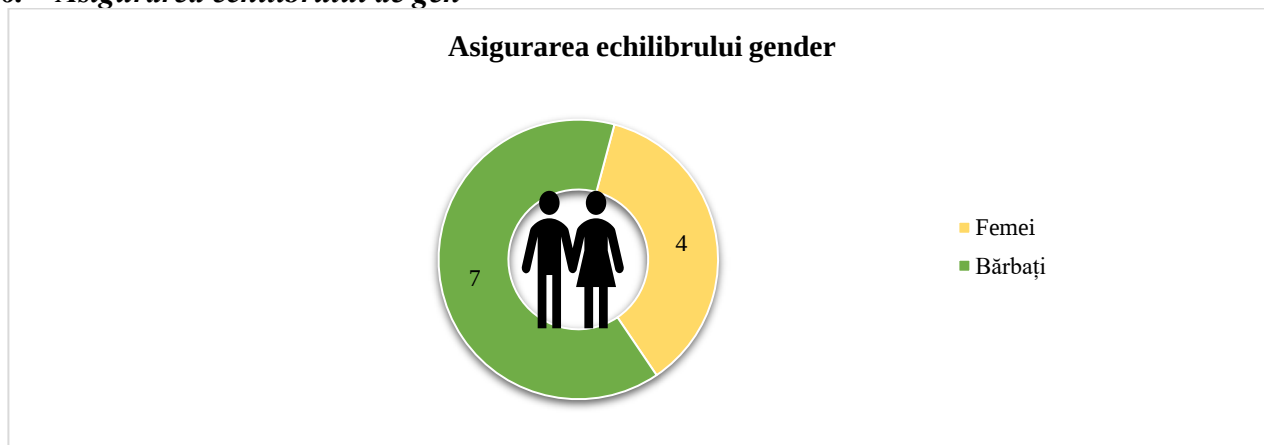
Participantul la referendum a fost reflectat doar indirect.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „Drochia TV” a reflectat un subiect electoral conflictual. Acesta nu a fost echilibrat cu poziția participantului la referendum „PR”.

✓ 12.10.24 ora 19:39:31 – titlul subiectului „Finanțări ilegale pentru votul „DA” sau „NU”

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 7 bărbați și a 4 femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele electorale abordate de „Drochia TV” au fost relevante și au vizat concurenții electorali și participanții la referendum.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali și participantul la referendum reflectați.

9. *Accesibilitate*

„Drochia TV” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin titrarea conținutului.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

La capitolul respectării declarației privind reflectarea alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional, depusă de către furnizorul de servicii media și aprobată de către CA, este de menționat că, toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media audiovizual de televiziune „Drochia TV” au fost incluse în rubrica „Electorală-2024”.

II. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	2	2	2
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	16 min. 16 sec.	12 min. 52 sec.	19 min. 20 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	100%	100%	100%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	11	11
5	Durata reflectării concurenților electorali	01 min. 50 sec.	10 min. 09 sec.	11 min. 24 sec.
6	Participanții la referendum reflectați	0	15	1
7	Durata reflectării participanților la referendum	0 sec.	01 min. 15 sec.	01 min. 58 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	0	0	0
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	0	0	1
9	Raportul gender (femei)	12	4	4
	Raportul gender (bărbați)	14	7	7
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	-	-	-

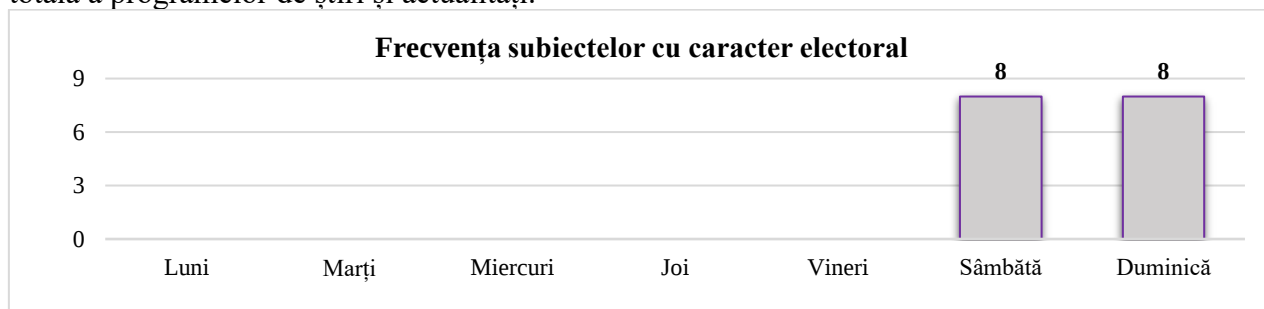
Este de menționat că în toate cele trei perioade de control furnizorul a reflectat toți cei 11 concurenți electorali, timpul acordat acestora fiind în continuă creștere. Spre deosebire de perioada precedentă de control, în care au fost reflectați toți cei 15 participanți, unicul participant la referendum reflectat în perioada de raport a fost „Partidul Renașterii”, informația fiind relevată în contextul investigațiilor efectuate de autorități.

„Media TV”

I. Programe de știri și actualități

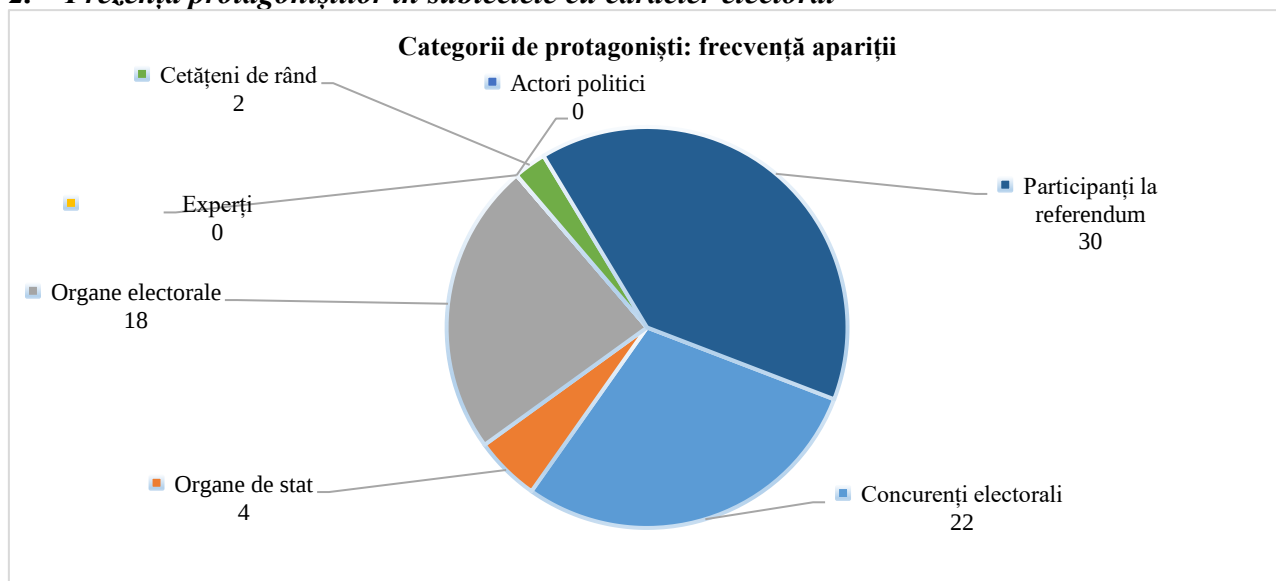
1. *Reflectarea campaniei electorale*

În perioada 07 – 13 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „Media TV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri Media TV”, de la ora 18:00, 16 subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 34 min. 30 sec., ceea ce constituie 82% din durata totală a programelor de știri și actualități.

Pe 12.10.2024 și 13.10.2024, numărul subiectelor cu caracter electoral difuzate a fost identic. În ziua de duminică, au fost difuzate în reluare toate subiectele electorale din ziua de sâmbătă. Totodată, este de menționat că SMA a difuzat știri electorale în zilele indicate în Declarația privind politica editorială aprobată de CA.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

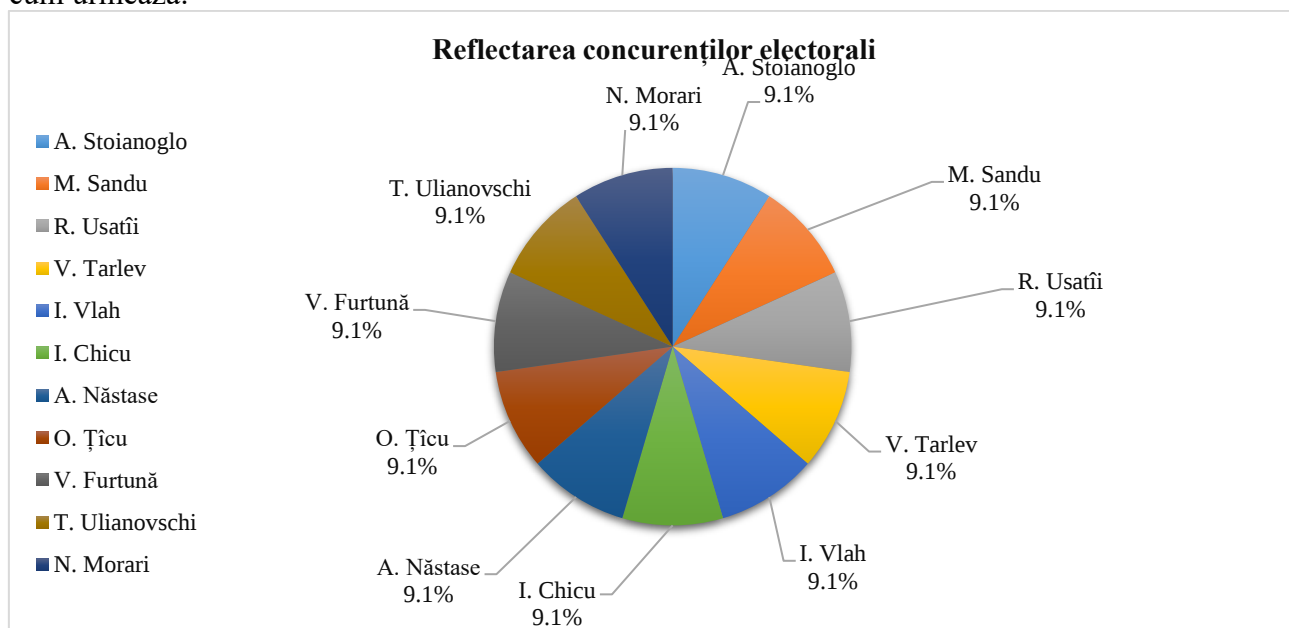
În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 5 categorii de protagoniști, preponderent, participanți la referendum (30 de ori), concurenți electorali (22 de ori), organele electorale (18 ori), organele de stat (4 de ori), și cetățeni de rând (2 ori). În calitate de organ de stat a fost reflectată instituția APL Cimișlia. În calitate de organe electorale a fost reflectată CEC și birourile electorale locale.

De cele mai multe apariții au beneficiat participanții la referendum. Cele mai puține apariții le-au avut cetățenii de rând.

Categoriile „experți” și „actori politici” nu au avut apariții.

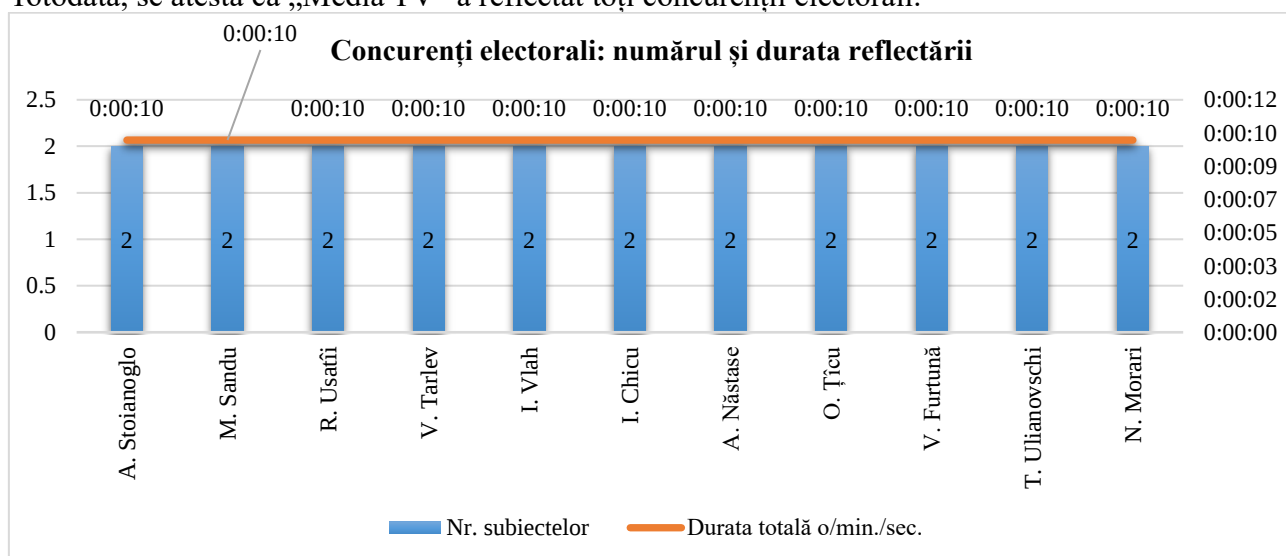
3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Media TV” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

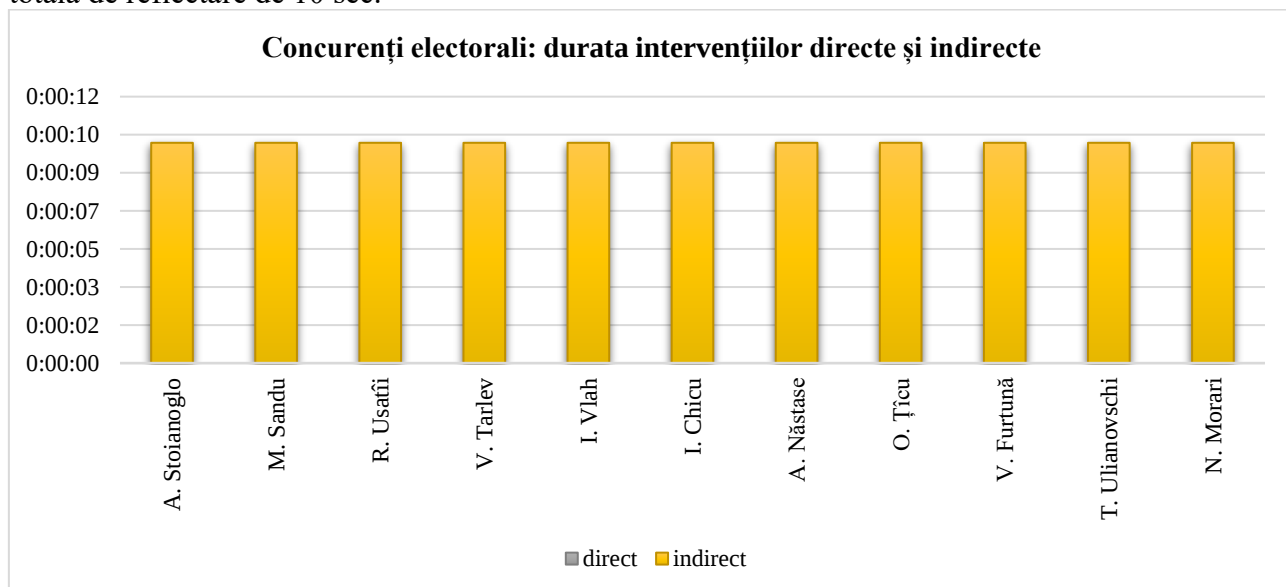

Nume concurent electoral	Nr. de subiecte	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	2	0:00:10
M. Sandu	2	0:00:10
R. Usafii	2	0:00:10
V. Tarlev	2	0:00:10
I. Vlah	2	0:00:10
I. Chicu	2	0:00:10
A. Năstase	2	0:00:10
O. Țicu	2	0:00:10
V. Furtună	2	0:00:10
T. Ulianovschi	2	0:00:10
N. Morari	2	0:00:10
TOTAL		00:01:50

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 01 min. 50 sec. Totodată, se atestă că „Media TV” a reflectat toți concurenții electorali.

Toți concurenții electorali au fost doar nominalizați în cadrul a două subiecte, fiecare având o durată totală de reflectare de 10 sec.

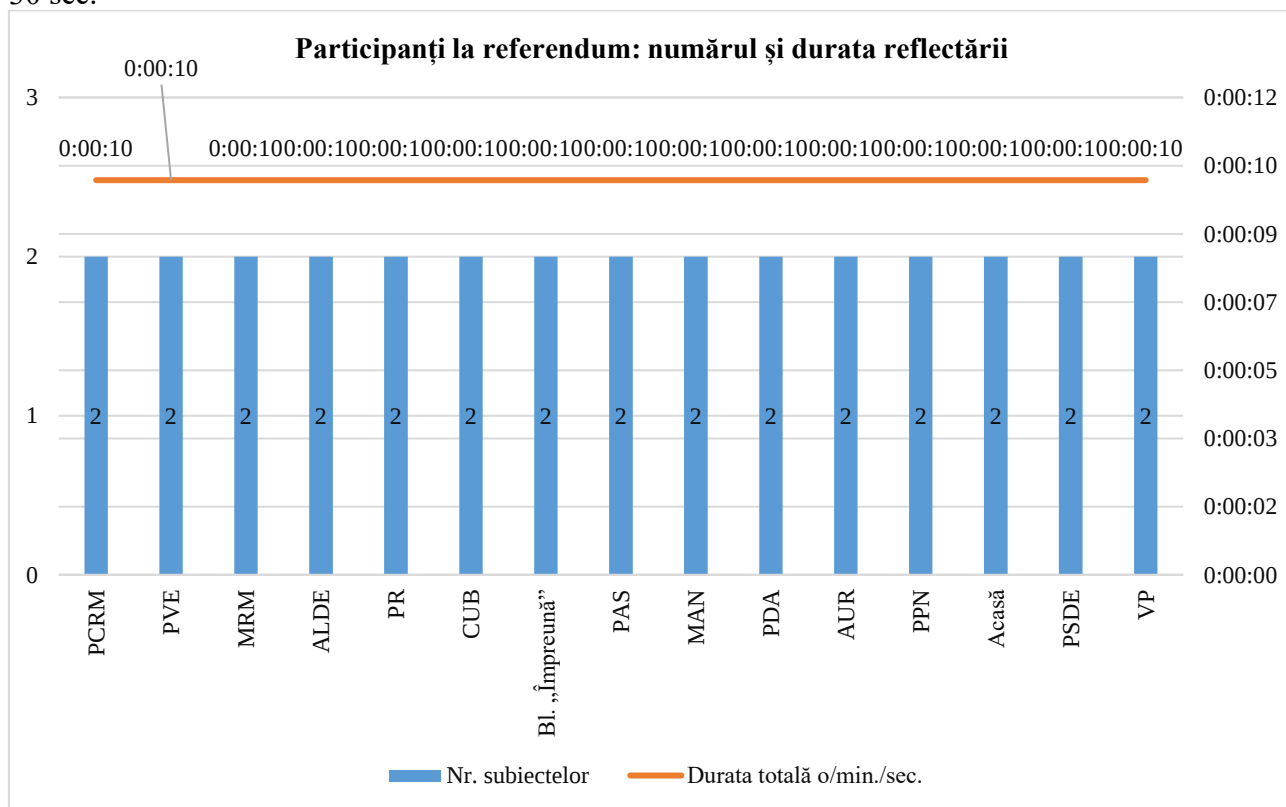
Concurenții electorali au avut parte de apariții indirecte.

4. Reflectarea participanților la referendum

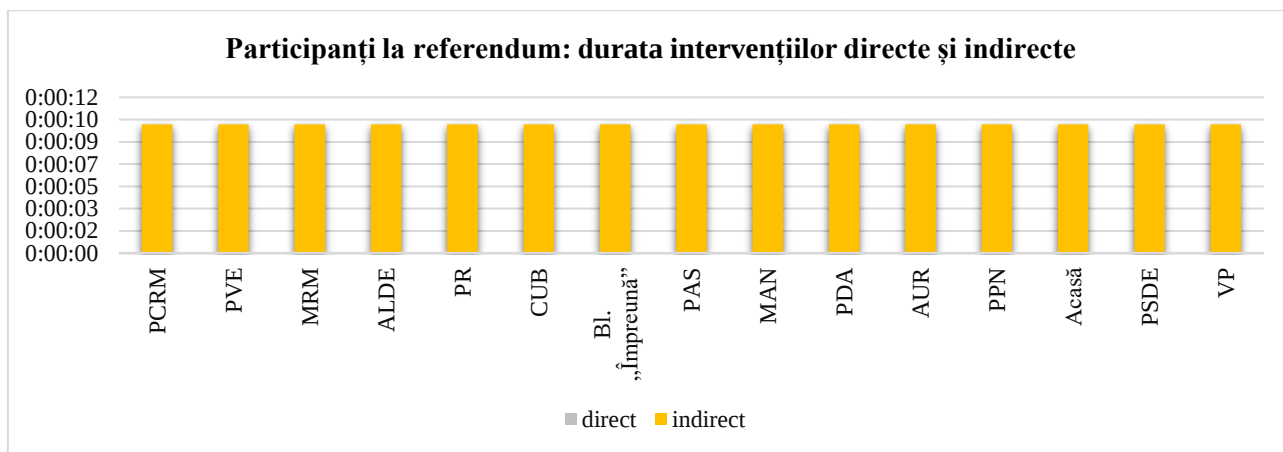
În perioada de raport, au fost reflectați 15 participanți înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp participanților la referendum, după cum urmează:

Participant la referendum	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
PCRM	2	0:00:10
PVE	2	0:00:10
MRM	2	0:00:10
ALDE	2	0:00:10
PR	2	0:00:10
CUB	2	0:00:10
Bl. „Împreună”	2	0:00:10
PAS	2	0:00:10
MAN	2	0:00:10
PDA	2	0:00:10
AUR	2	0:00:10
PPN	2	0:00:10
Acasă	2	0:00:10
PSDE	2	0:00:10
VP	2	0:00:10
Total		0:02:30

În perioada de control, volumul total de timp acordat participanților la referendum a fost de 02 min. 30 sec.

Toți participanții la referendum au fost doar nominalizați în cadrul a două subiecte, fiecare având o durată totală de reflectare de 10 sec.

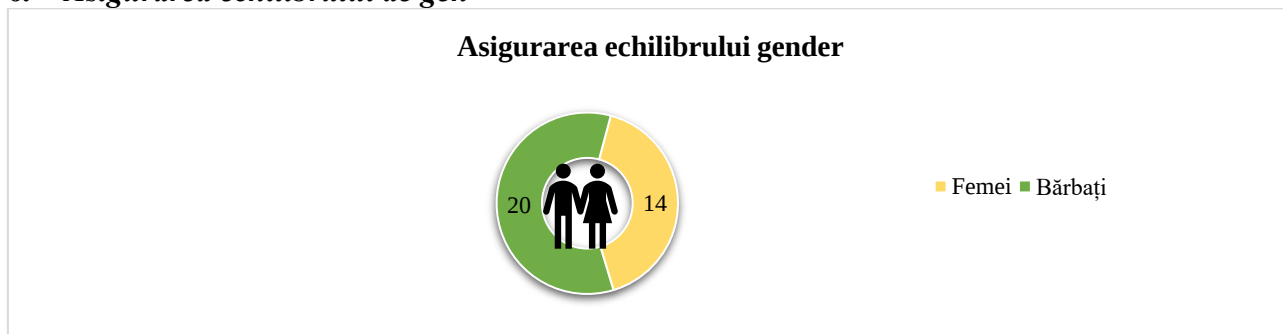

Participanții la referendum au avut parte de apariții indirecte.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „Media TV” nu a reflectat subiecte electorale cu caracter conflictual.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 20 de bărbați și 14 femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele electorale abordate de „Media TV” au fost relevante și au vizat procesul electoral: informații generale de la CEC privind tehnica votării, pregătirile de scrutin din orașul Cimișlia, informații de la APL Cimișlia privind desfășurarea scrutinului la nivel local. „Media TV” a pus accent pe evenimente regionale pentru procesul electoral din raionul Cimișlia, ca de exemplu reflectarea aspectelor tehnice privind desfășurarea scrutinului din 20 octombrie, atât în orașul Cimișlia, cât și în localitățile din regiune.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/participanții la referendum reflectați.

9. *Accesibilitate*

SMA a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

În perioada de raport, „Media TV”, în cadrul programelor de știri și actualități, a inclus toate subiectele electorale în rubrica specială „Electorală 2024”.

II. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	38	7	16
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	01 oră 31 min. 13 sec.	22 min. 02 sec.	34 min. 30 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	51%	1%	82%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	7	11	11
5	Durata reflectării concurenților electorali	01 min. 00 sec.	04 min. 15 sec.	01 min. 50 sec.
6	Numărul participanților la referendum reflectați	4	-	15
7	Durata reflectării participanților la referendum	48 sec.	-	02 min. 30 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	-	-	-
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	7	21	14
	Raportul gender (bărbați)	17	26	20
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	-	Pct. 48 din Regulamentul CEC	-

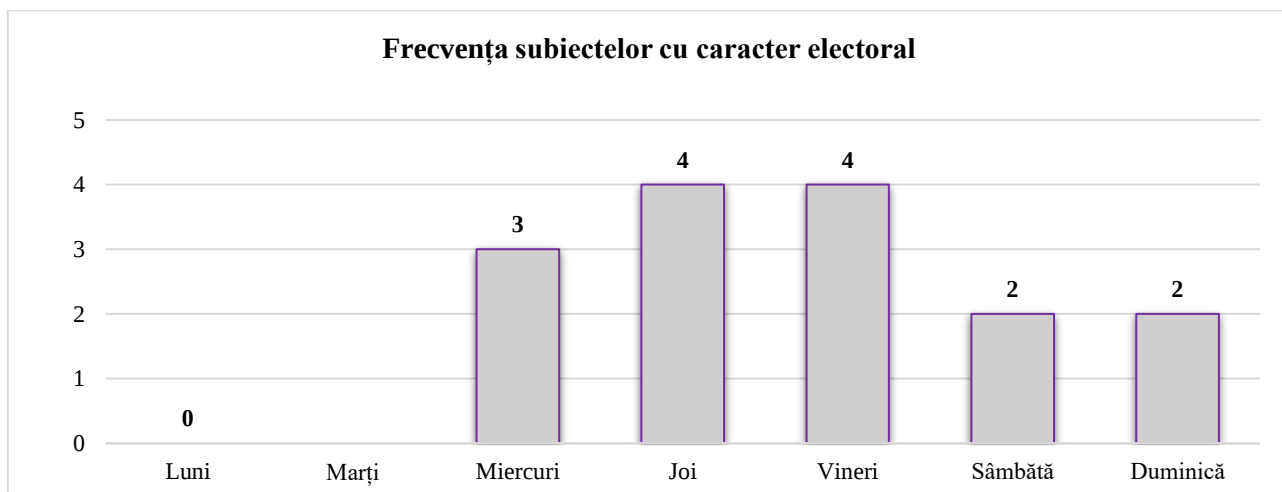
Pe parcursul celor trei perioade de control numărul subiectelor electorale difuzate a înregistrat o scădere importantă, de la 38 în prima perioadă la 7 în cea de-a doua, cu o ușoară revenire în perioada III (16). Timpul alocat subiectelor a urmat același trend – de la 01 oră 31 min. 13 sec. în prima perioadă, la 22 min. 02 sec. în cea de-a doua și 34 min. 30 sec. în perioada III. Raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat valori extreme, oscilând între 1% în cea de-a doua perioadă de control și 82% în perioada a III-a. Un dezechilibru pronunțat a fost identificat și în raport cu reflectarea participanților la referendum: timpul alocat acestora a fost de 48 de sec. (perioada I), 02 min. 30 sec. (perioada III), în cea de-a doua perioadă de control furnizorul omițând să reflecte activitatea acestora; numărul participanților reflectați a crescut de la 4 (perioada I) la 15 (perioada III), la capitolul respectiv fiind înregistrată valoarea „0” în cea de-a doua perioadă de control.

„TV Elita”

I. Program de știri și actualități

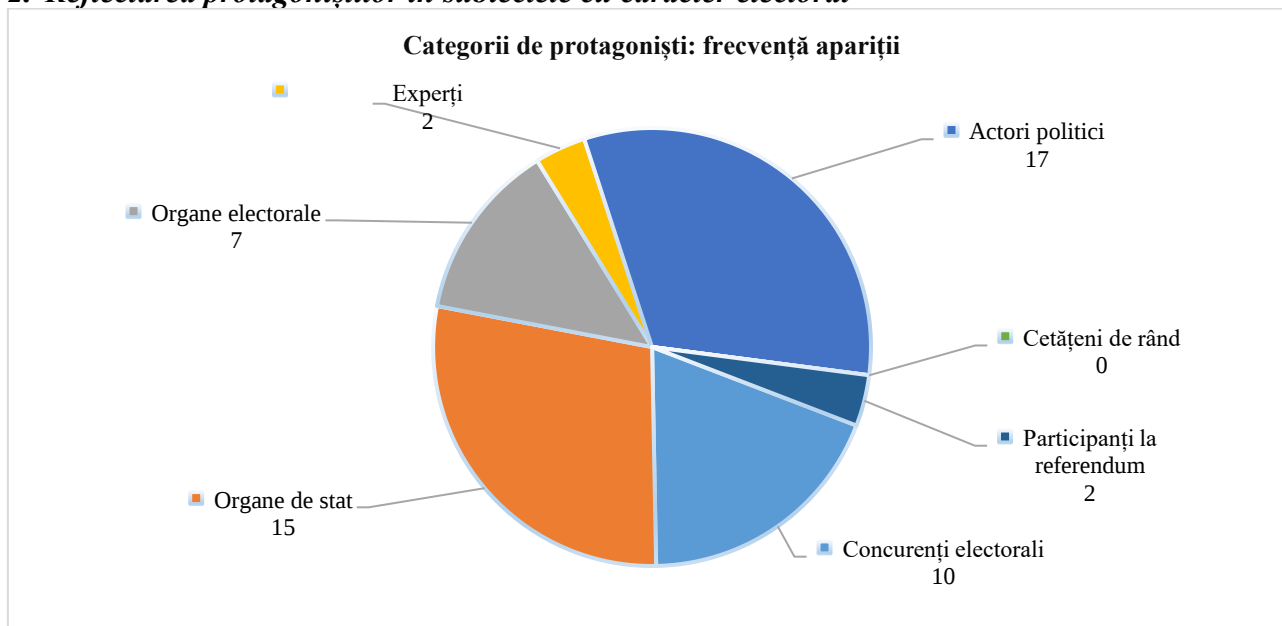
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 07-13 octombrie 2024, „TV Elita” a difuzat, în programele de știri și actualități, 15 subiecte cu caracter electoral, dintre care 6 subiecte în primă difuzare. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 25 min. 49 sec., ceea ce constituie 17 % din durata totală a programelor de știri și actualități.

„TV Elita” a difuzat subiecte cu caracter electoral în 5 zile din 7. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate joi și vineri, câte 4 subiecte în fiecare zi. Cele mai puține știri au fost difuzate în ziua de sâmbătă și duminică. Totodată, este de menționat că în data de 07 octombrie (luni), „TV Elita” nu a difuzat subiecte electorale în buletinul informativ, iar la data de 08 octombrie (marți), a lipsit buletinul informativ de la ora 21:00. În contextul celor expuse mai sus, este de menționat că prin scrisoarea nr. 10 din 10.10.2024 expediată în adresa CA, „TV Elita” a indicat faptul că până la data de 09 octombrie, s-au confruntat cu unele deficiențe, inclusiv de ordin tehnic, care au fost înlăturate începând cu 09 octombrie.

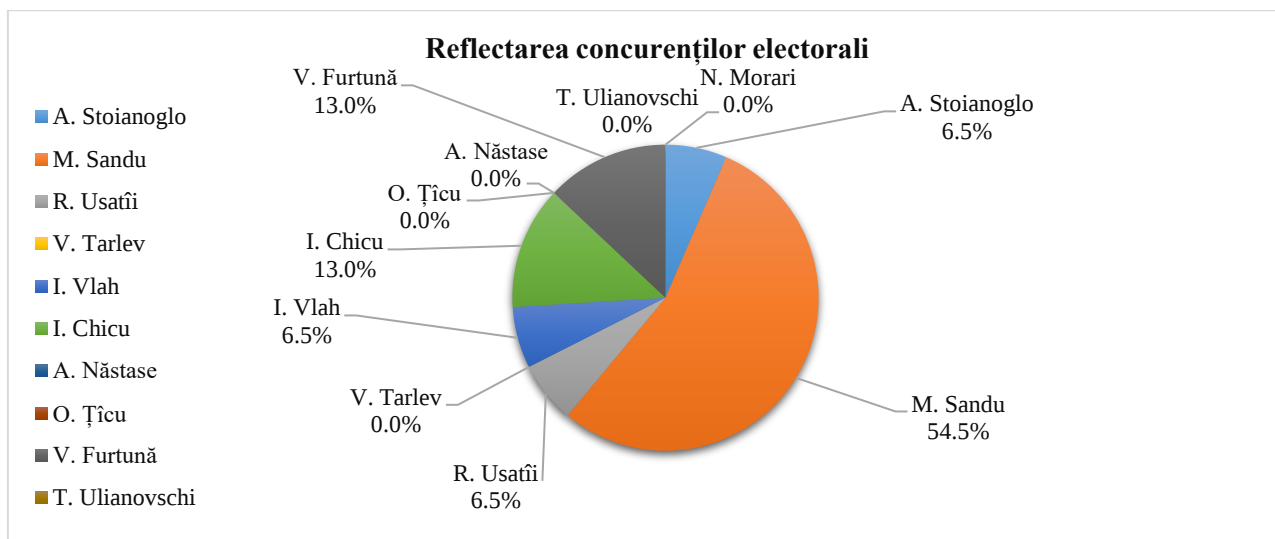
2. Reflectarea protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 6 categorii de protagoniști din 7, preponderent actorii politici (17 apariții), organele de stat (15 apariții), concurenții electorali (10), organele electorale (7), experții și participanții la referendum, cu câte 2 apariții fiecare. Astfel, cele mai multe prezențe în cadrul subiectelor cu caracter electoral le-au revenit actorilor politici, fiind reflectați PAS, PSRM, Bl. „Victorie”, PN, iar cele mai puține – organelor electorale (CEC) și participanților la referendum. Totodată, cetățenii de rând nu s-au regăsit în buletinele de știri difuzate de „TV Elita”.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „TV Elita” a reflectat 6 concurenți electorali din 11 înregistrați de CEC, toți fiind menționați în cadrul subiectelor cu caracter electoral difuzate. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

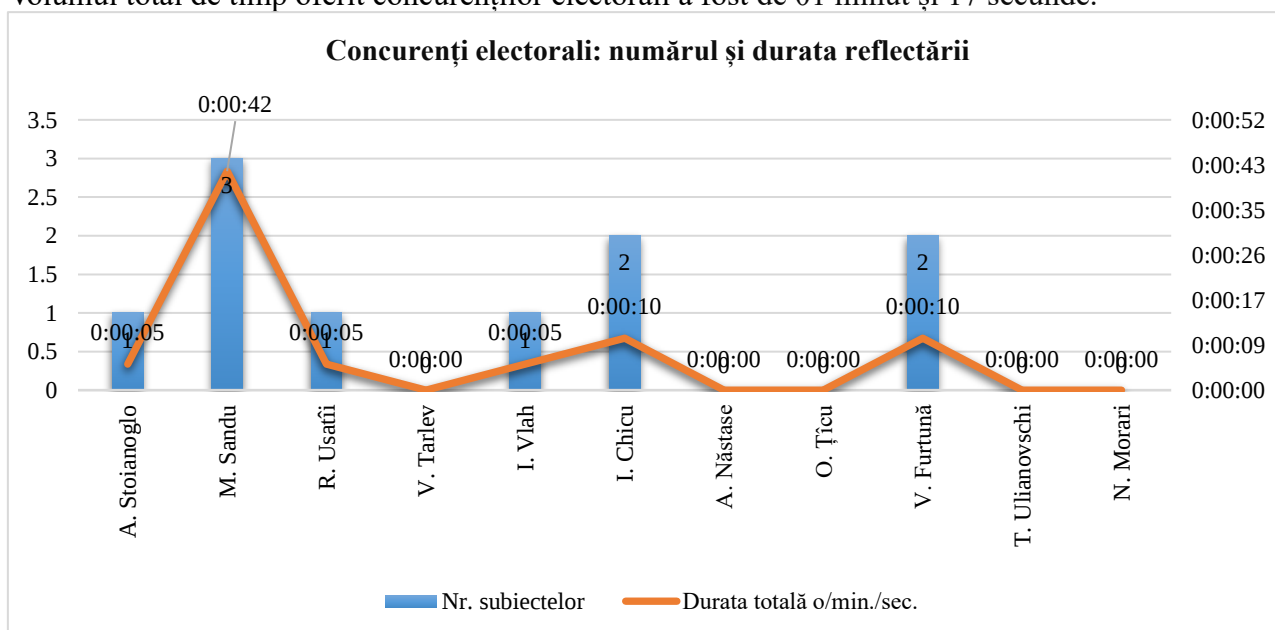

Nume concurent electoral	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	1	0:00:05
M. Sandu	3	0:00:42
R. Usafii	1	0:00:05
V. Tarlev	-	-
I. Vlah	1	0:00:05
I. Chicu	2	0:00:10
A. Năstase	-	-
O. Țicu	-	-
V. Furtună	2	0:00:10
T. Ulianoschi	-	-
N. Morari	-	-

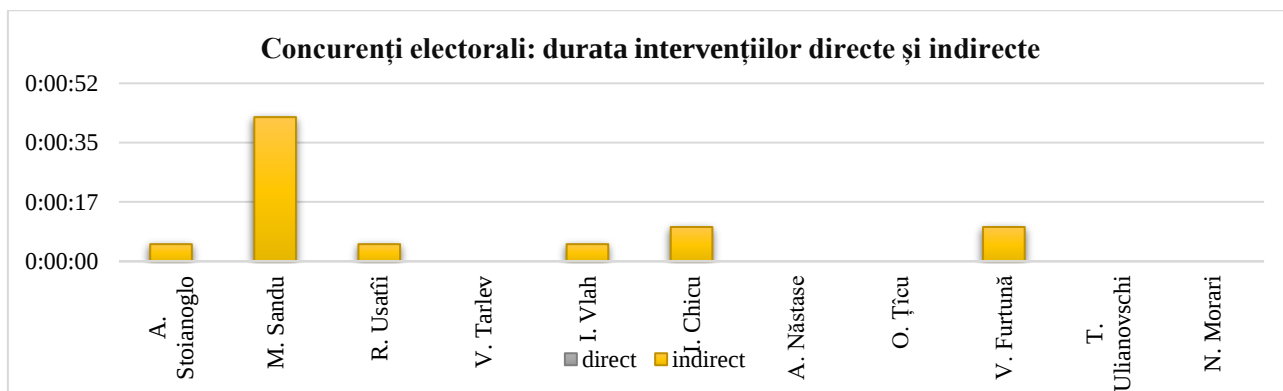
TOTAL

0:01:17

Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 01 minut și 17 secunde.

Toți concurenții electorali au fost nominalizați în cadrul subiectelor cu caracter electoral. 5 concurenți electorali nu au beneficiat de timp de reflectare.

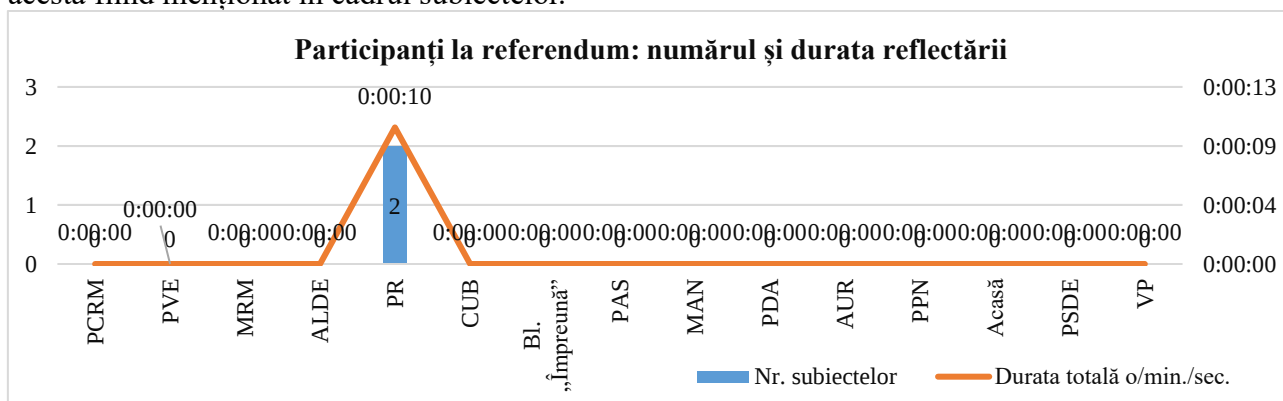
Cei 6 concurenți electorali au beneficiat doar de intervenții indirecte.

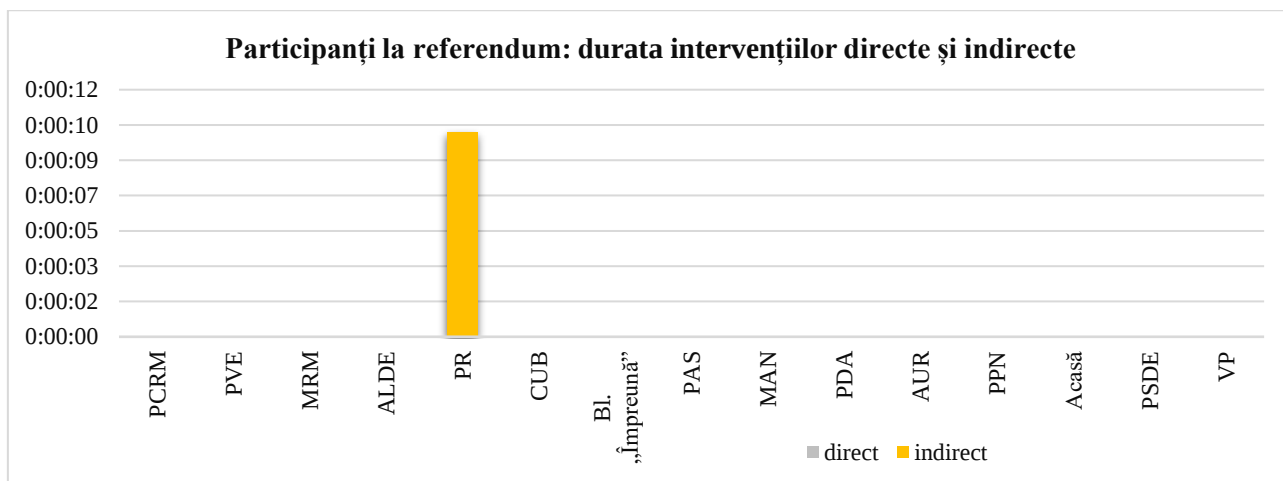
4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, „TV Elita” a reflectat 1 participant la referendum din cei 15 înregistrați de CEC, acesta fiind menționat în cadrul buletinelor informative difuzate, acesta fiind Partidul Renaștere (PR). În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp participanților la referendum, după cum urmează:

Participant la referendum	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
PCRM	-	-
PVE	-	-
MRM	-	-
ALDE	-	-
PR	2	0:00:10
CUB	-	-
Bl. „Împreună”	-	-
PAS	-	-
MAN	-	-
PDA	-	-
AUR	-	-
PPN	-	-
Acasă	-	-
PSDE	-	-
VP	-	-
total		0:00:10

În perioada de control, volumul total de timp oferit participantului la referendum a fost de 10 secunde, acesta fiind menționat în cadrul subiectelor.

Participantul la referendum PR a avut intervenție indirectă, fiind menționat în cadrul unui subiect cu caracter electoral.

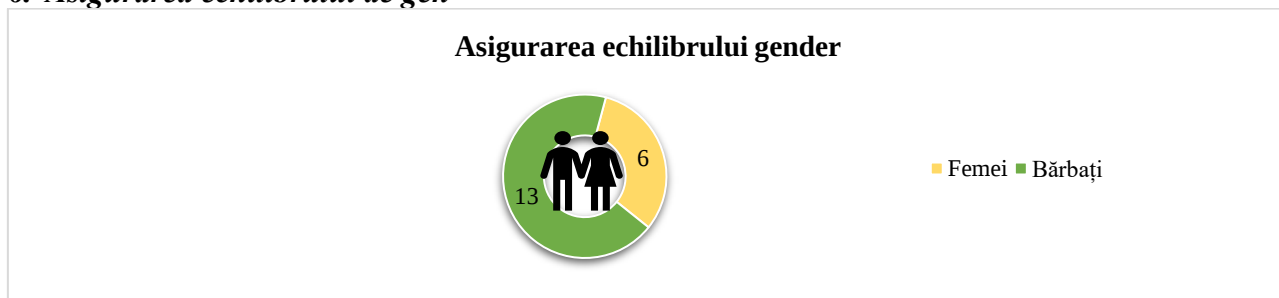
5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „TV Elita” a difuzat 2 subiecte cu caracter conflictual care au fost prezentate dezechilibrat.

1) În primul subiect cu titlul **„Promo-Lex: Cheltuieli nedeclarate și implicarea bisericii în campanie electorală”** difuzat la data de 09 octombrie, ora 21:04:00 (prezentat în reluare la data de 10 octombrie, ora 21:08:14) se vorbește despre raportul de monitorizare al Asociației „Promo-Lex”, în care au fost raportate abaterile depistate în timpul desfășurării campaniei electorale. Observatorii Promo-Lex au raportat 32 de cazuri de utilizare a resurselor administrative, majoritatea au vizat partidul de guvernământ, PAS. Analista electorală M. Focșă: *„Utilizarea abuzivă a resurselor administrative a fost constatată în cel puțin 32 de cazuri, dintre care 30 de cazuri au vizat PAS și M. Sandu și câte un caz, Blocul politic „Victorie” și respectiv I. Chicu, desemnat de PDCM.”* „...Am observat 3 cazuri, în care reprezentanții cultelor religioase au făcut agitație electorală. Într-un caz au fost diseminate mesaje anti-UE, în alte 2 cazuri au fost promovați 2 candidați la funcția de președinte, fiind vizată V. Furtună și M. Sandu.” „...Coruperea alegătorilor a fost observată în cel puțin 7 cazuri, în toate fiind vizat Blocul politic „Victorie” și în mare parte acestea s-au manifestat prin oferirea participanților la evenimentele organizate, a genților cu diferite produse alimentare.” Subiectul conflictual este parțial echilibrat cu prezentarea poziției PAS și a Bl. „Victorie”, însă lipsesc pozițiile concurenților electorali vizati, și anume M. Sandu, I. Chicu și V. Furtună.

2) Subiect cu titlu: **„Cadouri electorale cu dulciuri expirate”**, difuzat la data de 11 octombrie, ora 21:09:42 (prezentat în reluare la data de 12 octombrie, ora 21:11:11 și la data de 13 octombrie, ora 21:10:55) – subiect despre descinderile întreprinse de Poliție, într-un depozit din Durlești, în care au fost găsite cutii pe care era imprimată emblema Bl. „Victorie”. Totodată se menționează că cutiile conțineau produse alimentare care urmau să fie distribuite în scop de corupere a alegătorilor. Subiectul nu a fost echilibrat cu prezentarea poziției părții acuzate și anume, poziția Bl. „Victorie”.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 6 femei și 13 bărbați.

7. Relevanța temelor abordate

Toate subiectele cu caracter electoral difuzate de „TV Elita” în perioada de raport au fost relevante și au vizat procesul electoral.

8. Atitudine autor

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare în buletinele informative difuzate.

9. Accesibilitate

SMA a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin titrarea sincron a buletinelor de știri de la ora 21:00.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

În data de 08 octombrie, a lipsit buletinul informativ de la ora 21:00. Conform Declarației privind reflectarea alegerilor aprobată de CA, „TV Elita” și-a asumat să prezinte buletine informative de luni până duminică. În contextul celor expuse, este de menționat că prin scrisoarea nr. 10 din 10.10.2024 expediată în adresa CA, „TV Elita” a indicat faptul că până la data de 09 octombrie, s-au confruntat cu unele deficiențe, inclusiv de ordin tehnic, care au fost înlăturate ulterior.

În prima și a doua perioadă de monitorizare au fost atestate devieri ale orei de începere a buletinului informativ de la ora 21:00, totodată, ca urmare a controlului s-a atestat că, începând cu data de 09 octombrie, ora de începere a buletinului de la ora 21:00, a fost respectată, iar devieri de timp nu au fost înregistrate.

La 10 octombrie, ora 21:05:53, „TV Elita” a prezentat un sondaj în care au fost prezentați favoriții pentru fotoliu de președinte al Republicii Moldova, sondajul fiind prezentat incorect, dat fiind faptul că în știre a lipsit informația cu privire la metodologia utilizată, perioada în care a fost efectuat sondajul, geografia sondajului, marja de eroare și autorizarea sau lipsa autorizării de către CEC.

În perioada de raport, toate subiectele cu caracter electoral difuzate de „TV Elita” au fost încadrate în rubrica „Electorala 2024”.

II. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	29	7	15
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	34 min. 42 sec.	06 min. 52 sec.	25 min. 49 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	12 %	3 %	17 %
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	11	6
5	Durata reflectării concurenților electorali	02 min. 45 sec.	55 sec.	01 min. 17 sec.

6	Numărul participanților la referendum reflectați	-	-	1
7	Durata reflectării participanților la referendum	-	-	10 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	-	-	-
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	2
9	Raportul gender (femei)	16	5	6
	Raportul gender (bărbați)	35	7	13
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	Pct. 28 și pct. 38 din Regulamentul CEC	Pct. 28 și pct. 38 din Regulamentul CEC	p. 48 din Regulamentul CEC

Comparativ cu cea de-a doua perioadă de control, în perioada de referință furnizorul a alocat mai multă atenție subiectelor cu caracter electoral, valorile crescând în raport cu timpul acordat acestora (de la 06 min. 52 sec. la 25 min. 49 sec.), numărul subiectelor (de la 7 la 15) și ponderea subiectelor raportată la durata totală a programelor de știri (de la 3% la 17%). Valorile de timp și număr de subiecte au rămas, însă, inferioare celor înregistrate în prima perioadă de control (29 de subiecte și 34 min. 42 sec.). În contextul reflectării activităților legate de referendumul republican constituțional, furnizorul a reflectat 1 participant, în acest sens fiind alocate 10 secunde.

În perioada de raport „TV Elita” a difuzat 2 subiecte cu caracter conflictual dezechilibrat. Astfel, subiectele conflictuale cu titlul „*Promo-Lex: Cheltuieli nedeclarate și implicarea bisericii în campanie electorală*” (difuzat la data de 09 octombrie, ora 21:04:00, în reluare la data de 10 octombrie, ora 21:08:14) și al doilea subiect „*Cadouri electorale cu dulciuri expirate*” (difuzat la data de 11 octombrie, ora 21:09:42, în reluare la data de 12 octombrie, ora 21:11:11 și 13 octombrie, ora 21:10:55), nu au fost echilibrate prin prezentarea poziției părților acuzate vizate în subiecte.

La data de 10 octombrie, ora 21:05:53, „TV Elita”, a difuzat un sondaj de opinii privind favoriții pentru fotoliu de președinte al Republicii Moldova, sondajul fiind prezentat incorect, dat fiind faptul că în știre a lipsit informația cu privire la metodologia utilizată, perioada în care a fost efectuat sondajul, geografia sondajului, marja de eroare și autorizarea sau lipsa autorizării de către CEC, în acest sens fiind relevante prevederile **pct. 48** din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea CEC nr. 1137/2023, care statuează următoarele: „*În perioada electorală FSM, în cazul în care reflectă rezultatele sondajelor de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor, prezintă suplimentar în mod obligator următoarea informație: 1) cine a comandat, cine a realizat și, dacă se cunoaște, cine a plătit sondajul; 2) metodologia utilizată și perioada în care a fost efectuat sondajul; 3) geografia sondajului, dimensiunea eșantionului (numărul de respondenți) și marja de eroare; 4) autorizarea sau lipsa autorizării sondajului de către CEC.*”

Potrivit prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325 din 08.12.2022: „*În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.*”

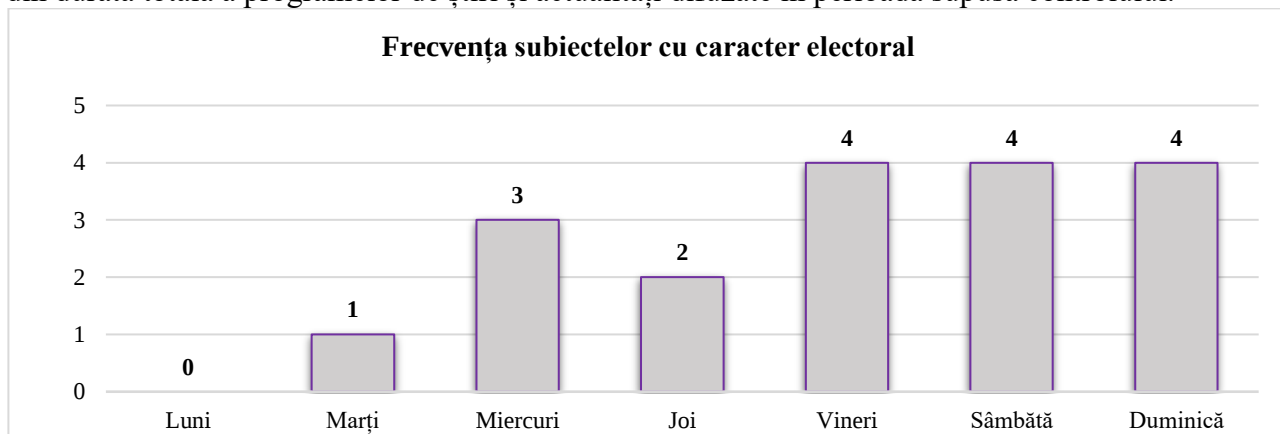
„Studio-L”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

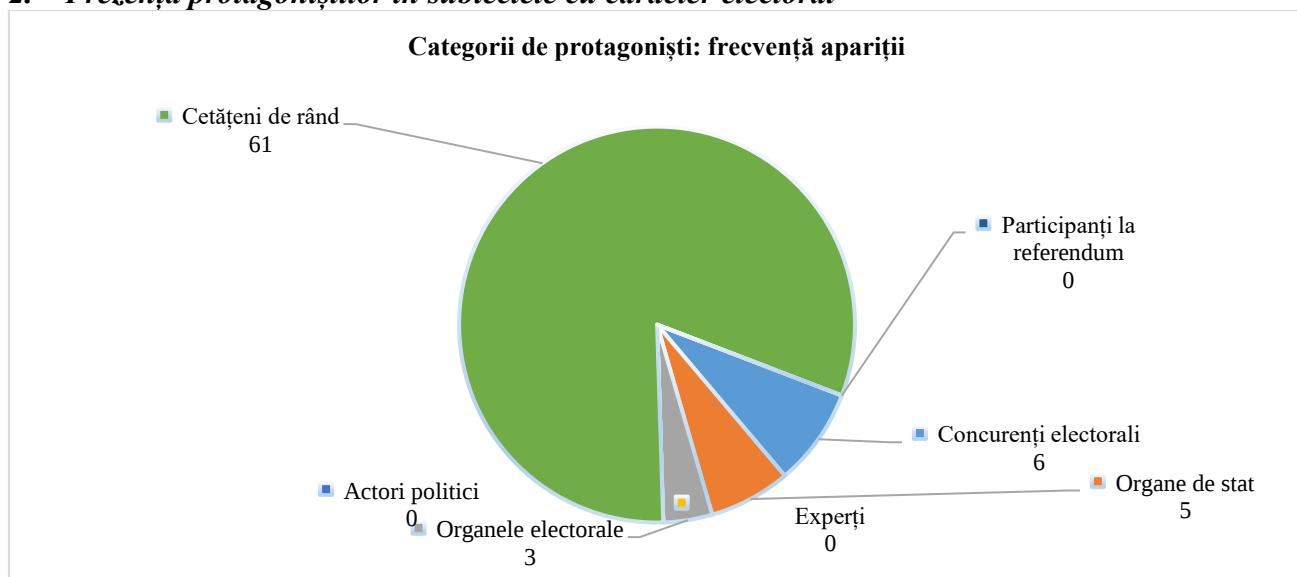
În perioada de control, serviciul media „Studio-L” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri”, de la ora 19:05, 18 subiecte cu caracter electoral.

Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 53 min. 37 sec., ceea ce constituie 17% din durata totală a programelor de știri și actualități difuzate în perioada supusă controlului.

„Studio-L” a difuzat știri cu caracter electoral 6 zile din 7. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 11 și 12 octombrie. Subiectele de sâmbătă sunt date în reluare în ziua de duminică.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

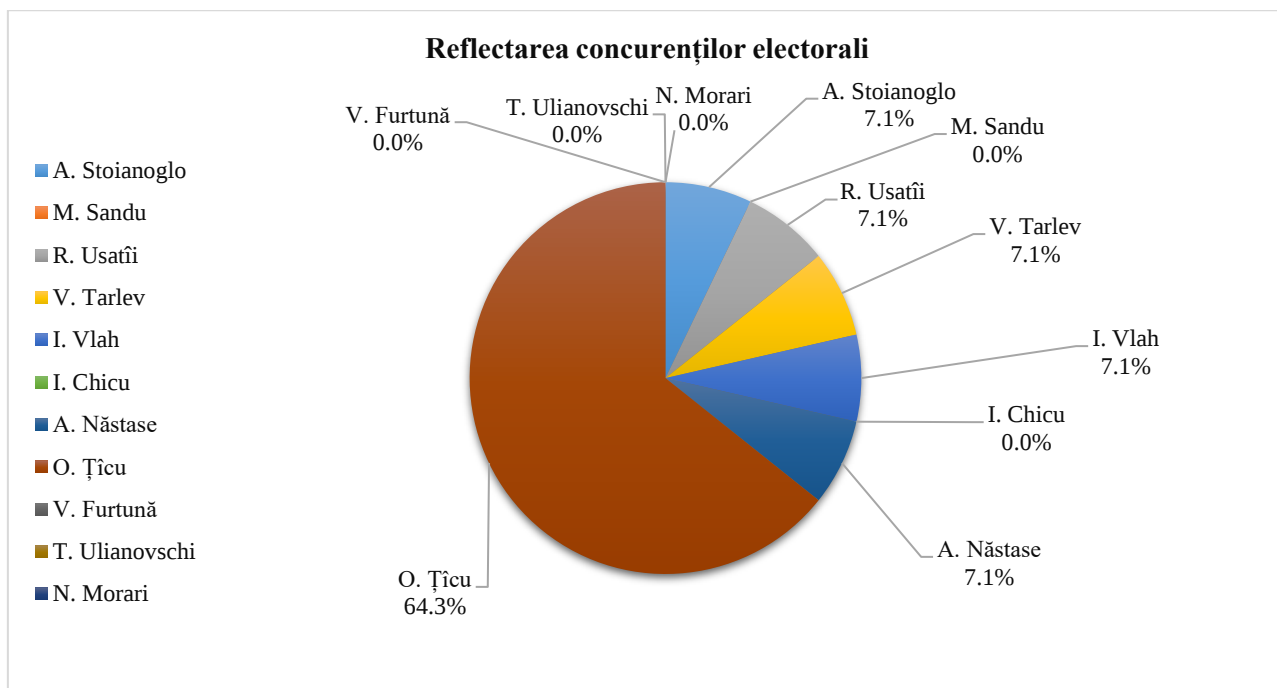
În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 4 categorii de protagoniști: concurenți electorali, organe electorale, organe de stat și cetățeni de rând.

Actori politici, experți și participanții la referendum nu au fost reflectați.

De cele mai multe apariții au beneficiat cetățenii de rând. Cele mai puține apariții le-au avut organele electorale.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Studio-L” a reflectat 6 concurenți electorali înregistrați de CEC (*din 11 concurenți înregistrați*). În cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp de antenă concurenților electorali, după cum urmează:

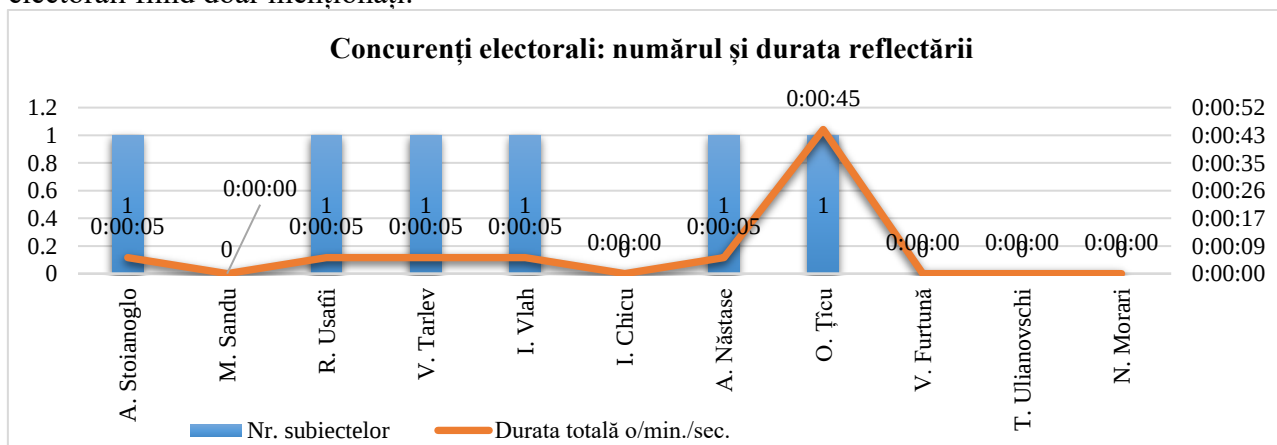

Nume concurent electoral	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	1	0:00:05
M. Sandu	-	-
R. Usafii	1	0:00:05
V. Tarlev	1	0:00:05
I. Vlah	1	0:00:05
I. Chicu	-	-
A. Năstase	1	0:00:05
O. Țicu	1	0:00:45
V. Furtună	-	-
T. Ulianoschi	-	-
N. Morari	-	-

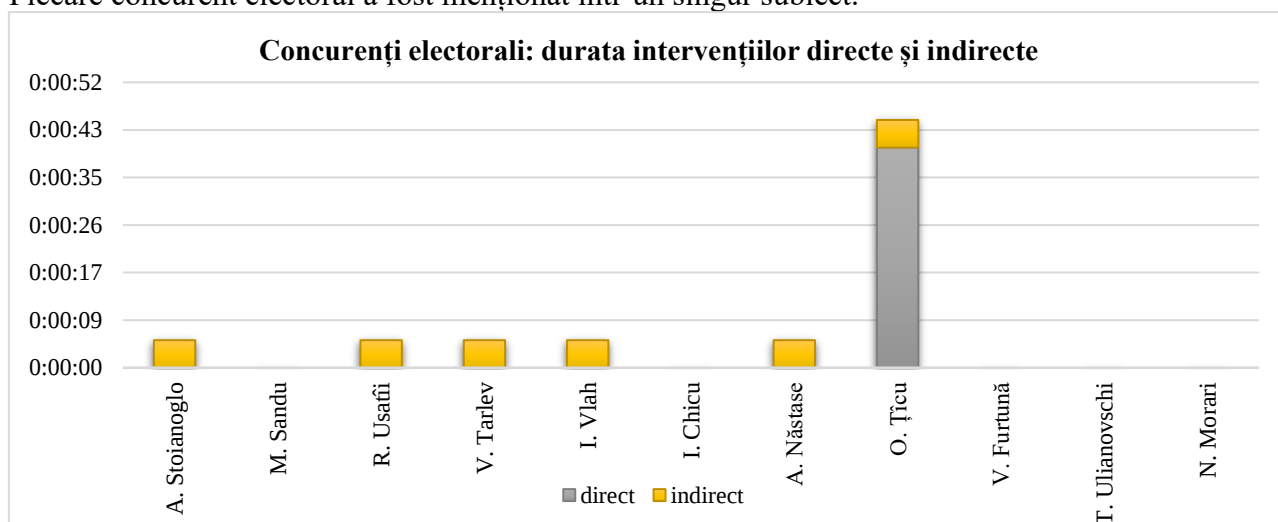
TOTAL

0:01:10

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 01 min. 10 sec. Este de menționat că, concurentul electoral O. Țicu a fost reflectat cu 45 sec., alți cinci concurenți electorali fiind doar menționați.

Fiecare concurent electoral a fost menționat într-un singur subiect.

Cinci concurenți electorali au avut doar intervenții indirecte. Unicul concurent care a avut apariții directe a fost O.Țicu.

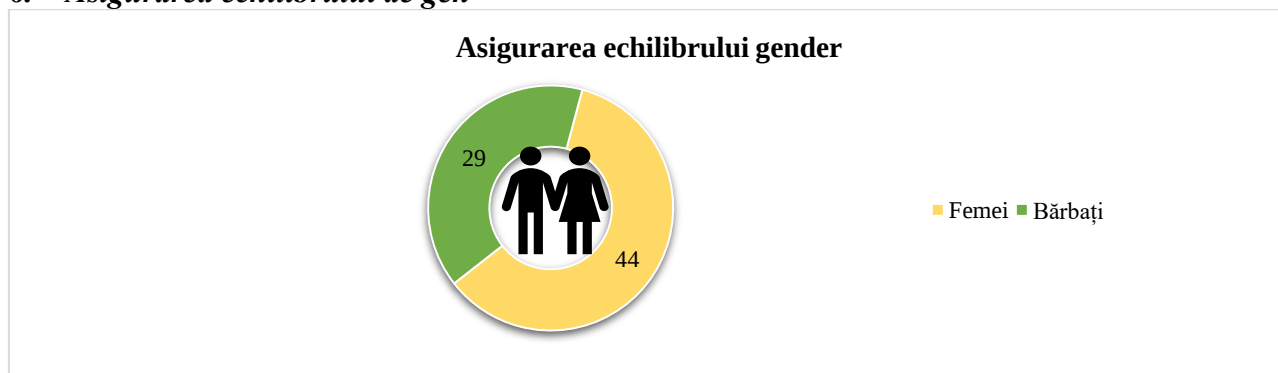
4. *Reflectarea participanților la referendum*

În perioada de raport, „Studio-L” nu a reflectat niciun participant la referendum din cei 15 înregistrați de CEC.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „Studio-L” nu a reflectat niciun subiect electoral conflictual.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 44 de femei și a 29 de bărbați.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „Studio-L” au fost relevante deoarece au vizat concurenții electorali, Vox populi referitor la opțiunea aleasă pentru referendum, informații de la CEC.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali reflectați.

9. *Accesibilitate*

„Studio-L” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

Toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media audiovizual de televiziune „Studio-L” au fost incluse în rubrica „Electorală-2024”.

II. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	3	8	18
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	24 min. 06 sec.	31 min. 22 sec.	53 min.37 sec.
3	Pondere subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	7%	11%	17%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	0	11	6
5	Durata reflectării concurenților electorali	0 sec.	02 min. 31 sec.	01 min. 10 sec.
6	Participanții la referendum reflectați	0	0	0
7	Durata reflectării participanților la referendum	0 sec.	0 sec.	0 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	0	0	0
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	0	0	0
9	Raportul gender (femei)	38	29	44
	Raportul gender (bărbați)	22	19	29
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	Pct. 38 din Regulamentul CEC	Pct. 38 din Regulamentul CEC	-

În perioada de raport, SMA a inclus în programele de știri și actualități rubrica „Electorală 2024”, aceasta fiind lipsă în perioadele de control precedente. Totodată, este de remarcat că, în timp ce s-a constatat o creștere progresivă a numărului de subiecte cu caracter electoral și a timpului alocat acestora pe parcursul campaniei electorale, numărul concurenților electorali reflectați și durata reflectării acestora în cea de-a treia perioadă a înregistrat o scădere. La fel ca și în perioadele precedente, furnizorul nu a reflectat activitatea participanților la referendumul republican constituțional.

„R Live TV”

I. Program de știri și actualități

În perioada de raport, serviciul media audiovizual „R Live TV” nu a difuzat programe de știri și actualități.

II. Dezbateri electorale

Rezultatele controlului sunt prezentate schematic în tabelul alăturat:

SMA	Indicatori				
	data	ora	concurrent electoral / participant referendum	tip scrutin	prestație SMA
R Live TV	07.10	19.00	PVE, MRM, PCRM	R	fără devieri
	08.10	19.00	ALDE, CUB, "Renaștere"	R	fără devieri
	09.10	19.00	PAS, blocul "Împreună", MAN	R	fără devieri
	10.10	19.00	PDA, AUR, Partidul NOI	R	fără devieri
	11.10	19.00	"Acasă", PSDE, PVP	R	fără devieri

În perioada de control, „R Live TV” a organizat 5 dezbateri dedicate referendumului, la care au fost invitați câte 3 participanți.

De menționat că în Declarația privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor SMA a menționat că dezbaterile electorale vor fi realizate la ora 20:00, iar controlul s-a atestat că programele de dezbateri încep la ora 19:00.

Astfel, sunt relevante prevederile pct. 28 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media aprobat Hotărârea CEC nr. 1137 din 28 iulie 2023, potrivit căreia „FSM reflectă alegerile în conformitate cu declarația privind politica editorială după aprobarea acesteia de către CA și după publicarea ei pe pagina web oficială a CA. Declarațiile se plasează, în termen de 24 de ore de la aprobare, pe pagina web oficială a CA”.

„Canal Regional”

I. Program de știri și actualități

În perioada de control, „Canal Regional” nu a difuzat programe de știri și actualități.

II. Dezbateri electorale

În perioada de control, „Canal Regional” nu a organizat dezbateri electorale.

III. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	6	-	-
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	17 min. 47 sec.	-	-
3	Pondere subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	14%	-	-
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	5	-	-
5	Durata reflectării concurenților electorali	07 min. 46 sec.	-	-
6	Numărul participanților la referendum reflectați	-	-	-
7	Durata reflectării participanților la referendum	-	-	-

8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	-	-	-
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	19	-	-
	Raportul gender (bărbați)	24	-	-
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	pct. 28, 38, 48 și 49 din Regulamentul CEC	-	-

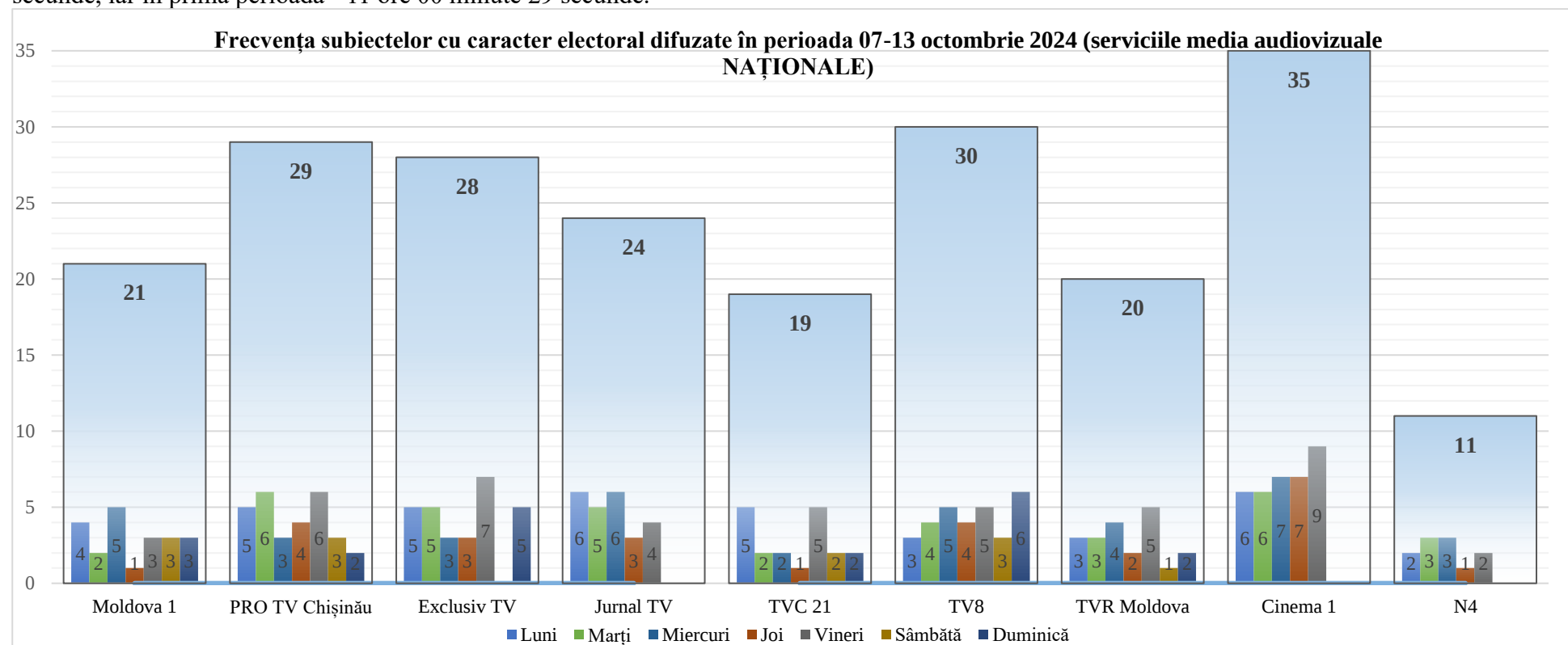
De menționat că, în Declarația privind reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, SMA nu s-a angajat să difuzeze programe de știri și actualități, dar s-a angajat să organizeze dezbateri electorale în zilele de marți și vineri la ora 20:00.

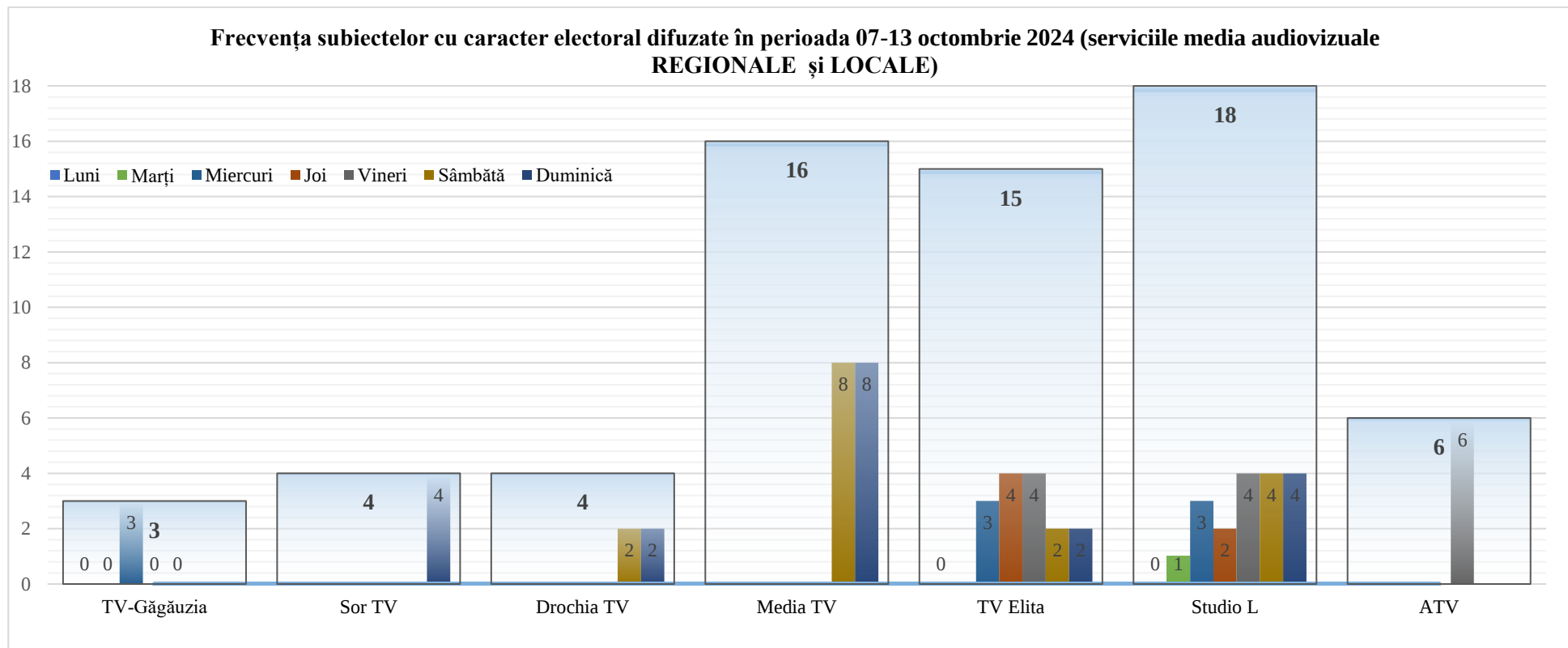
SINTEZA PRIVIND MODUL DE REFLECTARE A ALEGERILOR PREZIDENȚIALE ȘI A REFERENDUMULUI REPUBLICAN CONSTITUȚIONAL DIN 20 OCTOMBRIE 2024

I. Programele de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 07-13 octombrie 2024, au fost supuse controlului 18 servicii media audiovizuale (în continuare – SMA), care au difuzat, în programele de știri și actualități, **284** de subiecte cu caracter electoral, cu 80 de subiecte mai mult decât în perioada a doua și cu 86 de subiecte mai puțin decât în prima perioadă. În context, este de menționat că prima perioadă a fost cu 3 zile mai lungă decât perioada a 2-a și a 3-a. Volumul total alocat materialelor electorale difuzate de SMA monitorizate a fost de **11 ore 12 minute 55 secunde**, ceea ce constituie aproximativ **26 %** din durată totală a buletinelor informative difuzate în perioada monitorizată. În perioada a doua, volumul total de timp alocat subiectelor electorale a constituit 07 ore 44 minute 31 secunde, iar în prima perioadă - 11 ore 00 minute 29 secunde.

Toate SMA au difuzat subiecte cu caracter electoral în perioada de raport.

Cele mai multe materiale electorale au fost difuzate de „Cinema 1” – 35 subiecte (12,3 %), urmat de „TV8” cu 30 subiecte (10,6 %). În perioada a doua, la fel „Cinema 1” a fost lider la capitolul subiecte electorale cu 29 de subiecte difuzate, iar în prima perioadă de control întâietate a deținut – „TVC 21” – cu 50 de subiecte difuzate. „Cinema 1” a fost lider în perioadele a doua și a treia, cu un număr mai mare de subiecte difuzate în perioada a treia (35) decât în a doua (29). Totodată, există o scădere generală a numărului de subiecte electorale difuzate de lideri de-a lungul celor trei perioade, de la 50 la 35 și apoi la 29.

Cele mai puține subiecte electorale au fost difuzate de „TV Găgăuzia” care a difuzat 3 subiecte (1,4 %). În perioada a doua, cele mai puține subiecte electorale au fost difuzate de „SOR-TV” – 1 subiect, iar în prima perioadă – de „ATV” – cu 2 subiecte difuzate.

În perioada a treia, cel mai mare spațiu subiectelor cu caracter electoral a fost alocat de „Exclusiv TV” – **01 oră 33 minute 29 secunde**, sau **13,9 %** din durata totală a subiectelor electorale difuzate în perioada de raport sau cu o creștere de 21 minute și 20 secunde în perioada a treia față de a doua, când tot „Exclusiv TV” a fost lider în alocarea timpului subiectelor electorale (01 oră 12 minute și 09 secunde). În prima perioadă, întâietate a deținut-o „PRO TV Chișinău” - 1 oră 24 minute și 29 secunde.

Cel mai mic spațiu subiectelor cu caracter electoral a fost alocat de „TVC 21” – 14 min. 26 sec. (2,1 %), iar în primele perioade „ATV” a fost cel care a acordat spațiu minim materialelor electorale - 03 min. 18 sec. (2 perioadă) și 01 min. 25 sec. (prima perioadă).

9 SMA au avut o repartitie uniformă a subiectelor electorale difuzate acestea fiind: „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1” și „N4”.

7 SMA au repartizat neuniform știrile electorale. Acestea sunt: „TV-Găgăuzia”, „SOR-TV”, „Drochia TV”, „Media TV”, „TV Elita”, „Studio-L” și „ATV”.

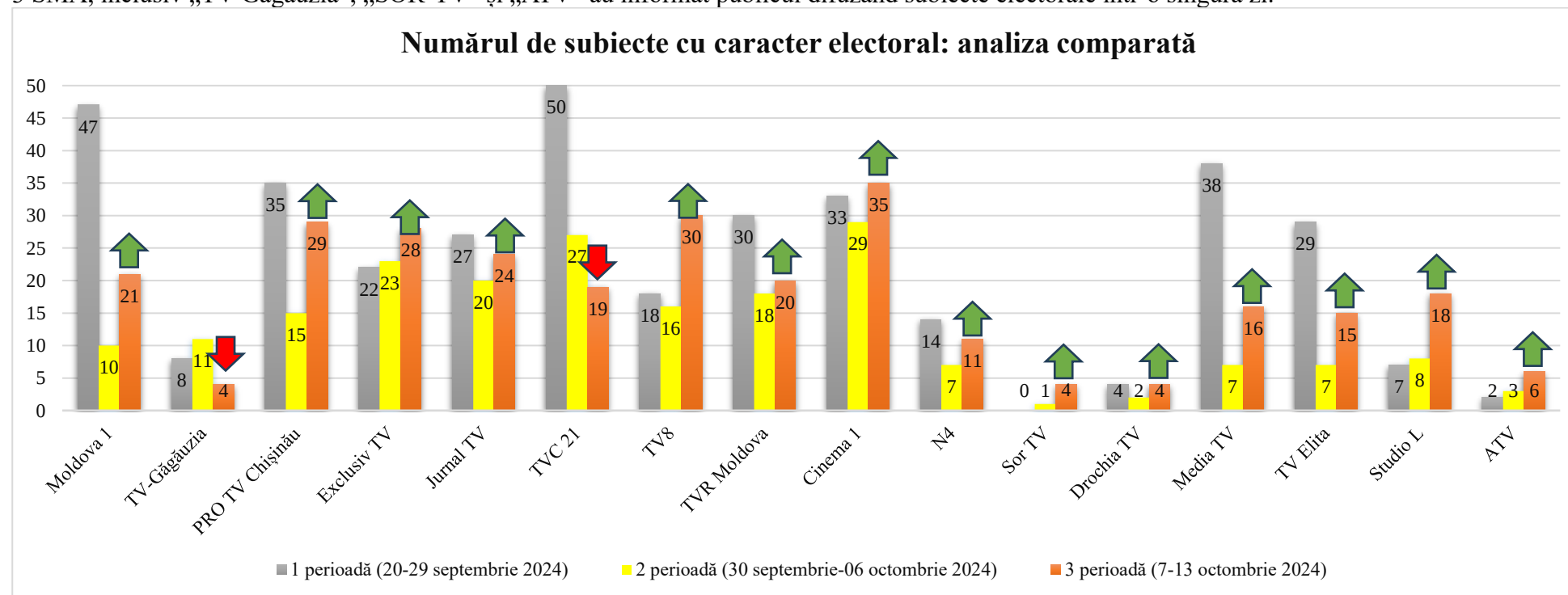
5 SMA au difuzat subiecte cu caracter electoral în toate cele 7 zile monitorizate. SMA sunt: „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8” și „TVR Moldova”.

2 SMA au difuzat știri electorale în 6 zile. Acestea sunt: „Exclusiv TV” și „Studio-L”.

4 SMA au reflectat campania difuzând știri cu caracter electoral în 5 zile. Acestea sunt: „Jurnal TV”, „Cinema 1”, „N4” și „TV Elita”.

2 SMA au reflectat campania electorală în 2 zile, aceste SMA fiind „Drochia TV” și „Media TV”.

3 SMA, inclusiv „TV Găgăuzia”, „SOR-TV” și „ATV” au informat publicul difuzând subiecte electorale într-o singură zi.

Analiza comparată a numărului de subiecte cu caracter electoral difuzate în a doua și a treia perioadă de monitorizare, ne indică faptul că în cazul a 14 SMA („Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR-TV”, „Drochia TV”, „Media

TV”, „TV Elita”, „Studio-L” și „ATV”) s-a evidențiat o tendință de creștere a numărului de știri și reportaje cu tematică electorală, în timp ce la alte 2 SMA („TV-Găgăuzia” și „TVC 21”) s-a observat o scădere a acestora.

7 SMA au difuzat cele mai multe subiecte electorale în prima perioadă de control, comparativ cu perioadele următoare, aceste SMA fiind „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TVR Moldova”, „Media TV” și „TV Elita”.

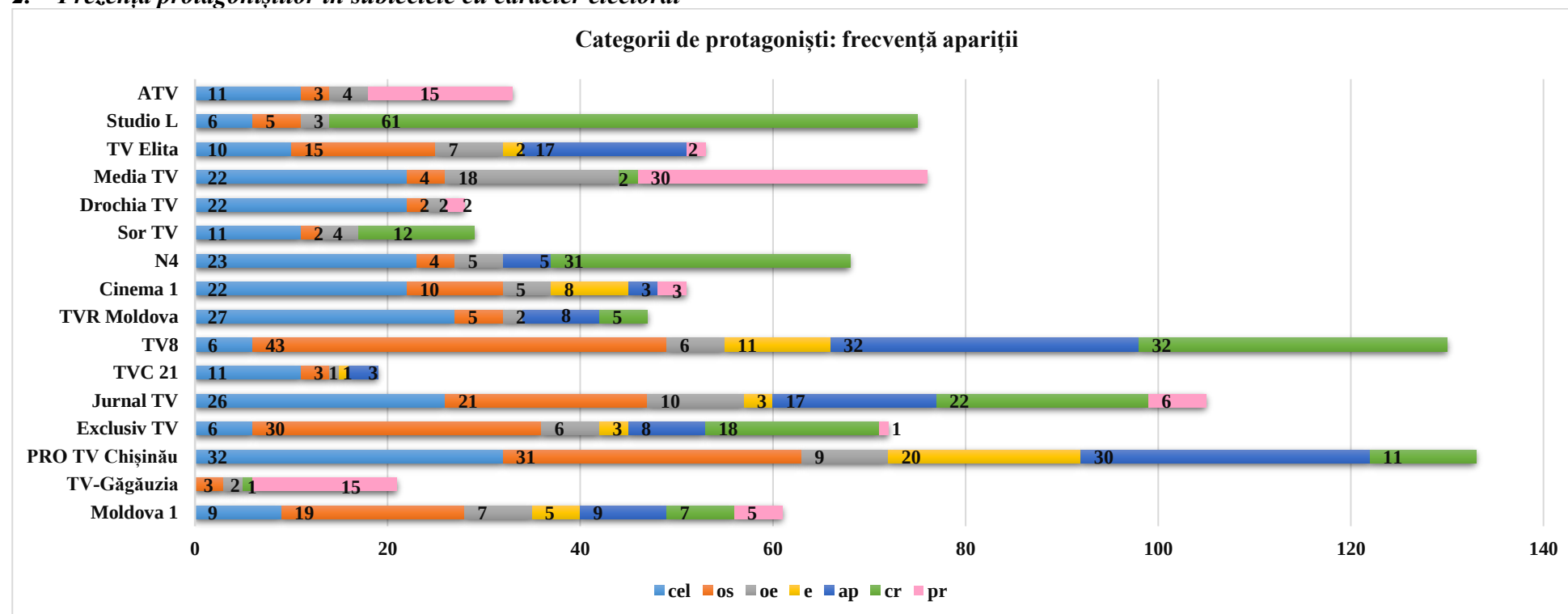
1 SMA, „Drochia TV” a difuzat același număr de subiecte în prima și a treia perioadă.

1 SMA, „TV-Găgăuzia” a difuzat cel mai mare număr de subiecte electorale în perioada a doua de control, comparativ cu prima și a treia perioadă.

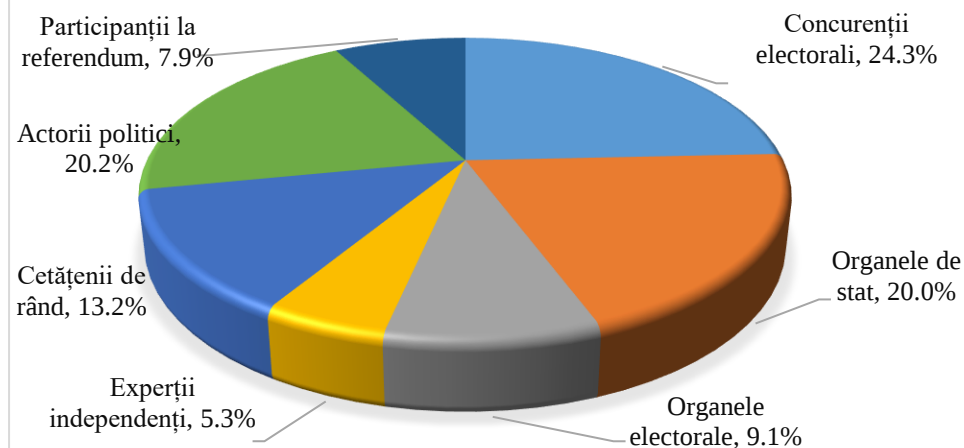
6 SMA au difuzat cele mai multe subiecte electorale în perioada a treia de control. Aceste SMA sunt: „Exclusiv TV”, „TV8”, „Cinema 1”, „SOR-TV”, „Studio-L” și „ATV”.

2 SMA, „TV-Găgăuzia” și „TVC 21” au difuzat cele mai puține subiecte electorale în perioada a treia de control, comparativ cu perioadele anterioare.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

REFLECTAREA PROTAGONIȘTILOR

Protagoniștii cu cele mai multe prezențe în subiectele cu caracter electoral au fost concurenții electorali – 24,3 %, urmați de actorii politici – 20,2 %. Cele mai puține apariții le-au revenit participanților la referendum – 7,9 % și experților – 5,3 %.

În a doua perioadă, cele mai multe prezențe le-au revenit concurenților electorali (37,7 %), iar cele mai puține le-au revenit experților (4,9 %), iar în prima perioadă de asemenea concurenții electorali au fost protagoniștii cu cele mai multe apariții (40,6 %), pe când organele de stat au fost protagoniștii cu cele mai puține prezențe (4,2 %).

Analiza comparată ne indică faptul că concurenții electorali au dominat la capitolul apariții în toate cele trei perioade, dar procentul lor a scăzut progresiv de la 40,6% în prima perioadă, la 37,7% în a doua și la 24,3% în a treia. Aceasta indică o reducere treptată a vizibilității concurenților electorali. Participanții la referendum au avut o vizibilitate scăzută în toate

cele trei perioade de control, cu o vizibilitate de 7,9% în perioada a treia, 8,3 % - în perioada a doua și 5,5 % în prima perioadă. Prin urmare, participanții la referendum au avut o vizibilitate mai redusă în comparație cu concurenții electorali.

3 SMA au asigurat pluralismul și diversitatea opiniilor în știri, mediatizând toate cele 7 categorii de protagoniști. Acestea sunt: „Moldova 1”, „Exclusiv TV” și „Jurnal TV”.

4 SMA, și anume „PRO TV Chișinău”, „TV8”, „Cinema 1” și „TV Elita” a reflectat 6 categorii de protagoniști.

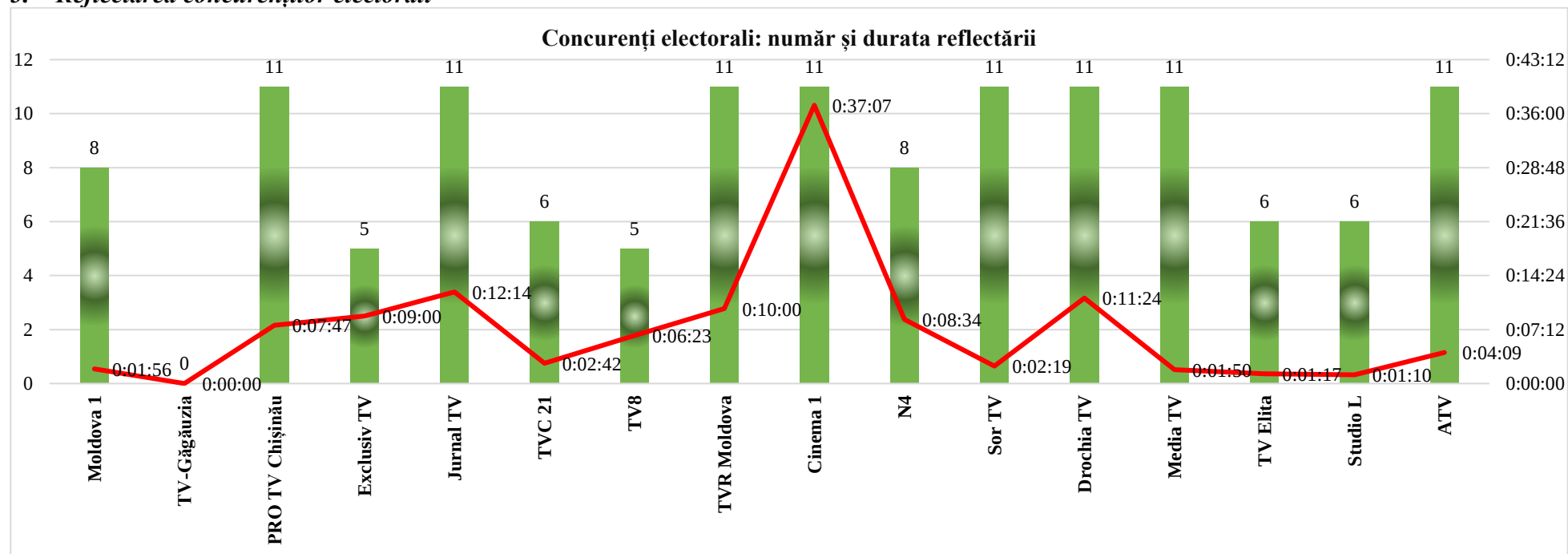
În cazul a 3 SMA - „TVC 21”, „TVR Moldova” și „Media TV” s-a constatat prezența a 5 categorii de protagoniști în buletinele informative.

4 categorii de protagoniști au fost prezenți în știrile difuzate de „TV Găgăuzia”, „SOR-TV”, „Drochia TV”, „Studio-L” și „ATV”.

1 SMA, „TV Găgăuzia” nu a avut ca protagoniști concurenții electorali. În perioada a doua, 3 SMA inclusiv „Moldova 1”, „SOR-TV” și „ATV” nu au avut ca protagoniști concurenții electorali, iar în prima perioadă 4 SMA nu au acordat timp concurenților electorali, inclusiv „SOR-TV”, „Axial TV”, „Studio-L” și „ATV”.

7 SMA nu au avut ca protagoniști participanții la referendum. Aceste SMA sunt: „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „N4”, „SOR-TV” și „Studio-L”. În a doua perioadă, 6 SMA fără protagoniști participanți la referendum prezenți au fost „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „Media TV”, „TV Elita” și „Studio-L”, iar în prima perioadă 8 SMA nu au reflectat participanții la referendum, printre care „TV-Găgăuzia”, „Canal Regional”, „SOR-TV”, „Drochia TV”, „Axial TV”, „TV Elita”, „Studio-L” și „ATV”.

3. Reflectarea concurenților electorali

8 SMA au reflectat toți cei 11 concurenți electorali înscriși în cursa electorală. Aceste SMA sunt: „PRO TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „SOR-TV”, „Drochia TV”, „Media TV”, și „ATV”.

2 SMA, „Moldova 1” și „N4” au reflectat 8 concurenți electorali, 3 SMA, inclusiv „TVC 21”, „TV Elita” și „Studio-L” au mediatizat 6 concurenți electorali, iar „Exclusiv TV” și „TV8” – au mediatizat câte 5 concurenți electorali.

1 SMA, „TV Găgăuzia” nu a reflectat niciun concurent electoral.

12 SMA au oferit timp concurenților electorali pentru expunerea activităților de campanie, cu prezența directă și indirectă, printre care „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR-TV”, „Drochia TV” și „Studio-L”.

2 SMA au nominalizat concurenții electorali în cadrul subiectelor electorale. Aceste SMA sunt: „Media TV” și „TV Elita”.

Ca durata de reflectare, cel mai mare spațiu concurenților electorali a fost acordat de „Cinema 1” – 37 minute 07 secunde, iar cel mai puțin spațiu a fost acordat de „Studio-L” – 01 minut 10 secunde.

„Cinema 1” a fost pe primul loc în perioadele a doua și a treia în ceea ce privește timpul acordat concurenților electorali, cu o ușoară creștere de aproximativ 3 minute a duratei în perioada a treia (37 minute 07 secunde) față de a doua perioadă (34 minute 45 secunde), iar în prima perioadă „PRO TV Chișinău” a acordat cel mai mare timp concurenților electorali (35 minute 00 secunde), puțin mai mult decât în perioada a doua, dar mai puțin decât în perioada a treia, unde „Cinema 1” a depășit această valoare. În perioadele anterioare, cel mai mic timp de reflectare a concurenților electorali a fost

acordat de „TV Elita” - aproximativ 1 minut în perioada a doua și „Drochia TV” care a acordat concurenților electorali 01 minut 50 secunde în prima perioadă.

Frecvența aparițiilor concurenților electorali în perioada 30 septembrie – 06 octombrie 2024

Concurenți electorali	Moldova 1	TV- Găgăuzia	PRO TV Chișinău	Exclusiv TV	Jurnal TV	TVC 21	TV8	TVR Moldova	Cinema 1	N4	Sor TV	Drochia TV	Media TV	TV Elita	Studio L	ATV	Total
A. Stoianoglo	1	-	3	1	2	-	-	3	2	5	1	2	2	1	1	1	25
M. Sandu	1	-	5	2	3	4	-	4	2	4	1	2	2	3	-	1	34
R. Usafii	1	-	3	1	2	2	-	4	2	3	1	2	2	1	1	1	26
V. Tarlev	1	-	3	-	2	1	2	1	2	-	1	2	2	-	1	1	19
I. Vlah	1	-	3	-	3	-	-	3	2	4	1	2	2	1	1	1	24
I. Chicu	-	-	2	1	2	-	-	2	2	1	1	2	2	2	-	1	18
A. Năstase	1	-	3	-	2	1	1	2	2	-	1	2	2	-	1	1	19
O. Țicu	-	-	2	-	2	1	-	1	2	1	1	2	2	-	1	1	16
V. Furtună	2	-	4	1	3	1	1	3	2	3	1	2	2	2	-	1	28
T. Ulianovschi	1	-	2	-	3	1	1	3	2	2	1	2	2	-	-	1	20
N. Morari	-	-	2	-	2	-	1	1	2	-	1	2	2	-	-	1	14

Cu referire la prezența concurenților electorali în calitate de protagoniști în știri este de menționat că, concurenții electorali au acumulat în total **243** de prezențe în cadrul subiectelor cu caracter electoral difuzate în buletinele informative de SMA supuse controlului, cu 11 mai puține prezențe decât în perioada a doua a controlului și cu 255 de prezențe mai puține decât în prima perioadă.

Cele mai multe mențiuni ale concurenților electorali au fost prezentate de „PRO TV Chișinău” – 32 apariții (3,2 %), iar cele mai puține apariții ale concurenților electorali s-au atestat la 3 SMA, și anume, „Exclusiv TV”, „TV8” și „Studio-L”, fiecare cu câte 6 apariții (0,6 %). În a doua perioadă, „TV8” a fost SMA cu cele mai multe apariții ale concurenților electorali în subiectele de știri (36 apariții – 5,3 %), iar cele mai puține apariții ale concurenților electorali s-au înregistrat la „Exclusiv TV” (8 apariții – 1,2 %). În prima perioadă, „PRO TV Chișinău” a înregistrat cele mai multe apariții ale concurenților electorali (61 de ori – 5 %), cele mai puține prezențe fiind înregistrate de „TV-Găgăuzia” – 4 prezențe.

Ca frecvență, cel mai reflectat concurent electoral în perioada de raport a fost M. Sandu – de 34 de ori (13,9 %), urmată de V. Furtună – de 28 de ori (11,5 %). Cele mai puține prezențe, 14 la număr (5,7 %), i-au revenit N. Morari. În perioada a doua, concurentul electoral M. Sandu a fost vizată în cele mai

multe subiecte (30), cu o pondere de 11,8 %, iar cel mai puțin reflectat concurent electoral ca frecvență a fost R. Usatîi – cu 18 apariții (7,1 %). În prima perioadă cele mai multe apariții le-a avut concurentul electoral M. Sandu – 68 de ori (13,7 %), iar cele mai puține apariții i-au revenit concurentului T. Ulianovschi – 33 de apariții (6,6 %).

Cu referire la durata reflectării concurenților electorali în cadrul programelor informative, aceasta a fost repartizată pe SMA după cum urmează în tabelul de mai jos:

Durata totală a reflectării concurenților electorali în perioada 30 septembrie – 06 octombrie 2024, [oră:minute:secunde]

Concurenți electorali	Moldova 1	TV-Găgăuzia	PRO TV Chișinău	Exclusiv TV	Jurnal TV	TVC 21	TV8	TVR Moldova	Cinema 1	N4	Sor TV	Drochia TV	Media TV	TV Elita	Studio L	ATV
A. Stoianoglo	0:00:05	-	0:00:37	0:01:47	0:00:53	-	-	0:01:00	0:04:01	0:02:31	0:00:10	0:01:36	0:00:10	0:00:05	0:00:05	0:00:35
M. Sandu	0:00:10	-	0:01:08	0:01:18	0:01:12	0:00:57	-	0:01:13	0:04:48	0:02:12	0:00:13	0:01:20	0:00:10	0:00:42	-	0:00:18
R. Usatîi	0:00:05	-	0:00:37	0:02:16	0:00:52	0:00:26	-	0:00:53	0:03:02	0:00:46	0:00:15	0:00:58	0:00:10	0:00:05	0:00:05	0:00:24
V. Tarlev	0:00:09	-	0:00:44	-	0:01:01	0:00:13	0:01:37	0:00:31	0:02:29	-	0:00:10	0:00:56	0:00:10	-	0:00:05	0:00:18
I. Vlah	0:00:05	-	0:00:30	-	0:01:17	-	-	0:01:02	0:03:10	0:00:56	0:00:09	0:00:26	0:00:10	0:00:05	0:00:05	0:00:16
I. Chicu	-	-	0:00:28	0:01:52	0:00:53	-	-	0:00:42	0:03:28	0:00:10	0:00:17	0:00:54	0:00:10	0:00:10	-	0:00:27
A. Năstase	0:00:09	-	0:00:35	-	0:01:01	0:00:14	0:00:05	0:01:04	0:03:15	-	0:00:10	0:00:38	0:00:10	-	0:00:05	0:00:15
O. Țicu	-	-	0:00:30	-	0:00:56	0:00:13	-	0:00:20	0:03:13	0:00:05	0:00:13	0:00:44	0:00:10	-	0:00:45	0:00:29
V. Furtună	0:00:37	-	0:01:24	0:01:47	0:01:55	0:00:25	0:01:59	0:01:40	0:03:41	0:01:26	0:00:15	0:01:14	0:00:10	0:00:10	-	0:00:24
T. Ulianovschi	0:00:36	-	0:00:38	-	0:01:20	0:00:14	0:00:43	0:01:14	0:03:53	0:00:28	0:00:18	0:01:22	0:00:10	-	-	0:00:19
N. Morari	-	-	0:00:36	-	0:00:54	-	0:01:59	0:00:21	0:02:07	-	0:00:09	0:01:16	0:00:10	-	-	0:00:24

În perioada de control, volumul total de timp oferit celor 11 concurenți electorali a fost de **01 oră 57 minute 52 secunde**, ceea ce reprezintă o pondere de **17,5 %** din durata totală a subiectelor electorale difuzate. În perioada a doua, acest volum a constituit 02 ore 23 minute 31 secunde, iar în prima perioadă 03 ore 26 min. 28 sec. În perioada a treia, volumul de timp oferit concurenților electorali a fost mai mic decât în perioadele anterioare, indicând o tendință de scădere cu 25 de minute 39 de secunde față de a doua perioadă și cu 01 oră 28 minute 16 secunde mai puțin decât în prima perioadă.

Ca durată de reflectare, cel mai mediatizat concurent electoral a fost V. Furtună - 17 minute 07 secunde (14,5 %), iar cel mai puțin au fost reflectați 2 concurenți electorali, A. Năstase și O. Țicu – fiecare din ei cu câte 07 minute 40 secunde (6,5 %), aproximativ de 2 ori mai puțin decât cel mai reflectat. Comparativ cu perioada a doua, concurentul electoral cu cel mai mare timp de reflectare a fost M. Sandu - cu o durată cumulată de 20 minute 02 secunde (14 %), iar concurentul electoral cu cel mai mic timp de reflectare a fost R. Usatîi – cu 06 minute 56 secunde (4,8%), aproximativ de 3 ori mai puțin

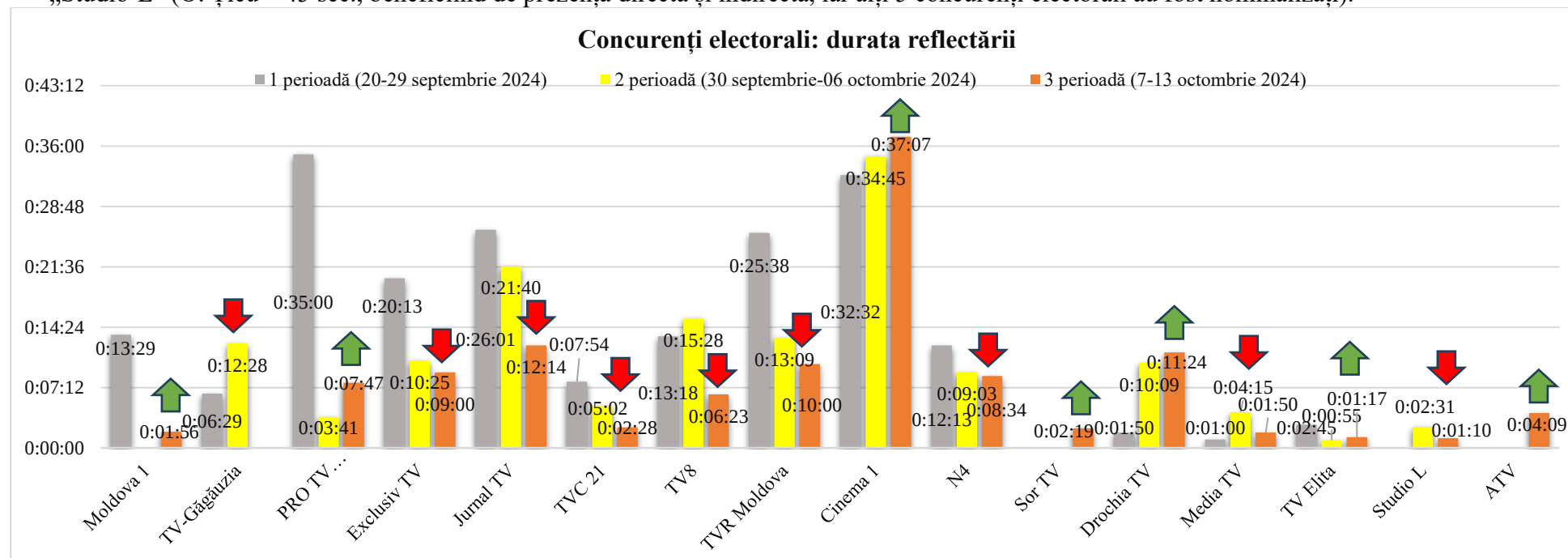
decât cel mai reflectat concurent electoral. În prima perioadă, de asemenea întâietate la capitolul reflectării a deținut M. Sandu – 35 min. 48 sec. (17,4 %), iar la polul opus s-a aflat concurentul electoral O. Țicu – 08 min. 18 sec. (4 %), aproximativ de 4 ori mai puțin decât M. Sandu.

SMA care a acordat cel mai mare spațiu concurenților electorali în știri a fost „Cinema 1” - 37 minute 07 secunde, iar cel mai puțin spațiu a fost acordat de „Studio-L” – 01 minut 10 secunde. În perioada a doua, de asemenea „Cinema 1” a fost cel care a reflectat cel mai mult concurenții electorali, alocând un timp de 34 de minute și 45 de secunde. În prima perioadă de control, întâietate la acest capitol a avut „PRO TV Chișinău” cu un timp de reflectare de 35 de minute.

În cazul celor 5 SMA - „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „Drochia TV” și „Studio-L”, s-a constatat o distribuție neuniformă a timpului de antenă acordat concurenților electorali, unii beneficiind de o expunere mult mai mare decât alții.

Exemplificăm:

- „TVR Moldova” (V. Furtună – 01 min. 40 sec., iar O. Țicu și N. Morari – cu câte 20, respectiv 21 secunde);
- „Cinema 1” (M. Sandu – 04 min. 48 sec., iar N. Morari – 02 min. 07 sec.);
- „N4” (A. Stoianoglo – 02 min. 31 sec., iar I. Chicu și O. Țicu – fiecare cu câte 10 sec. respectiv 05 secunde, fiind nominalizați);
- „Drochia TV” (A. Stoianoglo – 01 min. 36 sec., iar I. Vlah – 26 sec.);
- „Studio-L” (O. Țicu – 45 sec., beneficiind de prezență directă și indirectă, iar alți 5 concurenți electorali au fost nominalizați).

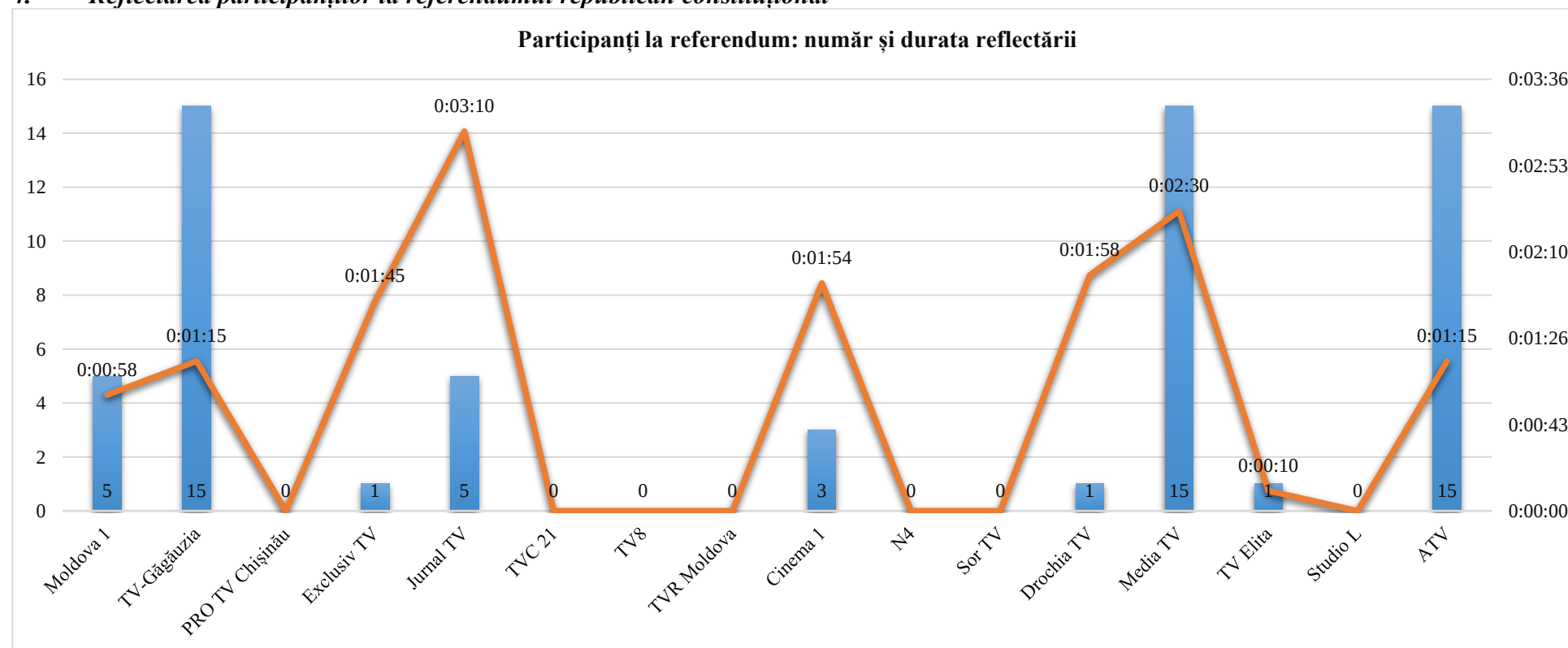
Analiza comparată a volumului de timp alocat concurenților electorali în perioada a 3 comparativ cu perioada a 2, ne indică faptul că în cazul a 9 SMA („TV-Găgăuzia”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „N4”, „Media TV” și „Studio-L”) s-a evidențiat o tendință de scădere a timpului alocat concurenților electorali, în timp ce la alte 7 SMA („Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Cinema 1”, „SOR-TV”, „Drochia TV”, „TV Elita” și „ATV”) s-a observat o creștere.

8 SMA au alocat cel mai mare spațiu concurenților electorali în prima perioadă de control, comparativ cu perioadele ulterioare, aceste SMA fiind „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TVR Moldova”, „N4” și „TV Elita”.

3 SMA au acordat cel mai mare volum de timp concurenților electorali în perioada a doua, comparativ cu celelalte perioade. Aceste SMA sunt „TV8”, „Media TV” și „Studio-L”.

3 SMA au acordat cel mai mare volum de timp concurenților electorali în perioada a treia, comparativ cu perioadele anterioare. Aceste SMA sunt „Cinema 1”, „Drochia TV” și „ATV”.

4. *Reflectarea participanților la referendumul republican constituțional*

În perioada de raport, 9 SMA au reflectat participanții la referendum în cadrul știrilor cu caracter electoral difuzate.

3 SMA, „TV-Găgăuzia”, „Media TV” și „ATV” au menționat, în cadrul subiectelor cu caracter electoral, pe toți cei 15 participanți la referendum înregistrați. 2 SMA, „Moldova 1” și „Jurnal TV” au reflectat câte 5 participanți la referendum.

1 SMA, „Cinema 1” a mediatizat 3 participanți la referendum, iar 3 SMA, printre care „Exclusiv TV”, „Drochia TV” și „TV Elita” – 1 singur participant la referendum.

7 SMA nu au mediatizat niciun participant la referendum. SMA sunt: „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „N4”, „SOR-TV” și „Studio-L”. În perioada a doua de control, SMA care nu au acordat timp niciunui participant la referendum au fost: „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „SOR-TV”, „Media TV”, „TV Elita” și „Studio-L”.

Ca durată, „Jurnal TV” a alocat cel mai mare spațiu participanților la referendum – 03 minute 10 secunde, iar cel mai puțin timp a fost alocat de „TV Elita” – 10 secunde. În perioada a doua de control, „Cinema 1” a fost cel care a alocat cel mai mare timp de reflectare participanților la referendum – 04 minute 48 secunde, iar cel mai puțin timp a fost alocat de „TVR Moldova” și „TV8” – cu câte 10-15 secunde de reflectare, participanții la referendum fiind nominalizați de cele 2 SMA. În prima perioadă, MRM i-a fost alocat cel mai mult timp de reflectare de 02 min. 41 sec., iar la polul opus s-au aflat PVE și CUB, fiecare cu câte 15 secunde de reflectare.

Frecvența aparițiilor participanților la referendum în perioada 30 septembrie – 06 octombrie 2024

Participanți la referendum	Moldova 1	TV-Găgăuzia	PRO TV Chișinău	Exclusiv TV	Jurnal TV	TVC 21	TV8	TVR Moldova	Cinema 1	N4	Sor TV	Drochia TV	Media TV	TV Elita	Studio L	ATV	Total
PCRM	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	1	6
PVE	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	5
MRM	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	4
ALDE	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	4
PR	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	2	2	-	1	9
CUB	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	4
Bl. „Împreună”	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	4
PAS	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	1	6
MAN	1	1	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	1	8
PDA	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	4
AUR	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	5
PPN	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	4

Acasă	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	5
PSDE	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	6
VP	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	5

Participanții la referendum au fost vizați în programele informative de știri și actualități acumulând un număr total de 79 de apariții, cu 23 de apariții (perioada a doua), respectiv cu 11 apariții (prima perioadă) mai multe decât în perioadele anterioare.

Participanții la referendum au acumulat cele mai multe prezențe la „Media TV” – 30 de apariții (3 %), iar cele mai puține apariții ale participanților la referendum au fost înregistrate la „Exclusiv TV” – 1 apariție (0,1 %). În perioada a doua, rezultatele controlului au atestat că cele mai multe apariții ale participanților la referendum s-au înregistrat la 2 SMA, și anume „TV-Găgăuzia” și „Drochia TV”, fiecare SMA cu câte 15 apariții (8,3 %), iar cele mai puține apariții au fost înregistrate la „N4” și „ATV” – fiecare cu câte 1 apariție (0,1 %) a participanților la referendum în știri. În prima perioadă, participanții la referendum au acumulat cele mai multe prezențe la „Exclusiv TV” – 25 de apariții, iar cele mai puține s-au înregistrat la „TVC 21” – 1 apariție.

Cel mai mediatizat participant la referendum a fost PR – cu 9 apariții (11,4 %), iar cele mai puține apariții au revenit 6 participanți la referendum după cum urmează, MRM, ALDE, CUB, Bl. „Împreună”, PDA și PPN – fiecare cu câte 4 apariții (5,1 %). În perioada a doua de raport, ALDE și PSDE au înregistrat cele mai multe apariții – fiecare cu câte 8 apariții (14,3 %), urmați de PCRM – cu câte 6 apariții (10,7 %). Cele mai puține apariții le-au avut CUB. Bl. „Împreună”, PDA, NOI, Acasă și VP – fiecare cu câte 2 apariții (3,6 %). În prima perioadă, PR a fost participantul cu cele mai multe prezențe (9), iar cele mai puține prezențe au fost înregistrate pentru 6 SMA, și anume, MRM, ALDE, CUB, Bl. „Împreună”, PDA și PPN – fiecare cu câte 4 apariții.

2 SMA, „TV-Găgăuzia” și „Media TV” au reflectat toți cei 15 participanți la referendum.

7 SMA nu au mediatizat niciun participant la referendum. SMA sunt: „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „N4”, „SOR-TV” și „Studio-L”.

Cu referire la durata reflectării participanților la referendum în cadrul programelor informative, datele pe fiecare sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Durata totală a reflectării participanților la referendum în perioada 30 septembrie – 06 octombrie 2024, [oră:minute:secunde]

Participanți la referendum	Moldova 1	TV-Găgăuzia	PRO TV Chișinău	Exclusiv TV	Jurnal TV	TVC 21	TV8	TVR Moldova	Cinema 1	N4	Sor TV	Drochia TV	Media TV	TV Elita	Studio L	ATV
PCRM	0:00:13	0:00:05	-	-	-	-	-	-	0:01:02	-	-	-	0:00:10	-	-	0:00:05
PVE	-	0:00:05	-	-	0:00:25	-	-	-	-	-	-	-	0:00:10	-	-	0:00:05
MRM	-	0:00:05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:10	-	-	0:00:05
ALDE	-	0:00:05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:10	-	-	0:00:05

PR	-	0:00:05	-	-	0:00:12	-	-	-	-	-	-	0:01:58	0:00:10	0:00:10	-	0:00:05
CUB	-	0:00:05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:10	-	-	0:00:05
Bl. „Împreună”	-	0:00:05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:10	-	-	0:00:05
PAS	-	0:00:05	-	-	0:00:36	-	-	-	0:00:47	-	-	-	0:00:10	-	-	0:00:05
MAN	0:00:12	0:00:05	-	0:01:45	0:00:21	-	-	-	0:00:05	-	-	-	0:00:10	-	-	0:00:05
PDA	-	0:00:05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:10	-	-	0:00:05
AUR	0:00:17	0:00:05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:10	-	-	0:00:05
PPN	-	0:00:05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:10	-	-	0:00:05
Acasă	0:00:08	0:00:05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:10	-	-	0:00:05
PSDE	-	0:00:05	-	-	0:01:36	-	-	-	-	-	-	-	0:00:10	-	-	0:00:05
VP	0:00:08	0:00:05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:10	-	-	0:00:05

Volumul total de timp oferit participanților la referendum, în perioadă supusă controlului, de către SMA monitorizate a fost de 14 minute 55 secunde, ceea ce constituie 2,2 % din durata totală a subiectelor cu caracter electoral difuzate de SMA monitorizate, sau cu 93 de secunde mai puțin timp alocat participanților la referendum reflectați în perioada a 2 de control și cu 157 de secunde mai mult decât în prima perioadă de control.

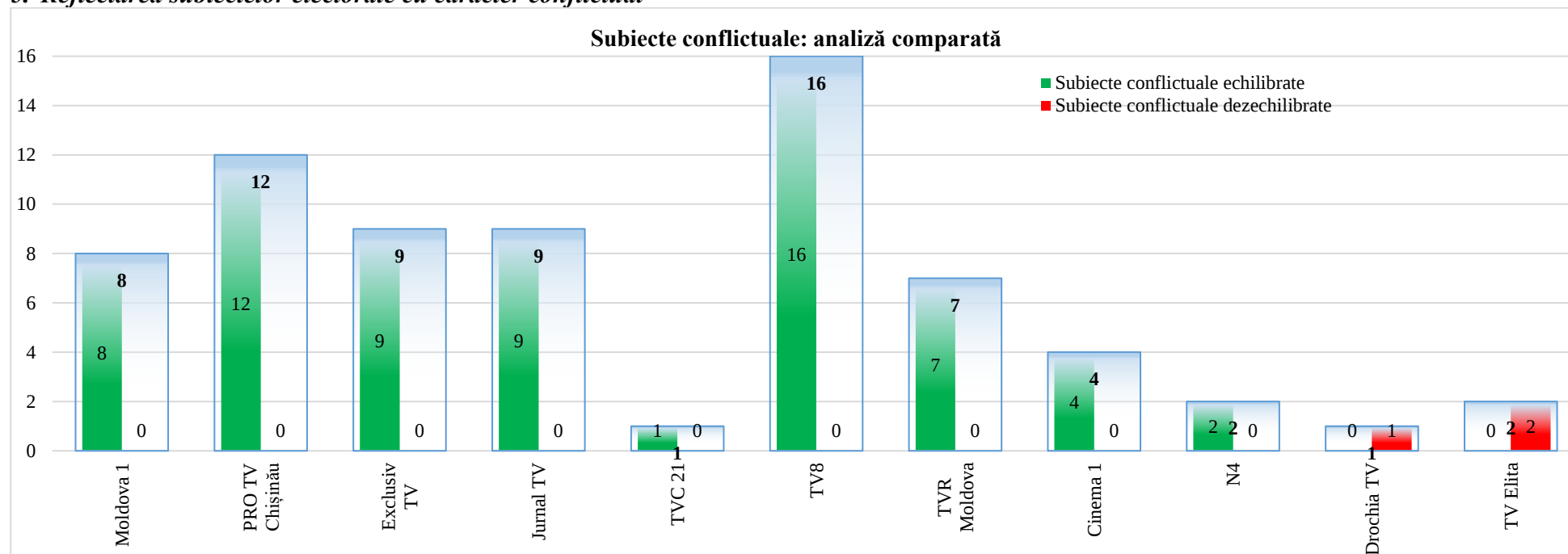
Ca durată de reflectare, cel mai mediatizat participant la referendum a fost MAN – 02 min. 43 sec. și PR – 02 min. 40 sec., iar cel mai puțin mediatizați au fost 5 participant la referendum – MRM, ALDE, CUB, Bl. „Împreună”, PDA și PPN, fiecare din ei cu câte 20 sec. de reflectare. În perioada a doua de control, cel mai reflectat a fost PSDE – cu 06 minute și 46 secunde, iar cel mai puțin mediatizați au fost 6 participanți la referendum, inclusiv CUB, Bl. „Împreună”, „PDA, PPN, Acasă și VP – fiecare cu câte 10 secunde. În prima perioadă, cel mai mediatizat participant la referendum a fost MRM - 02 min. 41 sec., iar la polul opus s-au aflat PVE și CUB, fiecare cu câte 15 secunde de reflectare.

5 SMA au acordat timp participanților la referendum pentru expunerea activităților de campanie. Aceștia sunt: „Moldova 1”, „Media TV”, „Jurnal TV”, „Cinema 1” și „Drochia TV”.

4 SMA au nominalizat participanții la referendum în cadrul buletinelor informative. Aceștia sunt: „TV-Găgăuzia”, „Media TV”, „TV Elita” și „ATV”.

7 SMA nu au reflectat niciun participant la referendum. SMA sunt: „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „N4”, „SOR-TV” și „Studio-L”.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, 11 SMA supuse controlului au difuzat, cumulativ, 71 de subiecte cu caracter conflictual, cu 29 de subiecte mai multe decât în perioada a 2-a și cu 25 de subiecte mai multe decât prima perioadă.

8 SMA au prezentat corect și echilibrat subiectele cu caracter conflictual, asigurând pluralismul relativ de surse și opinii. Acestea sunt: „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1” și „N4”.

2 SMA, „Drochia TV” și „TV Elita” au difuzat știri conflictuale dezechilibrate.

„TV Elita” a difuzat 2 subiecte cu caracter conflictual dezechilibrat.

În primul subiect cu titlul **„Promo-Lex: Cheltuieli nedeclarate și implicarea bisericii în campanie electorală”** difuzat la data de 09 octombrie, ora 21:04:00 (prezentat în reluare la data de 10 octombrie, ora 21:08:14) se vorbește despre raportul de monitorizare al Asociației „Promo-Lex”, în care au fost raportate abaterile depistate în timpul desfășurării campaniei electorale. Observatorii Promo-Lex au raportat 32 de cazuri de utilizare a resurselor administrative, majoritatea au vizat partidul de guvernământ, PAS. Analista electorală M. Focșă: „Utilizarea abuzivă a resurselor administrative a fost constatată în cel puțin 32 de cazuri, dintre care 30 de cazuri au vizat PAS și M. Sandu și câte un caz, Blocul politic „Victorie” și respectiv I. Chicu, desemnat de PDCM.” „...Am observat 3 cazuri, în care reprezentanții cultelor religioase au făcut agitație electorală. Într-un caz au fost diseminate mesaje anti-UE, în alte 2 cazuri au fost promovați 2 candidați la funcția de președinte, fiind vizată V. Furtună și M. Sandu.” „...Coruperea alegătorilor

a fost observată în cel puțin 7 cazuri, în toate fiind vizat Blocul politic „Victorie” și în mare parte acestea s-au manifestat prin oferirea participanților la evenimentele organizate, a genților cu diferite produse alimentare.” Subiectul conflictual este parțial echilibrat cu prezentarea poziției PAS și a Bl. „Victorie”, însă lipsesc pozițiile concurenților electorali vizați, și anume M. Sandu, I. Chicu și V. Furtună.

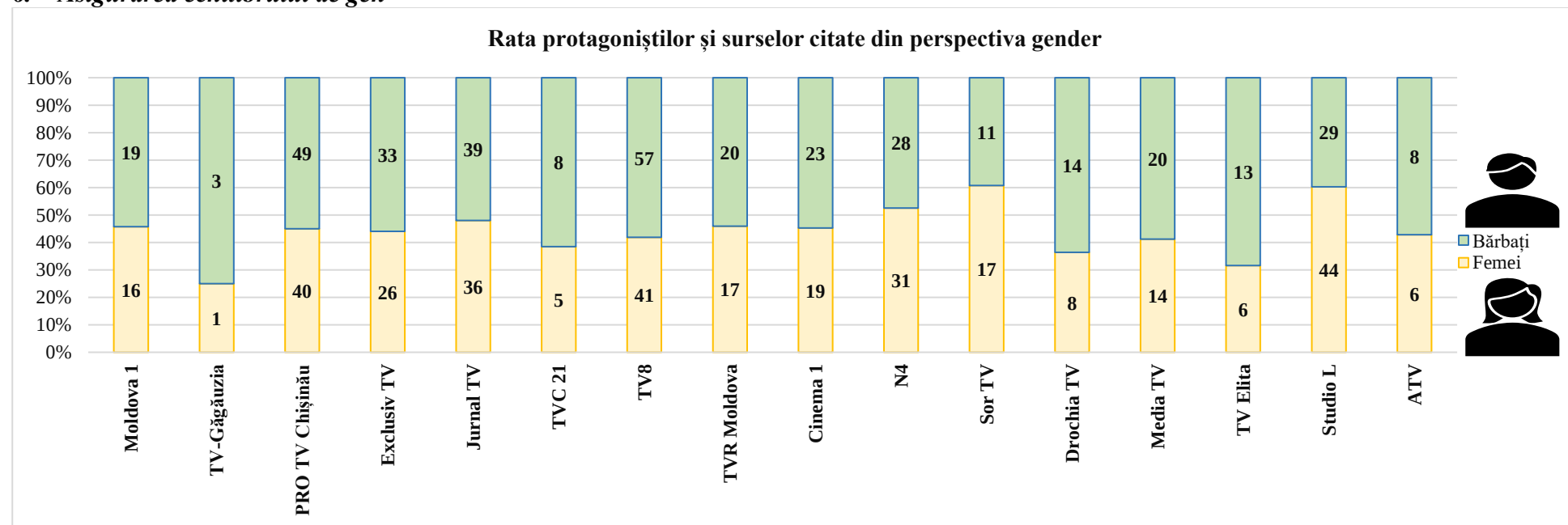
În al doilea subiect cu titlu: „**Cadouri electorale cu dulciuri expirate**”, difuzat la data de 11 octombrie, ora 21:09:42 (prezentat în reluare la data de 12 octombrie, ora 21:11:11 și la data de 13 octombrie, ora 21:10:55) – subiect despre descinderile întreprinse de Poliție, într-un depozit din Durlești, în care au fost găsite cutii pe care era imprimată emblema BL. „Victorie”. Totodată se menționează că cutiile conțineau produse alimentare care urmau să fie distribuite în scop de corupere a alegătorilor. Subiectul nu a fost echilibrat cu prezentarea poziției părții acuzate și anume, poziția Bl. „Victorie”.

În perioada de raport, „Drochia TV” a reflectat un subiect electoral conflictual. Acesta nu a fost echilibrat cu poziția participantului la referendum „PR”.

✓ 12.10.24 ora 19:39:31 – titlul subiectului „*Finanțări ilegale pentru votul „DA” sau „NU”*”

Totodată, este de menționat că, 5 SMA – „TV-Găgăuzia”, „SOR-TV”, „Media TV”, „Studio-L” și „ATV” - au difuzat în perioada de raport subiecte neconflictuale.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Per ansamblu, subiectele electorale difuzate de SMA au fost parțial echilibrate din perspectiva de gen, majoritatea protagoniștilor/surselor citate fiind de sex masculin – 374 surse, celor de sex feminin revenindu-le – 327 de apariții. Datele prezentate indică o diferență de 47 de apariții în favoarea surselor masculine.

Un echilibru relativ a fost atestat la 14 SMA, și anume, „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR TV”, „Media TV”, „TV Elita”, „Studio-L” și „ATV”.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de SMA supuse controlului au fost relevante alegerilor și au vizat procesul electoral: mediatizarea participanților la referendumul republican constituțional, informații generale despre tehnica votării, oferirea promisiunilor electorale de concurenți și vox-populi, subiecte privind coruperea alegătorilor și descinderile efectuate de poliție în mai multe locații, deschiderea secțiilor de votare în Rusia, tipărirea buletinelor de vot, etc.

8. *Atitudine autor*

Toate SMA supuse controlului au manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/participanți la referendumul constituțional republican, aceștia nefiind fie favorizați, fie defavorizați în subiectele de știri.

9. *Accesibilitate*

Toate SMA au asigurat accesul persoanelor cu dizabilități de văz și auz în cadrul buletinelor informative difuzate, prin titrare sincron, dar și prin limbaj mimico-gestual.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

9 SMA au admis devieri la capitolul respectării declarației privind reflectarea campaniei electorale. În perioada a doua de control, numărul SMA cu devieri la capitolul respectării declarației a fost de 11 SMA, iar în prima perioadă – la fel 11 SMA au admis încălcarea propriei Declarații depuse la CA.

1 SMA – „TVC 21” nu a indicat principalul program de știri de la ora 19:55, de limbă rusă, în cadrul căruia mediatizează cele mai recente și relevante evenimente cu caracter electoral. Potrivit Declarației de reflectare a alegerilor, SMA a menționat doar programele de știri de la orele 8:30, 19:30 și 21:30, în cadrul cărora vor fi prezentate subiectele cu caracter electoral. Această deviere a SMA a fost atestată și în perioadele anterioare controlului. Totodată este de menționat că, la data de 15 octombrie 2024, „TVC 21” a solicitat modificarea Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor, modificând ora de difuzare pentru 19:50. Modificările au fost aprobate de CA în aceeași zi.

4 SMA au omis încadrarea a 10 de subiecte electorale relevante în rubrica „Electorală 2024”. SMA care au difuzat subiecte electorale înafara rubricii sunt:

- „PRO TV Chișinău” – 1 subiect;
- „TV8” – 3 subiecte;
- „TVR Moldova” – 5 subiecte;
- „ATV” – 1 subiect.

2 SMA, „Moldova 1” și „R Live TV” au difuzat debaterile la altă oră decât cea indicată în Declarație. 1 SMA, „N4” a difuzat debateri electorale în alte zile decât cele indicate în Declarație.

1 SMA, „TV Elita”, a difuzat la data de 10 octombrie, ora 21:05:53, un sondaj de opinii privind prezentarea favoriților pentru fotoliu de președinte al Republicii Moldova, care a fost prezentat incorect, dat fiind faptul că în știre a lipsit informația cu privire la metodologia utilizată, perioada în care a fost efectuat sondajul, geografia sondajului, marja de eroare și autorizarea sau lipsa autorizării de către CEC, contrar prevederilor **pct. 48 din Regulamentul CEC**.

În a doua perioadă de control, 8 SMA au difuzat 20 de subiecte electorale care nu au fost incluse în rubrica „Electorală 2024”. Aceste SMA sunt: „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR-TV”, „TV Elita” și „Studio-L”.

Iar în prima perioadă, 8 SMA au omis încadrarea în rubrica electorală a 36 de subiecte. Aceste SMA sunt: „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TVR Moldova”, „TV Elita”, „Canal Regional” și „Studio-L”.

1 SMA, „TVR Moldova” a admis devieri la încadrarea subiectelor în rubrica „Electorală 2024” în toate cele 3 perioade de control.

5 SMA nu au încadrat subiectele electorale în rubrică în 2 perioade de control, aceste SMA sunt: „PRO TV Chișinău” (perioada 1 și 3), „TV8” (perioada 2 și 3), „TVC 21” (perioada 1 și 2), „TV Elita” (perioada 1 și 2) și „Studio-L” (perioada 1 și 2).

7 SMA nu au încadrat subiectele electorale în rubrică într-o singură perioadă de control, aceste SMA sunt „TV-Găgăuzia” și „ATV” în a treia perioadă, „Cinema 1”, „N4” și „SOR-TV” – în perioada a doua și „Exclusiv TV” și „Canal Regional” – în prima perioadă.

II. Dezbateri electorale

Conform Declarațiilor privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 aprobate de CA, 10 SMA din 19, au declarat că vor organiza dezbateri electorale. Astfel, „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „Canal Regional”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „N4” și „R Live TV” și-au asumat angajamentul de a organiza dezbateri electorale atât pentru Alegerile Prezidențiale, cât și pentru Referendumul republican constituțional, iar „Pro TV Chișinău”, „TV8”, „TVR Moldova” vor organiza dezbateri electorale doar pentru Alegerile Prezidențiale.

Rezultatele monitorizării sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Indicatori				
	Data	Ora	Concurent electoral / Participant referendum	Tip scrutin	Prestație SMA
TV8	Nu a difuzat dezbateri electorale				
TVR Moldova	Nu a difuzat dezbateri electorale				
TVC 21	Nu a difuzat dezbateri electorale				
Moldova 1	08.10	19.00	A. Stoianoglo, M. Sandu , R. Usatîi	P	cu devieri.
	10.10	19.00	V. Tarlev, I. Vlah, I. Chicu	P	cu devieri
	07.10	19.00	PVE, MRM, PCRM	R	fără devieri
	09.10	19.00	ALDE, PR, CUB	R	fără devieri
	11.10	19.00	Bl. „Împreună”, PAS, MAN	R	fără devieri
R Live TV	07.10	19.00	PVE, MRM, PCRM	R	fără devieri
	08.10	19.00	ALDE, CUB, PR	R	fără devieri
	09.10	19.00	PAS, Bl. „Împreună”, MAN	R	fără devieri
	10.10	19.00	PDA, AUR, PPN	R	fără devieri
	11.10	19.00	Acasă, PSDE, PVP	R	fără devieri
N4	01.10	19:00	N. Morari, T. Ulianoschi, V. Furtună	P	fără devieri
	02.10	09:00	PVE, ALDE, PR	R	cu devieri
	03.10	19:00	I. Chicu, A. Năstase, O. Țicu	P	cu devieri
	04.10	09:00	MRM, VP, AUR	R	cu devieri
	08.10	19.00	O. Țicu, I. Vlah, V. Tarlev	P	cu devieri
	10.10	19.00	R. Usatîi, I. Vlah, A. Stoianoglo	P	cu devieri
	08.10	09.00	PSDE, PDA, Acasă	R	fără devieri

	10.10	09.00	PCRM, PPN, Bl. „Împreună”	R	cu devieri
Jurnal TV	07.10	20.00	PR, PVE, MRM, ALDE, PDA	R	fără devieri
	08.10	20.00	AUR, PPN, Acasă, PSDE, VR	R	fără devieri
	10.10	20.00	PAS, Bl. „Împreună”, MAN, CUB, PCRM	R	fără devieri
Canal Regional	Nu a difuzat dezbateri electorale				
PRO TV Chișinău	Nu a difuzat dezbateri electorale				
TV-Găgăuzia	Nu a difuzat dezbateri electorale				

Notă: cu roșu și bold – invitații lipsă

În perioada 01 – 13 octombrie, 4 din cele 10 SMA monitorizate au difuzat cumulativ 21 de dezbateri electorale, 6 dintre acestea vizând alegerile prezidențiale și 15 – referendumul constituțional.

Astfel:

- „Moldova 1” a organizat 2 dezbateri vizând alegerile prezidențiale și 3 – referendumul constituțional;
- „N4” a organizat 4 dezbateri care au vizat alegerile prezidențiale și 4 – referendumul constituțional;
- „Jurnal TV” a organizat 3 dezbateri dedicate referendumului, la care au fost invitați câte 5 participanți la referendum;
- „R Live TV” a organizat 5 dezbateri dedicate referendumului, la care au fost invitați câte 3 participanți la referendum.

Cele patru televiziuni au oferit posibilitate să participe la dezbateri tuturor concurenților electorali și participanților la referendum.

6 SMA, „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Canal Regional”, „TV8”, „TVR Moldova” și „TVC 21” nu au desfășurat dezbateri electorale în perioada de referință.

Dezbaterile electorale au fost difuzate în prime-time, la rubrica specială și, în majoritatea cazurilor, au corespuns rigorilor legale. Totodată, au fost atestate anumite nereguli.

Majoritatea dezbaterilor electorale au fost realizate în corespundere cu rigorile legale.

2 SMA, „Moldova 1” și „R Live TV” au difuzat dezbaterile la altă oră decât cea indicată în Declarație.

1 SMA, „N4” a difuzat dezbateri electorale în alte zile decât cele indicate în Declarație.

Moderatorii dezbaterilor de la „N4” au demonstrat în câteva rânduri lipsă de imparțialitate.

III. Rezultate comparative și concluzii

În concluzie menționăm următoarele:

- În perioada 07-13 octombrie 2024, toate SMA au difuzat subiecte cu caracter electoral. Comparativ cu a doua perioadă de control, numărul subiectelor electorale difuzate de toate serviciile media audiovizuale a crescut, de la 204 la 284, cu 80 de subiecte electorale difuzate mai mult. Totodată, numărul de subiecte din perioada actuală a fost cu 86 de subiecte mai puține decât în prima perioadă. În același context este de menționat că, a doua și a treia perioadă de monitorizare au fost mai scurte cu 3 zile față de prima perioadă.
- În perioada de raport, serviciile media audiovizuale monitorizate au difuzat materiale electorale în volum total de 11 ore 12 minute 55 secunde, în creștere față de ambele perioade de control anterioare (volumul de timp fiind de 7 ore 44 minute 31 secunde în perioada a doua și de 11 ore 00 minute și 29 secunde – în prima perioadă).
- În perioada actuală cel mai mare spațiu subiectelor cu caracter electoral a fost alocat de „Exclusiv TV” – **01 oră 33 minute 29 secunde**, sau **13,9 %** din durata totală a subiectelor electorale difuzate în perioada de raport, cu o creștere de 21 minute și 20 secunde față de a doua perioadă când tot „Exclusiv TV” a fost lider în alocarea timpului subiectelor electorale (01 oră 12 minute și 09 secunde). În prima perioadă, întâietate a deținut „PRO TV Chișinău” - 1 oră 24 minute și 29 secunde. Totodată,

cel mai mic spațiu subiectelor cu caracter electoral în perioada actuală a fost alocat de „TVC 21” – 14 min. 26 sec. (2,1 %). În perioada a doua de control, cel mai mic spațiu subiectelor cu caracter electoral a fost alocat de „SOR-TV” (03 min. 29 sec.) și „ATV” (03 min. 18 sec.), fiecare cu câte 0,7 %, iar în prima perioadă - „ATV” a fost pe ultimul loc la capitolul difuzării subiectelor electorale cu 01 minut și 25 secunde (0,2 %).

- 7 SMA au asigurat pluralismul și diversitatea opiniilor în știri, mediatizând 6 - 7 categorii de protagoniști. Acestea sunt: „Moldova 1”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „PRO TV Chișinău”, „TV8”, „Cinema 1” și „TV Elita”.

- Analiza comparată ne indică faptul că concurenții electorali au dominat la capitolul apariții în toate cele trei perioade, dar procentul lor a scăzut progresiv de la 40,6% în prima perioadă, la 37,7% în a doua și la 24,4 % în a treia. Participanții la referendum au avut o vizibilitate scăzută în toate cele trei perioade de control, cu o vizibilitate de 7,9% în perioada a treia, 8,3 % - în perioada a doua și 5,5 % în prima perioadă. Prin urmare, participanții la referendum au avut o vizibilitate mult mai redusă în comparație concurenții electorali.

- 12 SMA au oferit timp concurenților electorali pentru expunerea activităților de campanie, cu prezența directă și indirectă, printre care „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR-TV”, „Drochia TV” și „Studio-L”, iar 2 SMA au nominalizat concurenții electorali în cadrul subiectelor electorale („Media TV” și „TV Elita”).

- 1 SMA, „TV Găgăuzia” nu a avut ca protagoniști concurenții electorali. În perioada a doua, în cazul a 3 SMA inclusiv „Moldova 1”, „SOR-TV” și „ATV” au lipsit din știri concurenții electorali, iar în prima perioadă 4 SMA nu au reflectat deloc concurenții electorali, acestea fiind „SOR-TV”, „Axial TV”, „Studio-L” și „ATV”.

- Cel mai mediatizat concurent electoral în perioada actuală a fost V. Furtună (14,5 %), iar cel mai puțin mediatizat au fost A. Năstase și O. Țicu – fiecare cu câte 6,5 %. În perioadele anterioare, cel mai reflectat concurent a fost M. Sandu (14 % - a doua perioadă și 17,4 % în prima perioadă), iar cel mai puțin reflectați concurenți electorali au fost R. Usatii (4,8 % în a doua perioada) și O. Țicu (4 % în prima perioadă).

- 9 SMA au reflectat participanții la referendum, dintre care 5 SMA au acordat timp participanților la referendum pentru expunerea activităților de campanie. Acestea sunt: „Moldova 1”, „Media TV”, „Jurnal TV”, „Cinema 1” și „Drochia TV”. 4 SMA au nominalizat participanții la referendum în cadrul buletinelor informative („TV-Găgăuzia”, „Media TV”, „TV Elita” și „ATV”). 7 SMA nu au reflectat niciun participant la referendum („PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „N4”, „SOR-TV” și „Studio-L”).

- 1 SMA, „Studio-L” continuă și în perioada a 3-a să nu reflecte deloc participanții la referendum.

- Analiza comparativă a reflectării concurenților electorali și participanților la referendum evidențiază că și în perioada a 3-a, concurenții electorali continuă să beneficieze de o expunere mai mare, 17,5 % din timpul alocat subiectelor electorale, în timp ce participanții la referendum au avut o acoperire mai redusă, reprezentând 2,2 % din timpul alocat. Același decalaj a fost înregistrat și în perioadele anterioare, când concurenții electorali au avut o acoperire mai mare decât participanții la referendum (concurenții electorali - 31 % comparativ cu participanții la referendum - 3,5 %, în a doua perioadă și concurenții electorali - 31,2 % versus participanții la referendum cu 1,9 %, în prima perioadă).

- 8 SMA au acoperit în mod neutru și corect subiectele controversate, prezentând diverse puncte de vedere („PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1” și „N4”).

- 2 SMA au difuzat subiecte conflictuale dezechilibrat („TV Elita” și „Drochia TV”).

- Subiectele electorale difuzate de SMA au fost parțial echilibrate din perspectiva de gen, majoritatea protagoniștilor/surselor citate fiind de sex masculin – 374 surse, celor de sex feminin revenindu-le – 327 de apariții. 14 SMA au asigurat un echilibru relativ de gen, între 40-60% („Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR TV”, „Media TV”, „TV Elita”, „Studio-L” și „ATV”).

- 9 SMA au admis devieri la capitolul respectării declarației privind reflectarea campaniei electorale. 1 SMA, („TVC 21”) nu a indicat în Declarație principalul program de știri în cadrul căruia mediatizează cele mai recente și relevante evenimente cu caracter electoral. 4 SMA au omis încadrarea a 10 de subiecte electorale relevante în rubrica „Electorala 2024” („PRO TV Chișinău”, „TV8”, „TVR Moldova”, „ATV”), iar 1 SMA („TV Elita”) a difuzat un sondaj care a fost prezentat incomplet. „Moldova 1”, „R Live TV” și „N4” au admis devieri la organizarea dezbaterilor electorale.
- În perioada 1 - 13 octombrie 2024, din cele 10 SMA care au declarat că vor organiza dezbateri electorale, 4 SMA („Moldova 1”, „N4”, „Jurnal TV” și „R Live TV”) au difuzat cumulativ 21 de dezbateri electorale, 6 dezbateri au vizat alegerile prezidențiale și 15 – referendumul constituțional.
- 2 SMA, „Moldova 1” și „R Live TV” au difuzat dezbaterile la altă oră decât cea indicată în Declarație.
- 1 SMA, „N4” a admis devieri difuzând dezbateri electorale în alte zile decât cele indicate în declarație, iar moderatorii dezbaterilor de la „N4” au manifestat, în repetate rânduri, lipsă de imparțialitate.